לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום א', כ"ו באלול תשמ"ז, 20 בספטמבר 1987 / שנה מ"ח מס' 13451 / המחיר –.1 ש"ח כולל מע"מ

אפשר שהמשלחת הקונסולרית תשמש גרעין לנציגות דיפלומטית סובייטית

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

המשלחת הקונסולרית הסובייטית, שאשרות הכניסה שלה לישראל עומדות לפוג בעוד כשלושה שבועות, עשויה לבקש הארכת האשרות תקופה נוספת. זאת על אף תשובתו המתחמקת בעניין זה של ייבגני אנטיפוב, ראש האגף הקונסולרי במשרד החוץ הסובייטי, בצאתו ביום ו' מפגישה עם המנכ"ל המדיני של משרד החוץ, ד"ר יוסי ביילין.

משקיפים מדיניים בירושלים לא הוציאו מכלל אפשרות, כי המשלחת הקונסולרית השוהה בישראל תשמש בבוא היום גרעין לנציגות הדיפלומטית הסובייטית, לכשיחודשו היחסים בין ברית־המועצות וישראל. (סוף בעמוד 4)

שוורנדזה: צעד ראשון לקראת עולם חופשי

אור־ירוק ראשון בנובמבר להשמדתו של נשק גרעיני

הסכם עקרוני לחיסול טילים גרעיניים לטווח קצר ובינוני ■ פיסגת רייגן־גורבצ'וב — כנראה בוושינגטון ■ שולץ למוסקווה בסוף אוקטובר ■ קיסינג'ר: הסכם מסוכן ביותר

מאת דליה רפאל, כתבת „על המשמר" בארה"ב, וכתבי סוכנויות הידיעות

וושינגטון. — הסכם עקרוני לחיסול טילים גרעיניים לטווח קצר ובינוני הושג בסוף השבוע בין ארה"ב ובריה"מ. זהו הסכם ראשון בתחום מירוץ החימוש הגרעיני מאז 1979. הוא ייחתם במפגשת־פיסגה בין רייגן וגורבצ'וב בוושינגטון, כנראה בנובמבר.

ההסכם, אם וכאשר יושלם, יהיה הראשון בין שתי המעצמות שיביא לצמצום, בפועל, במספר כלי הנשק ההתקפיים של שני הצדדים — בניגוד לצמצום בגידול במספרם שהושג באמצעות הסכמים קודמים. לראשונה יושמד סוג שלם של כלי נשק גרעיניים. (סוף בעמוד 4)

רייגן וגורבצ'וב נראים מאושרים במסיבת עיתונאים בבית הלבן לאחר השגת ההסכם. (צילום: אי.פי)

צינור תקשורת קבוע לנושאי זכויות האדם

מאת כתבי פייצ וספרא

וושינגטון. — בשיחות בין שרי החוץ של ארה"ב ובריה"מ בנושא זכויות האדם, הסכימו שני הצדדים לכונן תהליך קבוע כדי לטפל בשאלות של הגירה. מקור מוסמך אמר, כי יקום (סוף בעמוד 2)

התזמורת הקאמרית הישראלית בניצוח יואב תלמי, מנגנת בבית הכנסת המרכזי בבודפשט. (צילום אי.פי)

הדתיים יפרשו היום מהקואליציה בירושלים

מאת יצחק שור, כתבנו בירושלים

אלוף מצנע הורה על סגירת המכללה האיסלמית בחברון ● עמוד 19

„מבצע ואנונו" אמריקני על טרוריסט לבנוני ● עמוד 3

אושרה בניית אב־טיפוס שלישי ל„לביא" ● עמוד 2

להיפן: המהגרים רודפים אחרי ● עמוד 2

בשורה גדולה

בסוף השבוע הגיעה מוושינגטון בשורה גדולה, וייתכן כי הדובר הסובייטי לא הגזים, כאשר התבטא, כי „ההיסטוריה נעשית בעצם ברגעים אלה". שרי החוץ של שתי המעצמות הגדולות, שולץ ושוורנאדזה, הצליחו להגיע להסכמה בדבר חיסול הטילים הגרעיניים לטווח קצר ובינוני כצעד ראשון לפירוק הנשק הגרעיני בכלל. במשך שנים נעשו נסיונות להשגת הסכם כזה, וללא הצלחה. חשדנות וחוסר האמון בין ארצות־הברית לברית־המועצות אך הגבירו את מירוץ החימוש הגרעיני, כאשר כל צד חושש מפני הפתעה גרעינית, מפני לחיצת הכפתור הראשונה על־ידי הצד השני.

נראה, כי הגורם הפסיכולוגי השפיע כאן לא פחות מאשר ההתדיינות על פרטים אופרטיביים וחישובים אסטרטגיים. אין כל ספק, כי עלייתו של מיכאיל גורבצ'וב לשלטון במוסקווה שימשה תפנית ביחסים בין המערב למזרח. המנהיג הסובייטי הפתיע גם את וושינגטון בנכונותו לפשרות ובשאיפתו הכנה להשיג הסדר לחיסול הנשק הגרעיני. גם נשיא ארצות־הברית רונלד רייגן שוכנע, כי זה הרגע להסדר שאין בו חשש להתחכמות או לעורמה מצד הסובייטים. רייגן השכיל ללמוד פסוק אחד בשפה הרוסית המבטא את גישתו: „וויריט אי פרוווירים", כלומר: להאמין ולבדוק. ואכן, שני הצדדים הגיעו להסדר המבוסס על האמונה ועל היכולת ההדדית לבדוק, כי כל צד ימלא את התחייבויותיו בדייקנות.

עדיין לא הוסר האיום הגרעיני המרחף על פני האנושות מאז סיום מלחמת העולם השנייה. אך ההסכם שהושג מהווה את המגמה בכוון הנכון. גורבצ'וב ורייגן ייפגשו בקרוב לוועידת־פיסגה שהצלחתה מובטחת כבר בעקבות ההסכם שהושג בוושינגטון. אך השניים ידונו גם בשורה של נושאים בין־לאומיים, כאשר המגמה היא חידוש הדטאנט והידברות אמריקנית־סובייטית לפתרון בעיות בין־לאומיות, לרבות המשבר במזרח־התיכון.

שתי המעצמות יפיקו תועלת רבה מן ההסכם שיאפשר העברת משאבים גדולים מן המירוץ הגרעיני אל פתרון הבעיות הכלכליות. ומבחינה אישית – מיכאיל גורבצ'וב יחזק את מעמדו בתוך ברית־המועצות, כאשר הבטחתו להביא ל„פרסטרויקה" (השיקום) של הכלכלה הסובייטית מקבלת חיזוק בשל היכולת לצמצם הוצאות הביטחון. ואילו הנשיא רייגן, שמעמדו מעורער בגלל פרשיות כמו „אירנגייט", יוכל להגיע לסיום כהונתו, כמי שהצליח במה שנכשלו קודמיו בבית־הלבן.

עמירב לשמיר: מעצר חוסייני גרם להפסקת דו־שיח פוליטי עימו

מאת מנחם ענברי, כתב „על המשמר"

איש מרכז „חרות", משה עמירב, כתב מכתב לרה"מ יצחק שמיר ובו הסביר לו את פשר המגעים עם תומכי אש"ף בשטחים, פייסל חוסייני וסרי נוסייבה.

במכתבו אומר עמירב, כי אש"ף גילה נכונות במסגרת ההסדר הפוליטי להיהפך לארגון פוליטי שייצג את הפלשתינים, כפי שהסוכנות היהודית ייצגה את היהודים טרם הקמת המדינה. לדבריו, מעצרו המנהלי של חוסייני גרם להפסקת המגעים.

הפלשתינים גילו עניין רב בהצעות לכונן קונפדרציה והדבר מוכיח שיש לליכוד מה להציע בתהליך המדיני, אם כי, הוא אומר, הסכמת הפלשתינים לרעיונות האלה הייתה מסויגת.

הייתה הסכמה ראשונה מסוגה של פיתרון מדיני, על־פי העיקרון של אי־חלוקתה של ארץ־ישראל. הפלשתינים הביעו נכונות לאוטונומיה, אבל צריך להחליף את המונח אוטונומיה במונח יישות. המגעים עם אש"ף הוכיחו, כי הפתרונות של הליכוד עמדו במבחן ויש תחליף לוועידה בין־לאומית, אמר עמירב.

משה עמירב אישר באוזני „על המשמר", כי גם חברי הכנסת דן מרידור ואהוד אולמרט היו בסוד העניין, אבל ידעו רק חלק מן הדברים ולא את כולם. מכל מקום, לא היה להם קשר עם פייסל חוסייני אלא רק עם סרי נוסייבה.

ראש הממשלה, יצחק שמיר, לא ידע דבר וחצי דבר. משה עמירב מסביר, כי לא פנה אל שמיר מחשש שהוא יורה לו להפסיק את המגעים.

לעומתו מציג פעיל השלום דוד אישי־שלום, שמילא תפקיד תיווך מרכזי בין הליכוד לבין אש"ף, גירסה אחרת שעל פיה שמיר קיבל דיווח על המגעים, אם כי לא ברור באיזה פירוט. (סוף בעמוד 2)

שרון מוקיע הסנקציות נגד דרום־אפריקה

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — „הגיע הזמן שישראל תפסיק לרוץ בעולם ציני כראש חץ לשוטים," אמר שר המסחר והתעשייה אריאל שרון בפאריס, בהוקיעו את הסנקציות שהטילה ישראל על דרום אפריקה.

הוא אמר לכתבים, כי דרום אפריקה עמדה לצידנו בשעות קשות, הצעדים יגרמו גם לנזק כלכלי קשה לישראל.

השר שרון במסיבת עיתונאים אתמול בפאריס.

כולם מחכים לנסים ובינתיים שובתים 150 אלף פקידים

ישבתו רשויות מקומיות, מוסדות הסתדרות וחברות ממשלתיות ■ מתכונת שבת במד"א ומכבי־אש ■ בנק הדם יפעל כרגיל

מאת אבשלום קווה, כתבנו לענייני עבודה

150 אלף העובדים המאוגדים בהסתדרות הפקידים יוצאים הבוקר לחופשה מאורגנת, שתימשך עד לאחר ראש השנה, במחאה על העדר הסכם שכר ומסגרת לשירות הציבורי.

שר האוצר, משה נסים, ישוב היום אחר־הצהריים ארצה ובהסתדרות מקווים, שעם שובו יהיה ניתן לסיים את המו"מ ולחתום על ההסכם אשר מרכיביו, סעיפיו כבר נוסחו בהסכמת שני הצדדים.

קיימות עדיין מחלוקות לגבי תחולת ההסכם על חברות ממשלתיות עיסקיות ודרך מתן תוספת השכר כאשר האוצר דורש, כי הדבר ייעשה בשני תשלומים וההסתדרות עומדת על כך שתוספת של 75 ש"ח או סכום מדורג שינוע בין 100 ש"ח לבעלי הדרגות הנמוכות ו־60 ש"ח (סוף בעמוד 2)

150 אלף מאוגדים בהסתדרות הפקידים יוצאים לחופשה מיום א' עד אחרי רה"ש

חופשת המחאה – אם עד תחילת השבוע לא ייחתם הסכם המסגרת במיגזר הציבורי

מאת אבשלום קווה, כתבנו לענייני עבודה

מזכירות הסתדרות הפקידים החליטה אתמול להוציא את העובדים הכפופים לה, 150 אלף בני אדם, לחופשת מחאה מיום ראשון הקרוב עד לאחר ראש השנה, אם עד תחילת השבוע הקרוב לא ייחתם הסכם המסגרת במיגזר הציבורי.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, נפגש אתמול עם הממונה על השכר הלל דוראי. המגעים בין השניים יימשכו גם היום וייתכן, שיוחלט לזמן את הצוותים המורחבים לנשא ומתן במועד קרוב.

הסתדרות הפקידים הורתה לוועדי העובדים ברשויות המקומיות, במוסדות להשכלה גבוהה, במוסדות הלאומיים והציבוריים וכן במוסדות הארגוניים של ההסתדרות, להתכונן לשביתת המחאה.

מזכ"ל הסתדרות הפקידים משה בית־דגן נימק את הצעד בכך שנציגי האוצר למו"מ מערימים מכשולים וקשיים בשבועות האחרונים. כל אימת שהציבור התקדם צעד אחד קדימה, צעד נציגי האוצר שני צעדים לאחור.

הביוכימאים והמיקרוביולוגים בדרום הארץ, בקריית גת ועד אילת, יישבתו בתחילת השבוע למשך 48 שעות במחאה על סירוב המעסיקים להיכנס עימם למו"מ נפרד על תביעות ייחודיות להם, נוכח השחיקה הניאסבית בשכרם בשנים האחרונות.

מזכ"ל האיגוד המקצועי שלהם, אשר גולדשלגר, מסר אמש, כי זהו „צעד ראשון" ואם המעסיקים משרד הבריאות וקופת חולים יעמדו בסירובם תתפשט השביתה לכל הארץ.

בבדיקה שנערכה בהסתדרות עובדי המדינה נמצא, כי למרות ההבטחות לא עדכנו האוצר את גימלאות עובדי המדינה כמובטח על פי חוק במשכורת חודש אוגוסט.

ממשרד האוצר נמסר לעובדי המדינה, כי אי עדכון הגמלאות נבע מתקלה.

תיאטרון חיפה מחרים כתב של „חדשות" מבקש להחליפו ב„כתב לענייני אמנות"

הכתב: „הנהלת התיאטרון מנסה לחפות על מחדלים על ידי ניסיון למנוע פרסום כתבות המתייחסות לתיאטרון" ● „מדוע אין הם מגישים תביעת דיבה נגדי?"

מאת קובי מנדל, כתב „על המשמר" בחיפה

הנהלת התיאטרון העירוני מבקשת להחליף כתב המסקר את הנעשה בתיאטרון כיוון שכתבותיו הינן „מגמתיות נגד התיאטרון".

מנכ"ל התיאטרון, נועם סמל, המנהל האמנותי, יהושע סובול ודוברת התיאטרון, עמליה פלה, פנו למערכת עיתון „חדשות" בדרישה להחליף את כתב העיתון בחיפה, יגאל קוצר, ולא לתת לו לסקר את הנעשה בתיאטרון עבור העיתון. בהודעתה מסרה ההנהלה, כי לא תשתף עימו כל פעולה בעתיד, מאחר והעיתונאי, יגאל קוצר, מפרסם „כתבות הפוגעות בתיאטרון". הנהלת התיאטרון נמנעה גם מלהזמינו לחזות בהרצת ההצגה „הלילות העליזים של פראנקנרטר", למרות שהוזמנו עיתונאים אחרים.

מנכ"ל תיאטרון חיפה, נועם סמל, מסר כי הנהלת התיאטרון ביקשה ממערכת „חדשות" למנות כתב, שתחומי סיקורו הינם תרבות ואמנות, כמקובל במערכות עיתונים אחרים. לדבריו, כתב קוצר כתבות לא מבוססות שהעידו על חוסר ידע בנושאים הקשורים בתיאטרון עליהם כתב. מנהלו האמנותי של התיאטרון, יהושע סובול, מסר כי קוצר לא ביקש מהנהלת התיאטרון תגובות על כתבות שפירסם וכי הוא מהווה „דוגמא לעיתונאות מהסוג הנמוך ביותר". קצפם של חברי הנהלת התיאטרון יצא על כתבה שפרסם יגאל קוצר לפני ימים אחדים ושעסקה בהברחות של מוצרי־חשמל. בפרשה היו מעורבים כמה מעובדי התיאטרון והיא נחשפה כאשר הוחזר ארצה מסיור של התיאטרון באירופה. הטובין הוברחו אז בתוך מכולה, שבה נשלחה גם תפאורות ההצגה „הפלישתינאית".

בתגובה מסר לכתבנו העיתונאי יגאל קוצר, כי מעולם לא עסק בביקורת על הצגות. אלא כתב כתבות בנושאים, שאינם מצריכים ידע מיוחד בתחום האמנות. לדבריו, עיכב לפני זמן־מה פרסום כתבה שבועיים ימים. לאחר שמנכ"ל התיאטרון, נועם סמל, סירב לתת לו תגובה.

יגאל קוצר גם הוסיף, כי הנהלת התיאטרון העירוני מהווה דוגמה לניהול מהסוג הגרוע ביותר הגורם לבזבוז של כספי ציבור. הנהלת התיאטרון מנסה לחפות על מחדלים על ידי ניסיון למנוע פרסום כתבות המתייחסות לתיאטרון. אם הם סבורים שטענותיהם אמיתיות מדוע אין הם מגישים תביעת דיבה נגדי" הקשה יגאל קוצר.

מפ"ח מוכנה להתפשר עם אורדן: דורשת 170%־100% פיצויים למפוטרי „רום כרמל"

גם דרישה זו — הנמוכה מדרישת הפועלים ומדרישתה הקודמת של מועצת פועלי חיפה — לא מקובלת על ההנהלה המפטרת

מאת קובי מנדל, כתב „על המשמר" בחיפה

מועצת פועלי חיפה החליטה לתבוע מהנהלת „אורדן" לשלם לעובדי מפעל „רום כרמל" פיצויים בשיעור שינוע בין 100 ל־170 אחוזים. תביעה זו נמוכה מתביעת נציגי העובדים — לשלם למפוטרי המפעל 210 אחוזים.

ההחלטה התקבלה בישיבת מזכירות מועצת פועלי חיפה. הנהלת „אורדן" מסרבת לפי שעה, להיענות לתביעה זו.

תביעתה של מועצת פועלי חיפה מסתכמת עתה בכ־2.7 מיליון שקלים, אחרי שבעבר היא עמדה על 3.2 מיליון שקלים, כתביעת העובדים.

הנהלת „אורדן" הגמישה את עמדתה והגדילה את הסכום, אותו היא מוכנה לשלם למפוטרים מ־1.3 מיליון שקל ל־1.8 מיליון שקל. אולם עדיין קיים פער של כ־900 אלף שקל בין תביעת מועצת פועלי חיפה לעמדת „אורדן". לכתבנו נודע, כי נציגי העובדים מתנגדים לגובה הפיצויים, עליו הוחלט במועצת הפועלים, אולם הם אינם שוללים את ההחלטה על הסף.

מחזיק תיק „רום כרמל" במועצת פועלי חיפה, יצחק מסיקה, מסר לכתבנו, כי „אין עוד מקום לרדת מגובה הסכום אותו תובעת מועצת הפועלים. לנוכח המשכורות הנמוכות שהרוויחו עובדי „רום כרמל", משכורות שהסתכמו בכ־700 עד 800 שקלים בלבד.

120 עובדי המפעל קיבלו הלוואה כספית בסך 500 ש"ח מ„משען" של ההסתדרות, לקראת החגים. בד בבד, פועל להסדרת חבילות־שי לעובדי המפעל.

אתמול נפגשו נציגי העובדים ומועצת פועלי חיפה עם ראש האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, הברפלד, ובמהלך הפגישה הוצגה עמדת מועצת הפועלים. יימשכו המגעים בין נציגי העובדים להנהלת „אורדן".

דליקת ענק השתוללה בקיבוץ פרוד וכילתה את כל מזון הבהמות

150 פרות ששוחררו מהרפת שוטטו בתחומי הקיבוץ ● שני חברים נפגעו מהעשן

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

דליקה ענקית, שפרצה אתמול בשעות הצהריים בקיבוץ פרוד, השתוללה במקום עד שעות הערב המאוחרות וגרמה לנזקים גדולים במתבנים. הדליקה כילתה את כל המזון לבהמות שהיה במקום.

אתמול סמוך לשעה 1.30 בצהריים, מסיבות שטרם הובררו, פרצה אש בכניסה לקיבוץ, ליד הכביש הראשי לצפת. בתוך 10 דקות התקדמה האש מרחק של כמה מאות מטרים, תוך שהיא מתפשטת במהירות בשדה קוצים, עד לאזור המשק, הכולל רפת, מכלאות, מוסך, מסגריה ולולים.

האש, שהגיעה לכיוון דרום־מזרח, התפשטה במהירות בעיקר באזור הרפתות. בתוך פרק־זמן קצר פרצה דליקה ענקית במתבנים, בהם אוחסן הקש וגם תחמיץ ומזון לפרות, בשווי של כמה מאות אלפי שקלים.

למקום הגיעו מייד כשש כבאיות מחצור, צפת וכרמיאל ומתנדבים מקיבוצי לוטם וברעם. גם כמה חיילים ומיכליות מים של צה"ל הובאו למקום לכיבוי האש.

מרכז הרפת, שניסה לשחרר את הפרות, שלמעלה מ־150 מהן היו בקירבת האש, נחנק מהעשן והוא שרוי בהלם. הוא פונה לבית חולים בצפת, יחד עם חבר אחר שנפגע באותן נסיבות. כל הפרות שוחררו, כדי למנוע פגיעה והן הסתובבו חופשיות עד שעות הערב המאוחרות בתוך חצר הקיבוץ.

האש התפשטה גם מזרחה ופגעה קשות באזור בית הקברות של הקיבוץ.

ילדי הקיבוץ פונו מבתי הילדים ורוכזו במקום אחד, כדי למנוע פגיעה אפשרית. למרבית המזל לא התקרבה לאזור הבתים העשן הסמיך והלהבות הגבוהות שבערו במקום. להבות שאחזו במתבנים, גרמו להתרגשות גדולה בקיבוץ שכל חבריו עמלו במשך שעות רבות יחד עם כבאי־האש לכיבוי השריפה.

מזכיר הקיבוץ מסר אמש לכתבנו, כי הנזקים גדולים מעבר למשוער. „יש לקחת בחשבון", אמר, „את ההפסדים עד שתתרבנה הפרות ועד שיימצא מזון מתאים כדי לאפשר המשך החליבה, בנוסף לפגיעה במבנים ובציוד עצמו".

כבאי־האש הצליחו להשתלט על מוקדי האש ולמנוע את התפשטותה, בסמוך לשעה 4 אחר־הצהריים. אולם האש המשיכה להשתולל עד שעות הערב המאוחרות.

10 נפצעו בתאונות דרכים קשות בעזה

פעוטה בת שלוש נפצעה קשה ועוד תשעה מתושבי עזה נפצעו, מהם ששה קשה, בשתי תאונות דרכים שאירעו שלשום בלילה בעזה.

סמוך לשעה 07:30 בערב אירעה התאונה הראשונה. הפעוטה, הנאדי חילו, בת 3, חצתה בריצה את הכביש ליד בית הוריה ומכונית פרטית פגעה בה. הילדה נפצעה אנושות והועברה לבית החולים העירוני „שפיא".

לפני חצות אירעה תאונת דרכים קשה נוספת בסביבות עזה. נהג מכונית פרטית ממחנה הפליטים אל־בוריג' נסע במהירות לכיוון עזה והתנגש במכונית מסוג „טרנזיט" ממחנה הפליטים נוסיראת, שנסעה לפניו. כתוצאה מההתנגשות, נפצעו קשה שני נהגי המכוניות ועוד ארבעה מנוסעי ה„טרנזיט". עוד שלושה מנוסעי ה„טרנזיט" נפצעו באורח קל. (עתי"ם)

הפקת חלטורה בטלוויזיה 5 מיליון דולר

מאת אתי רונאל

18 מעובדי הטלוויזיה מועסקים ע"י עמותה שהוקמה בידי אחדים מיוצאי הפלמ"ח ומטרתה להפיק סדרה של סרטים על תולדות הפלמ"ח ועל יחידותיו.

מקצת מעובדי הטלוויזיה ביקשו חופשה רשמית לצורך עבודתם בהפקות של הפלמ"ח. מקצתם מועסקים בהפקת הפלמ"ח בימים, שבהם הם חותמים על נוכחותם בטלוויזיה.

בראש הפקות הפלמ"ח עומדים שני עובדי טלוויזיה בכירים: הבמאית, דנה כוגן, והמפיק, חיים פלוכן, שעוסק במקביל גם בהפקת תוכניתו של מני פאר.

כוגן אחראית כלפי עמותת הפלמ"ח על התכנים, פלוכן אחראי על האמצעים ועל ההפקה. השניים מעסיקים כתבים, צלמים, תקליטנים, במאים ועורכי וידאו. פלוכן מגייס את אנשי המקצוע ומסכם את תנאי התשלום על בסיס קבלני. כוגן מאשרת את התסריטים לפני הצילום.

בין עובדי הטלוויזיה המועסקים על בסיס קבלני בהפקות הפלמ"ח: הכתבים במחלקת החדשות אורי גולדשטיין, מנשה רז, ניל סרן. האחרון מכין את הסרט על יחידת „המסתערבים". כבין הצלמים מועסק יעקב ספורטה.

סרטי הפלמ"ח מופקים, מצולמים ונערכים בווידאו בת"א ובירושלים. אחדים מהסרטים נעשים מקטעי ארכיון וראיונות. סרטים אחרים נעשים מקטעי ארכיון בלבד. כמה סרטים נמצאים כבר בשלב עריכה. בראש הפקות הפלמ"ח עומדים אישים שהיו מפקדים ברחבעם זאבי, מאיר עמית, שלמה להט ואחרים. התקציב העומד לרשות ההפקות מגיע ליותר מחמישה מיליוני דולר.

האיגודים המקצועיים החופשיים ייפגשו עם גורבאצ'וב

מאת אבשלום קווה, כתבנו לענייני עבודה

מנהיג ברית המועצות, מיכאיל גורבאצ'וב, נאות לקבל לקראת סוף השנה משלחת מיוחדת מטעם הקונפדראציה של האיגודים המקצועיים החופשיים, שמרכזה בבריסל. הודעה זו נמסרה לפני כמה ימים ע"י המזכיר הכללי של הקונפדראציה ג'ון ונדרוויקן במלבורן.

להסתדרות הכללית מעמד רב חשיבות בקונפדראציה זו, וונדרוויקן היה אורח הוועד הפועל לפני כמה שבועות ובנוכחותו אף התקיים דיון בקשרים המסועפים של ההסתדרות עם איגודים מקצועיים ברחבי העולם.

מזכ"ל ההסתדרות לשעבר, ירוחם משל, מכהן כסגן נשיא של האיגודים באסיה ולהסתדרות נציג קבוע בקונפדראציה, דני אופיר, היושב בבריסל.

ון־דרויקן מסר, כי דיוני המשלחת יתמקדו בנושאי פירוק הנשק, השלום והביטחון ולהדרי המזכיר הכללי של הקונפדראציה. דיונים בנושאים אלה התקיימו בחודשים האחרונים עם ראשי נאט"ו וצפויה פגישה דומה גם עם נשיא ארה"ב רונלד רייגן.

בקונפדראציה מאוגדים 145 איגודים מ־97 מדינות המייצגים 85 מיליון עובדים.

9 עובדי צה"ל קיבלו פרס הצטיינות

מאת ורד לוי

טקס חלוקת פרסים לעובדי צה"ל מצטיינים נערך אתמול בבית החייל בת"א. את הטקס שהתקיים בחסות „ידיעות אחרונות" פתח אל"מ יוחנן שלום, בדברי ברכה ושבח לתשעת העובדים המצטיינים.

חיים הברפלד, ראש האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, בירך אף הוא את הזוכים בפרס ואמר, כי אם ממשלת ישראל תבין, „שנתינה לעובד היא גם קבלת תמורה, מדינת ישראל תצעד קדימה".

ראש אכ"א, אלוף מתן וילנאי, ציין לשבח את העובדים המצטיינים ואמר, כי כל האזרחים עובדי צה"ל הינם חלק בלתי נפרד מהצבא וכי לא ניתן לראות את צה"ל בלעדיהם.

תזמורת צה"ל בניצוחו של יצחק גרציאני, שליוותה את הטקס לכל אורכו, חתמה אותו בשרשרת שירים ישראליים, לקול תשואות הקהל.

„פסטיבל העתונות" של רק"ח יתקיים בעכו

מאת קובי מנדל, כתב „על המשמר"

פסטיבל העיתונות הקומוניסטית 1987 של רק"ח ייפתח בשבוע הבא זו הפעם הראשונה בעכו. הפסטיבל יימשך יומיים ויארח להקות פולקלור, אמנים, שחקני־תיאטרון מהארץ ומחו"ל.

גולת הכותרת של הפסטיבל תהיה להקת הפולקלור הרוסית „אומסק", השוהה בימים אלה בארץ.

נוסף ללהקה הרוסית יופיע גם הזמר היווני יאניס תיאופולוס מלהקתו של מיקיס תיאודורקיס, שיבצע שירי עם יווניים ושירים מהפכניים. כמו כן יטול חלק בפסטיבל גם תיאטרון אל־חכוואתי, שיציג את „סיפורי התפילה האחרת" — הצגת יחיד בערבית בביצוע השחקן יוסף אבו־ורדה.

להפן מאשים "לובי מהגרים" בציד־מכשפות נגדו

מאת ארנון יפה, כתב "על המשמר" בצרפת

ז'אן־מרי להפן, ראש ה־מפלגה הפשיסטית גזענית "החזית הלאומית", שומר אמונים לתאורו את תאי הגזים הנאצים כ"פרט" בהסטוריה.

ב"הצהרה לעם הצרפתי", ש־נועדה להבהיר את עמדתו, הוא לא תיקן דבר, או חזר בו. להיפך, עוד הגביר את החששות. אין עוד ספק, שהמפלגה האנטישמית גזענית שמה לה למטרה לטשטש ולהכחיש את העם היהודי באירופה ע"י הנאצים". אפילו הביע "הבנה לכאבם של היהודים שיקיריהם נעלמו, כמו אבי שמסר נפשו על הגנת צרפת", אך חזר על גירסתו המפחיתה במשמעות פישעי הנאצים, באומרו כי "המשטר הנאצי נעלם לפני 45 שנה, בעוד הקומוניסטי ממשיך להשליט בעולם טרור, סבל, ריכוי ומוות. חצי אירופה נתונה תחת המגף הסובייטי". הוא לא דיבר כלל על ההסטוריונים המרומים מכחישי השואה, אותם שיבח בראיון שלו שחולל סנסציה ואולי חיסל אותו פוליטית. מפלגות הימין שוקלות עתה לנתק עמו קואליציות מקומיות, אחרי שהנשיא מיטראן גינה קואליציה: כזו במחוז פאריס, שאיפשרה לנבחרי להפן לשלוט על מערכת החינוך האזורי, הודיע

משוחררי מחנות ריכוז ופעילים בארגונים נגד גזענות, מפגינים בפאריס נגד לה־פאן ו"החזית הלאומית" (צילום: איי.פי.)

השואה.

רבים מהצירים של להיפן באסיפה הלאומית יחרו יחזיקו אחריו ככלבים צייתנים. הוא עצמו כפר בהאשמות שהוא אנטישמי וגזעני, בהציגו עצמו כקורבן ל"לובי מהגרים", שאירגן נגדו ציד מכשפות". הוא איזכר את "יסורי ראש המועצה על ביטול הסכם הקואליציה. להפן התקשה להשיג 500 חתימות של נציגי מועצות אזוריות, הדרושות לו על מנת שיוכל להציג מועמדותו לנשיאות. התייחסות דרמשמעית לפשעים הנאצים עדיין בלתי נסבלת בצרפת.

השמרנים בלונדון במבוכה בגלל הזמנת לה־פן

מאת דפנה ורדי, כתבת "על המשמר" בבריטניה

ראשי המפלגה השמרנית בבריטניה עומדים בימים אלה במצב מאוד לא נוח. לאור ההערות שהשמיע בסוף השבוע הצרפתי ז'אן־מרי לה־פן, המתוכנן לנאום בפני מפגש המתקיים במסגרת כינוס המפלגה השנתי בחודש הבא.

השמרנים הדגישו את דעתם השלילית על ההחלטה להזמין את לה־פן אך ציינו, כי היות ולא הוזמן לכינוס המפלגה עצמו. אין באפשרותם לעשות דבר כדי למנוע את המפגש. כזכור, לה־פן הוזמן על־ידי חבר הפרלמנט היהודי, ארתור שרמן, אשר חזר וטען כי חשוב לאפשר לו להשמיע את דעותיו.

בינתיים, חברי הפרלמנט האירופאי פנו אל שר־הפנים הבריטי, דוגלאס הרד, בבקשה למנוע מלה־פן כניסה לבריטניה. ראשי ארגונים יהודיים, הביעו גם הם את מחאתם על ההזמנה.

המשכים

כולם מחכים לנסים

(סוף מעמוד ראשון)

לבעלי השכר הגבוה, יינתנו בתשלום אחד.

השביתה תקיף את עובדי הר־שויות המקומיות, המועצות האזו־ריות, השלטון המקומי, המועצות הדתיות, העובדים במיגזר הערבי וכן את המוסדות הארגוניים של ההסתדרות: כל עובדי הוועד הפועל, רשת "עמל", לשכת המס, מעונות נעמ"ת. עובדי מועצות הפועלים וכן קרנות הפנסייה.

החברות הממשלתיות אשר יושבתו הן: "עמידר", "עמיגור", "שק"ם" — להוציא את החנויות אשר ייפתחו — וכן מעונות ויצ"ו. עובדי מד"א ומכבי האש יעבדו במתכונת שבת. בנק הדם יפעל כרגיל ובמשרד הביטחון לא תהיה קבלת קהל ויופסק הטיפול בענייני ספקים. כן יושבתו מוסדות להשכלה גבוהה והמוסדות הלאומיים.

ראש האגף לאיגוד מקצועי, חיים הבירפלה, ניסה שלשום, ללא הצלחה, להשיג את השר נסים כדי להעמידו על חומרת המצב עם פרוץ שביתת הפקידים והאפשרות להסלמה ביחסי העבודה.

גם היום יימשכו המגעים בינו לבין הממונה על השכר במשרד האוצר, הלל דוראי אך, כאמור, כולם מחכים לנסים.

מזכ"ל הסתדרות הפקידים, משה בית־דגן, הסביר אמש, כי תופעת המחאה נובעת מהכססי ההשחיה הממושכים והבלתי מוצדקים מצד האוצר.

כתבנו הכלכלי בירושלים מוסר, כי שר האוצר, משה נסים, יחזור היום אחר־הצהרים לארץ לאחר העדרות של כשבועיים. השר אמור לשהות בישראל שבוע ולצאת חזרה לארה"ב לפגישה השנתית של קרן המטבע הבין־לאומית.

דובר מטעם האוצר אמר אתמול, שלא ברור אם השר ייכנס מייד לעובי הקורה בכל מה שקשור למו"מ על הסכמי השכר בסקטור הציבורי. לדברי הדובר, המגעים בין ההסתדרות לבין הממשלה נמשכים ברציפות, אך עד כה לא נמצאה הנוסחה שתגשר על פני עמדות הצדדים בנוגע להחלת סעיפי ה־הסכם על העובדים בחברות הממשלתיות.

צינור תקשורת קבוע

(סוף מעמוד ראשון)

צינור־תקשורת קבוע בנושא זה בין שגרירות ארה"ב במוסקווה לבין המחלקה המטפלת בעניינים ההומניטאריים במשרד החוץ הסובייטי, אולם הסובייטים לא קיבלו עליהם התחייבות כלשהי לגבי הגדלת ההגירה היהודית.

שר החוץ האמריקני שולץ אמר ביום שישי בתדריך לעיתונאים בבית הלבן, כי השיחות הביאו לכינון דרך "שיטתית" כדי לטפל בבעיות של הגירה וזכויות אדם אחרות.

פקיד בכיר של משרד החוץ הסביר לאחר מכן, כי פירושו של דבר כינונו במוסקווה של "צינור תקשורת קבוע עם הסובייטים כדי שתהיה אפשרות לשוחח בקביעות על נושאים של זכויות האדם. אינני מתכוון רק להעברת הודעות מצד אחד לשני, אלא ישיבה ליד השולחן ושיחות עם מקרים ספציפיים".

בהודעה משותפת שפורסמה ע"י שני שרי החוץ, היה רק משפט אחד על זכויות האדם: "נערכה שיחה קונסטרוקטיבית על נושאים של זכויות האדם ובעיות הומניטאריות".

עמירב

(סוף מעמוד ראשון)

משה עמירב היה אמור להיוועד עם ערפאת בג'נבה כדי לקבל לידיו את שלוש הנקודות שנוסחו במגעים עם הליכוד ואשר איש־שלום השתתף באופן פעיל בניסוחם, אבל ההפצצה בעין אלחילווה ומעצרו של פייסל חוסייני לא איפשרו את צאתו של עמירב, ואת המסר לממשלת ישראל קיבלו חבר הכנסת צ'ארלי ביטון ודוד איש־שלום עצמו, אלא שביטון הכניס פירסום לעניין ובכך "גנב את ההצגה".

כתבנו מוסיף, כי בנוסף למגעים האלה נועד איש ליכוד בכיר עם אנשי אש"ף מן השדולה הפלשתינית ודן עימם ברעיונות דומים.

שמיר עצמו דן באופציה הפלשתינית במגעיו עם הרומנים, אבל ככל הנראה לא כדי להגיע אל אש"ף אלא כדי ללחוץ על המלך חוסיין להסכים להיוועד עמו.

"המשמר" עתון יומי

על המשמר

המו"ל: עתון וספר בע"מ
בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל

המערכת והמנהלה:
רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב
טל: 37 88 33
חשבון בבנק הדואר 4"43360
המען למכתבים:
שירות שקדואר נעל ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian)
2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 37 88 33
Telex: 34 16 52

סניפים:
ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2 בניין סנסור חדרים 121-102 טל: 233161־2. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008.
חיפה: 33134 רח' בנאר 17 טל 673673 המען למכתבים ת"ד 4007 חיפה 31040

תושלם בנייתו של אב־טיפוס שלישי של מטוס "לביא"

מאת כתב "על המשמר" לענייני תעופה

משרד הביטחון אישר לתעשייה האווירית להשלים את בנייתו של האב־הטיפוס השלישי של מטוס ה"לביא". אב־טיפוס זה ישמש לצורך השלמת פיתוחן של מערכות האוויוניקה המיוחדות שתוכננו עבור המטוס.

האישור שניתן ביום שישי יאפשר להמשיך את העסקתם של כמה מאות מהנדסים וטכנאים, בעיקר מהטיבת ההנדסה של התעשייה האווירית.

האב־טיפוס השלישי יתחיל בטיסות הניסוי באמצע השנה הבאה. במהלכן ינוסו מערכות אויאוניקה והאינטגרציה בגופו.

בתעשייה האווירית מקווים, כי כמה ממערכות האוויאוניקה שפותחו עבור ה"לביא" יוכלו לשמש למטרות אחרות, בין היתר גם ליצוא. הכוונה היא לייצר מערכות שיוכלו להתמודד על מכרזים להשבחת מטוסי־קרב קיימים במערכות חדישות, שוק זה מתרחב והולך בקצב גדול והתעשייה האווירית מקווה, כי בעזרת מערכות ה"לביא" ומערכות אחרות תוכל ליטול חלק נכבד ממנו.

פירושו של דבר

פנחס ענברי

פייסל חוסייני — כדור משחק

חשיפת המגעים בין הליכוד לבין אש"ף מעוררת שאלות חמורות לגבי נסיבות מעצרו האמיתיות של תומך אש"ף ממזרח ירושלים, פייסל חוסייני.

ייתכן, כי מערכת הביטחון ביקשה למנוע מפייסל חוסייני להשתתף בארגון הפגנות ביום השנה לטבח בסברה ושתילה, אבל מעצריו קשורים גם לטרפוד המהלך המדיני שבו היה מעורב. מעצר אחד נעשה ביום שבו הושגה פריצת־דרך חשובה עם איש־שלום ומשה עמירב, והמעצר השני נעשה מיד עם גילוי המסר שהעביר ערפאת לשמיר.

יותר משיש כאן עניין בטחוני, הפך פייסל חוסייני לכדור־משחק בין אלה השוללים את המגעים עם אש"ף ורוגלים בהמשך האופציה הירדנית, לבין [illegible]

עם אבא קוזלובסקי, אריה, לאה ומשפחות לב וקרן

משתתפים באבלכם במות
הרעיה־האם־הסבתא

שרה קוזלובסקי ז"ל

ההלוויה תצא היום, יום ראשון 20.9.87 בשעה 15.15
ליד ביתה של לאה

קיבוץ גת

אנו שרויים באבל
על מות חברתנו

רחל (רוזה) רהט

מוותיקי הקיבוץ

ההלוויה תתקיים בקיבוץ היום, יום א'
20.9.87 בשעה 2.00 אחה"צ

קיבוץ משמר־העמק

ביום שלישי, ה־22.9.87
תיערך בקיבוצנו אזכרה
במלאת שנה לפטירתו של

דב זכין ז"ל

ושלושים יום לפטירת

תמר רעייתו ז"ל

בשעה 15.00 נעלה לבית הקברות
ולאחר מכן נערוך פגישת חברים להעלאת זכרם

★

לידיעת החברים והידידים:
ב־22.10.87 ייערך יום עיון לזכרו של

דב זכין ז"ל

בתל־אביב
הודעה בשורות תפורסם

קיבוץ להבות חביבה

למרים ומשפחתה

משתתפים באבלכם במות

האם

בית גבולות

במלאת שנה
לפטירתה של

חמדה איש־עם

נעלה לקבורה
ביום ב' 21.9.87 בשעה 15.00

המשפחה
ובית אלון

אנו משתתפים באבלם של
המשפחה וקיבוץ מעברות
במות

אליהו דניאל ז"ל

קיבוץ עין־החורש

לחברתנו פרדקה ולבני משפחתה

משתתפים בצערכם במות האח

יעקב אלכסנדרוני

קיבוץ כפר־מנחם

שוורנדזה התנצל על פציעתו של חייל אמריקני בגרמניה המזרחית

מאת דליה רפאל, כתבתנו בארה"ב

וושינגטון. — במסיבת העיתונאים בה הודיע על התקדמות לקראת הסכם ביטול הטילים, התנצל שר החוץ הסובייטי שוורנדזה, על פציעת חייל אמריקני באש סובייטית בגרמניה המזרחית ביום ה' שעבר.

הוא אמר, שנורו רק יריות אזהרה וכי האשמה היא בשני הצדדים. דובר משרד ההגנה האמריקני, רוברט סימס, אמר שהמקרה "רציני מאוד וכמעט שנגמר בנסיבות טרגיות". "מחינו עליו כבלתי מוצדק לחלוטין... ואנו מצפים להסבר מלא ביחס לסיבות שגרמוהו", אמר.

שוורנדזה אמר, כי שני האמריקנים היו "קרוב מאוד" לאזור שהוא "אסור לאנשי משלחות צבאיות זרות". לדבריו, הם "צילמו מטוסים צבאיים סובייטיים ועסקו באיסוף מודיעיני בקרבת מתקן סובייטי צבאי".

שוורנדזה הסביר, שכאשר התקרבו החיילים הסובייטים אל האמריקנים, החלו אלה לברוח "ולכן נורו יריות האזהרה מכלי נשק קלים". סימס דחה את הטענות הסובייטיות לפיהן היו שני החיילים האמריקנים מחוץ לתחום המוגבל לפעולתם.

זה המקרה הרציני ביותר של פתיחת אש סובייטית על חיילים אמריקניים במזרח־גרמניה, מאז נהרג ב־1985 ארתור ניקולסון, רב־סרן בצבא ארה"ב בעת ששהה בשטח בלתי מוגבל וללא כל התגרות מצידו, לטענת ארה"ב.

הטרוריסט יוניס נחטף על יאכטה בלב ים, בפיתוי של עסקת סמים

פאוזי יוניס (במרכז) קורא הצהרה לעיתונאים, לפני שהוא וחבריו פוצצו. הבואינג 727 הירדני ב־1985, בנמל התעופה של ביירות (צילום: איי.פי.)

מאת דליה רפאל, כתבתנו בארה"ב

במבצע פיתוי וחטיפה בנוסח המזכיר את נסיבות תפיסתו של מרדכי ואנונו, נפל פאוזי יוניס, לבנוני החשוד בהשתתפות בחטיפת מטוס ירדני ב־1985, במלכודות האף.בי.אי.

יוניס פותה ע"י "ידיד" לעלות על יאכטה בקפריסין, כנראה בציפייה להשלמת עסקת סמים, ועל היאכטה נאסר בידי סוכני הבולשת הפדרלית.

ביום ו' מסר בוושינגטון עורך הדין המייצג את יוניס, פרנסיס קרטר, שפרטים רבים על נסיבות מעצרו של לקוחו עדיין אינם ברורים. קרטר אמר שיוניס "יצא לחופשה עם מישהו שהכיר וכו בטוח", ברגע שעלה על היאכטה, עליה היו גברים ונשים, שכולם סוכנים, נעלם ה"ידיד" והוא עצמו נכבל באזיקים.

קרטר סרב לומר האם ה"ידיד" היה לבנוני ואם היה גבר או אשה.

ביום ה' שעבר הובא יוניס לבימ"ש פדרלי בוושינגטון, והואשם שעמד בראש קבוצת טרוריסטים ירדנים שחטפה ב־1985 מטוס ירדני, בו היו גם 4 אורחים אמריקניים.

פקידים באף־בי־אי. ובמשרד המשפטים האמריקני סירבו למסור פרטים על המבצע, אולם הדגישו שבוצע ב"מים בינלאומיים".

יוניס איננו מפורסם בשורת ארגוני הטרור השיעי והפעולה באשמתה נאסר קשורה רק בעקיפין לארה"ב. אולם פקידים בממשל האמריקני מדגישים את חשיבותה, כביטוי לנחישות ארה"ב לשלוח יד ארוכה ולתפוס כל טרוריסט שתמצא לנכון, בכל מקום בעולם.

מומחה לנושאי טרור בממשל אמר ל"על־המשמר", כי יש לראות את תפיסת יוניס כמעין הודעה של ארה"ב על פתיחה במהלכים ובכיוונים חדשים במלחמתה בטרור הבינלאומי. "כיוון פעולה ישראלי ויצירתי יותר" אמר. "אנו יכולים ללמוד הרבה מהישראלים ומניסיונם במלחמתם בטרור הבינלאומי", הוסיף.

מנהיג המיליציה השיעית אמל בדרום לבנון מחה ביום שישי על מעצרו של יוניס.

נביה ברי לא הכחיש את ההאשמות נגד יוניס, אבל אמר כי אמל הציל את 60 הנוסעים במטוס הלבנוני. הוא הוסיף כי "אנו רואים את מה שקרה כמעשה תוקפנות נגד כבודה של לבנון. וושינגטון מנסה להציל את כבודה על־ידי מעשה של פירטיות".

הפגנה בלונדון למען ואנונו

מאת דפנה ורדי, כתבתנו בלונדון

הארגון למען פירוק הנשק הגרעיני מתכנן לקיים מחר משמרות מחאה מול שגרירות ישראל בלונדון. בכוונתם לציין את יום השנה להיעלמו של מרדכי ואנונו מבריטניה, ולהביא לשגריר ישראל במקום, מר יהודה אבנר, מכתב וכן קריאה לשחרורו.

במכתבם, קוראים אנשי הארגון לממשלת ישראל לשחרר את ואנונו, ו"להתנצל בפני ממשלות איטליה ובריטניה על פעולות השירותים החשאיים הישראלים אשר עברו על חוקי בריטניה ואיטליה, והחוק הבינלאומי, כאשר חטפו את ואנונו והביאו אותו בכוח לישראל".

הם גם מוחים על תנאי מעצרו של ואנונו, ועל שמשפטו נערך בדלתיים סגורות. "הסכנה העיקרית לישראלים", הם אומרים, "היא הכניסה למרוץ החימוש הגרעיני, ולא 'סודות' שואנונו יכול היה לגלות".

אנשי המערכה למען פירוק הנשק הגרעיני מגנים גם את שיתוף הפעולה שבין ישראל לממשלת דרום אפריקה הגזענית ב"מחקר וניסוי נשק גרעיני, המהווה איום נוסף על השלום בעולם".

קבוצה אחרת המצטרפת למשמרות המחאה, היא ארגון השוללים "קבוצת הסוציאליס־טים היהודים", שהיא קבוצה קטנה לא ציונית אשר בדרך כלל אינה בולטת כאן, וזוכה לתשומת לב מוגבלת. חברי הפרלמנט אשר הבטיחו להצטרף גם הם למשמרות המחאה, הם כאלה המוכרים בעמדתם האנטי־ישראלית הקיצונית. עד כה לא נראה שמארגני משמרות המחאה הצליחו לעניין חברי פרלמנט בולטים יותר.

כרוז הקריאה להפגנה מחר

יום הולדת למוסקווה

אלפים מתושבי מוסקווה באו אתמול לכיכר האדומה, שם החלו החגיגות לציון 840 שנים לייסוד העיר. החוגגים נכנסו לכיכר בהזמנות בלבד. בכיכר נראו תלבושות ססגוניות רבות, בעיקר תלבושות איכרים ממחוזות שונים בברית"מ. בין היתר נערכו נשף מסכות גדול בפארק גורקי, ריקודי־עם ואירועים שונים בכיכרות אחרים של העיר. החגיגות יימשכו ימים מספר.
(ע"ר, צילום: אי.פי)

פרס יצא לארה"ב, למושב השנתי של עצרת האו"ם

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

שר החוץ שמעון פרס יצא הלילה לארצות־הברית, כדי להשתתף בפתיחת המושב השנתי של עצרת האו"ם. גולת הכותרת של הביקור תהיה פגישה מחרתיים בניו־יורק עם שר החוץ הסובייטי, אדוארד שוורנדזה.

לקראת הנסיעה נועד פרס ביום ו' עם ראש הממשלה יצחק שמיר. סוכם ביניהם, כי פרס יוסיף לפעול למען רעיון הוועידה הבינלאומית, אך ידגיש כי העניין שנוי במחלוקת בממשלה.

פרס ייפגש בארצות הברית עם קרוב לשלושים שרי חוץ, ביניהם מזכיר המדינה של ארצות הברית ג'ורג' שולץ ושרי החוץ של טורקיה, פולין, הונגריה ובולגריה.

פרס יפתח את ביקורו בבוסטון וייפגש, בין היתר, עם מושל מדינת מסאצ'וסטס, מייקל דוקאקיס, שהוא אחד המועמדים לנשיאות ארה"ב מטעם המפלגה הדמוקרטית.

אל פרס נלווים ראש לשכתו ויועצו לענייני תקשורת אורי סביר, היועץ המדיני ד"ר נמרוד נוביק, ודובר משרד החוץ, אהוד גול.

ינקי ילך הביתה ויותיר עיירה ללא פרנסה ואהבה

תושבי קומיסו בסיציליה, מודאגים מהשפעת הסכם שולץ־שוורנדזה

מאת אהרון ניר, כתב "על המשמר" באיטליה

רומא. — העיירה קומיסו בצד הדרומי ביותר של סיציליה שבה בסיס של 64 טילים אטומיים מסוג "קרוז", קיבלה ברגשות מעורבים את הידיעה על הסכם שולץ־שוורנדזה.

הפציפיסטים, קתולים וקומוניסטים כאחד, משולהבי ניצחון, ומכינים חגיגות אליהן יוזמנו מרעיהם הנאבקים נגד החימוש הגרעיני מהעולם כולו, וכן כל אלה אשר הפגינו בעבר מסביב לבסיס בקומיסו ואף נאסרו ע"י המשטרה.

מאידך מודאגים תושבי העיירה ממה שנשקף לכלכלת העיירה עם עזיבת החיילים האמריקנים.

מה יקרה על 800 העובדים האיטלקים העסוקים באחזקת הבסיס? נונזיו קארלה, ראש לישכת המסחר של קומיסו, שואל מה יהיה על 300 הדירות והווילות שהושכרו לקצינים האמריקנים ולמשפחותיהם. כן מודאגים בעלי חנויות, דיסקוטקים ובארים שנהנו מנוכחות אמריקנית. מודאגות גם הבנות הסיציליאניות, שחיו ביחסי אהבה עם הקצינים והחיילים מהבסיס.

הקומוניסטים של קומיסו אופטים לחייהם וצוהלים תוך אמירת "ברוך שפטרנו", אלא שהאמת היא שרובם ככולם היו ברצון רב ממשיכים לשחק בצעצועים האטומיים, שעד כה היו למקור פרנסה ורווחה.

המנהיגים האיטלקיים מיחסים לעצמם חלק מהישג חתימת הסכם שולץ־שוורנדזה. שר החוץ האיטלקי, אנדראוטי, מתפאר שלחץ על כל אנשי רייגן למען "הבנה בינגושית לפירוק נשק אטומי; בטינו קראקסי גם הוא מדגיש את "מעורבותו" למען הבנה אטומית בעת היותו ראש ממשלת איטליה. מרחיק לכת מכולם ג'ובאני ספדוליני, המתרברב ש"ללא ההחלטות שאני קיבלתי אישית כראש ממשלה, בשנים 1981־82', לא היינו מגיעים למגנה השלום". ספדוליני לא פירט לאלה "החלטות אישיות" התכוון.

נרצח מנהיג שמאל פיליפיני

מנילה. — ליאנדרו אלכנדרו, אישיות של השמאל הפיליפיני, נרצח אתמול במרבר של מנילה, בחזית מטה מפלגתו, הברית הלאומנית החדשה (באיאן). נהגו נפצע קשה.

התוקפים פתחו באש מתוך טנדר לעבר מכוניתו של אלכנדרו, בשעה שהגיע למטה מפלגתו.

דובר של המפלגה הטיל את האחריות לרצח על גורמים פשיסטיים. בהודעה שפירסמה המפלגה לאחר מכן, נאמר כי היא "מטילה על משטר אקינו את האחריות לפשע זה" והאשימה את הממשלה "בריכוי פוליטי".

אלכנדרו בן ה־27 חזר ממסיבת עיתונאים במרכז מנילה, בה הודיע על ארגון תהלוכה לעבר ארמון הנשיא ביום שני, כדי למחות על "סטייה ימינה" של ממשלת אקינו.

בינתיים הודיע שר ההגנה הפיליפיני, רפאל אילטו, כי נתן בשבת הוראה לכוחות הצבא לרדוף אחר מנהיגי המפלגה הקומוניסטית הפיליפינית.

הוא הסביר, כי הוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית הוא המנחה את לוחמי המחתרת של "הצבא העממי החדש", וכי ברגע "שינטרלו המוחות", אפשר יהיה לצפות להאטה ניכרת בפעולות הגרילה. (ע"צ)

● ממשלת לבנון העלתה את המחיר הרשמי של הדלק ב־133 אחוז, החל משבת, בניסיון לייצב את המצב במשק ולאפשר יבוא דלק — הודיע שר הדלק ויקטור קאסיר. 20 ליטר שנמכרו עד כה ב־300 לירות לבנניות (1.10 דולר) יימכרו מעכשיו ב־700 לירות (2.60).

המשכים

אור־ירוק ראשון

(המשך מעמוד ראשון)

חשוב לזכור, שלמרות חשיבות ההישג, המדובר ב־3%-4 בלבד מכלל מלאי כלי־הנשק הגרעיניים של המעצמות, ולרשות כל אחת מהן עדיין עומדים עשרות אלפי ראשי־חץ גרעיניים.

הודעה משותפת שפורסמה בוושינגטון בתום שיחותיו של שר החוץ הסובייטי, אדוארד שוורנדזה, מסרה גם על התחייבות משותפת ל„מאמץ אינטנסיבי" למו"מ לקראת צמצום מלאי כלי הנשק הגרעיניים של שני הצדדים והחלטה על ועידת־פיסגה כבר בסתיו זה. למרות שהסובייטים עדיין לא הודיעו על כך. „עמדת ארה"ב היא, שהפסגה תתקיים בוושינגטון", אמר ראש הצוות בבית־הלבן, ג'ים בייקר.

הנשיא רייגן שיבח במסיבת עתונאים שערך, את שרי החוץ שולץ ושוורנדזה על „מאמציהם יוצאי הדופן" בשלושת ימי שיחותיהם המאומצות, וציין שההסכם כולל מספר ויתורים סובייטיים לגבי קשת רחבה של נושאי צמצום החימוש.

שינוי עצום ביחסים

שולץ הכריז, ש„חל שינוי עצום ביחסים בין ארה"ב לבריה"מ" וכי ייצא למוסקווה בסוף אוקטובר להשלמת פרטי החוזה ולהכין את ביקור גורבצ'וב בוושינגטון, שאמור להתקיים בחודש נובמבר. כ„תוספת מיוחדת" יזמין הנשיא רייגן את המנהיג הסובייטי לביקור בחוותו שבקליפורניה, אם ירצה בכך.

שוורנדזה, במסיבת עיתונאים מאופקת בהרבה מזו של רייגן ושולץ, בשגרירות בריה"מ בוושינג־טון, כינה את ההסכם שהושג במהלך השיחות, „צעד ראשון לקראת עולם חופשי מנשק גרעיני". הוא הדגיש, ששיחותיו בוושינגטון מציינות „תחילת תקופה חדשה... ראשיתו של דטאנט".

יחד עם הרגשת השמחה וההישג החשוב, עדיין נשארו סעיפים חשובים ומרכזיים שיש להשלימם, ביניהם סעיפי הפיקוח על מילוי ההסכם וקצב השמדת הטילים. האמריקנים, הסביר שולץ, סבורים שאפשר להשלים את התהליך תוך שנה עד שלוש שנים, ואילו הסובייטים מעריכים שיארך שלוש עד חמש.

עדיין קיים פער

בנושאים גרעיניים נוספים, הקשורים בהסכם ראשוני שהושג, עדיין קיים פער גדול בין עמדות הצדדים, במיוחד בנוגע ל„מלחמת הכוכבים". יוזמת ההגנה האנטי־טילית האמריקנית, שהוגדרה ע"י הסובייטים כמכשול רציני בדרך להשגת הסכם דומה בין המעצמות לגבי טילים ארוכי־טווח.

באותו יום בו הוכרז על ההסכם ה„עקרוני" לגבי הטילים, הודיע שר ההגנה האמריקני קספר ויינברגר, על התחלת ניסויים ראשוניים במערכות כלי הנשק הקשורות ב„מלחמת הכוכבים". משרד ההגנה הכחיש שהעיתוי קשור בסיכום שהושג עם בריה"מ.

התגובות בארה"ב חיוביות מאוד עד שליליות לחלוטין. בתוך המימ־ של מצביעים הכל על גודל ההישג. בקונגרס התגובות חיוביות, אך זהירות. סנאטור נאן, יו"ר ועדת השירותים המזוינים בסינאט, רואה בהסכם „צעד חיובי קדימה", אך הדגיש שיש לבחון את עתיד הכוחות הקונבנציונליים והאפשרות להשיג שיפורים בהם, עקב הסתמכותה של ארה"ב על עוצמה גרעינית לפיצוי על נחיתותה הקונבנציונלית. אישים אחרים הביעו דיעות שונות ומנוגדות.

שיקום היסטורי

שר החוץ לשעבר, הנרי קיסינג'ר, שהיה מעורב בהסכמים קודמים לצמצום החימוש הגרעיני (סאלט 1 ו־2), כינה את ההסכם „מסוכן ביותר" והזהיר שאל לה לארה"ב לברך עליו, כי הוא עלול להיות אסון של ממש אם יוביל להסכמים נוספים על חיסול מוחלט של כל הנשק הגרעיני, עליו „מסתמכת ארה"ב, לטוב ולרע", במשך כל התקופה שאחרי מלחה"ע ה־2, לאור נחיתותה הקונבנציונלית ביחס לבריה"מ.

ריצ'ארד פרל, עוזר שר ההגנה ויינברגר לשעבר, שהיה מעורב בהנחת היסודות להסכם, קובע שאין בהסכם כל סכנה וכי יביא לחיסולם של הרבה יותר כלי נשק סובייטיים מאשר אמריקניים. לדעתו, ההסכם „תואם את האינטרס האמריקני", אם כי יש להשלימו ולעבוד בזהירות ותשומת־לב רבה.

לאחר כמעט שבע שנים של רטוריקה אנטי סובייטית נוקשה, כולל התבטאויות כמו „אימפריית הרשע", השלים הנשיא רייגן הסכם שרבים לא האמינו שישיג איפעם. למרות שעדיין לא הושלם סופית ועדיין צריך הקונגרס לאשרו, מיהר להציגו הנשיא רייגן כהצלחה. העיתוי כרוך, ללא ספק, בשיקולי מדיניות פנים, שהם המכוונים למעשה גם את המהלכים במדיניות החוץ. ההסכם עצמו וועידת הפסגה, אמורים לסייע לנשיא ב־15 החודשים האחרונים לכהונתו ללכד את הציבור האמריקני סביבו, להו־כיח שיכולתו להגיע להישגים חשו־בים לא אבדה ואולי אף להבטיח את „שיקומו" בהיסטוריה האמריקנית.

תגובות באירופה

במערב אירופה ובאסיה העלו על נס את ההחלטה האמריקנית־סובייטית לחתום על חוזה לביטול הטילים לטווח בינוני, וקראו למעצמות העל לצמצם במידה נוספת את מלאי הנשק הגרעיני והקונבנציונלי שלהן.

ברית נאט"ו קידמה בברכה את ההסכם, אך לא הייתה תגובה מיידית מצד שתי מעצמות גרעיניות אחרות, סין וצרפת.

קבוצת „רופאים בינלאומיים למניעת מלחמה גרעינית", שזכתה לפרס נובל לשלום 1985, הכריזה ביום שישי, כי ההסכם הוא צעד ממשי לקראת צמצום הסכנה של מלחמה גרעינית.

כלי התקשורת הרשמיים של פולין קידמו בברכה את ההסכם, כצעד אפשרי לקראת שיפור היחסים בין מזרח למערב. רוב העתונים הגדולים פירסמו בעמודיהם הראשונים צילומים של הנשיא רייגן, שר החוץ שולץ ושר החוץ שוורנדזה.

סוכנות הידיעות הצרפתית מוסרת מוושינגטון, כי המשלחות של ארה"ב ובריה"מ בז'נבה יצטרכו לעבוד בקצב מואץ בשבועות הקרובים, כדי לנסח עד לשבוע הראשון של אוקטובר טיוטת חוזה על טילים לטווח בינוני.

בין היתר יהיה צורך להגיע להסכם בשני התחומים האחרונים שבהם נשארו חילוקי דעות: לוח זמנים להוצאת הטילים ובעיית הביקורת והאימות. נראה כי סעיף שני זה הוא הקשה ביותר, במיוחד משום שארה"ב מבקשת להרגיע מדינות מערב־אירופיות מסוימות, המודאגות מן ההסכם הצפוי.

לארה"ב יש 348 ראשי חץ גרעיניים לטילי שיוט ולטילי פרשינג 2+ בעוד שלבריה"מ יותר מ־1,500 ראשי־חץ גרעיניים המורכבים על טילים לטווח בינוני מסוג ס.ס.20, ס.ס.4, ס.ס.21 ו־ס.ס.23.

בעת ובעונה אחת מתנהל דיון בין מוסקווה וושינגטון על צמצום הנשק האסטרטגי לטווחים רחוקים. בעניין זה התעוררו קשיים רבים אולם בסופו של דבר, הסכם כזה, אם יושג, יהיה הרבה יותר מרחיק־לכת. משום שכלי הנשק האלה הם הקטלניים ביותר.

אפשר שהמשלחת

(סוף מעמוד ראשון)

ביילין אמר אמש, בתשובה לשאלה אם ישראל ביקשה או אם בכוונתה לבקש אשרות כני־סה לברית־המועצות למשלחת קונסולרית ישראלית מקבילה — כי מלכתחילה ניתנו האש־רות לחברי המשלחת הקונס־לרית הסובייטית מתוך הבנה, שבעתיד יינתנו אשרות־כניסה מקבילות למשלחת ישראלית.

הפגישה בין אנטיפוב לביילין ארכה שעה ורבע ונראה, כי נגעה באורח ישיר לפגישת מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמ־עון פרס, מהר־ציים עם שר החוץ הסובייטי, אדוארד שוורנדזה.

על תוכן הפגישה ביום ו' הוטל איפול. אפשר להדגיש, עם זאת, כי השליח הסובייטי בא לירושלים במיוחד לשם פגישה זו. הוא הגיע לישראל ביום ה', נפגש עם ד"ר ביילין ביום ו' ועומד לשוב למוסקווה היום. לא נראה, איפוא, כי עשה נסיעה זו מברית המועצות ותורה רק כדי לדבר על ענייני המשלחת הקונ־סולרית.

חברי „העבודה" הערבים זועמים על הכוונה להקים רשימה ערבית־דרוזית

ח"כ דראושה: מדיניות הפרד ומשול תוביל לפילוג תהומי בין „העבודה" לבין חבריה הערבים

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

כוונת ראשי המערך להקים רשימה ערבית נפרדת מעוררת סערת רוחות בקרב חברי „הע־בודה" הערביים. חברים רבים הריצו מברקי מחאה ליו"ר המפ־לגה, שמעון פרס, ולמזכ"ל, עוזי ברעם.

ח"כ עבדול והאב דראושה אמר, שזהו ניסיון כושל להחזיר את המגזר הערבי לשנות ה־50. דראושה תקף בחריפות את היועצים לעניינים ער־ביים במפלגה, ואת „חשיבתם הרי־אקציונית הגובלת באטימות מוחין, בבורות ובטיפשות".

„לא נהיה גרורות"

דראושה אמר, שהחברים הער־ביים לא יסכימו להיות גרורות ואומרי הן, ושהם תובעים להיות שותפים בקבלת ההכרעות בתוך המפלגה.

הוא הביע את כעסו על ששרי העבודה לא ראו לנכון לשתף נציגים ערבים, ואותו באופן מיוחד, בהתייעצות לקראת הקמת רשימה ערבית, וקבע שכל ניסיון לאימוץ מדיניות הפרד ומשול, תוביל לפילוג תהומי בין „העבודה" לבין חבריה הערביים. „כל האפשרויות יהיו פתוחות בפני החברים הערבים, כולל פרישה מהמפלגה", אמר.

ח"כ דראושה מתכוון לזמן בקרוב את צירי ועידת „העבודה" וחברי המרכז הערבים, לקבלת עמדה אחידה בנושא.

יו"ר אגף הבחירות ב„עבודה" רענן כהן, לשעבר יו"ר אגף המיעוטים, שלל על הסף את התכנית לכונן רשימה ערבית־דרוזית נפרדת. כהן הסביר, שמאז שנות ה־50 חלו שינויים בחברה הערבית, אשר שינו את דפוסי ההצבעה.

לכתבנו נודע שיו"ר מפלגת העבודה, שמעון פרס, סומך את ידו על הכוונה להקים רשימה ערבית נפרדת. עוד נודע, שמאחורי ההצעה להקים רשימה ערבית עומדים ח"כ יוסף גינת, יועצו של פרס לעניינים ערביים, ויורם כץ, יו"ר אגף המיעוטים ב„עבודה". לדעתם, יגדיל הדבר את כוחה האלקטורלי של המפלגה.

„משיטות רגל אידיאולוגית"

לדברי מזכיר מרכז מפ"ם, חן ארז, מפלגתו רואה בחומרה רבה את כוונת מפלגת העבודה לחזור ולהקים רשימה ערבית נפרדת במקום לתת לאזרחים הערביים את הייצוג שמגיע להם ברשימת המפלגה.

ארז הדגיש, שמפ"ם תמשיך כבעבר להאבק למען שוויון מלא לערביי ישראל במסגרת מפלגתית משותפת, תוך מתן ייצוג הולם ליהודים ולערבים.

גם ח"כ יוסי שריד אמר, שכוונת „העבודה" להקים רשימה ערבית נפרדת משמעה החזרת ערביי ישראל שלושים שנה אחורה, לימים בהם כפתה מפא"י קבלני קולות על ערביי ישראל. שריד קרא לערביי „העבודה" להטיל וטו על ההצעה ולהוכיח בכך שהם אינם קבלני קולות.

סגן אלכס זינגר למנוחות

ליד הקבר, שלשום בירושלים (צילום: דן לנדאו)

בלוויה שנערכה ביום שישי בבית הקברות הצבאי בהר הרצל בירושלים השתתפו הוריו שבאו מארה"ב שלושת אחיו, שאחד מהם משרת כקצין ביחידת צנחנים, בני משפחה וקרובים וחבריו לנשק, חובשי הכומתות הסגולות של „גבעתי".

מנכ"ל משרד ראש הממשלה, יוסי בן אהרון, הביע תנחומים בשם ראש הממשלה וחברי הממשלה.

„אלכס, יהודי ציוני לוחם ומפקד בגבעתי, לא יכול היה להסכים, שלא להמצא כאן, לבין שורות הלוחמים, וברצון התנדב ליחידות הלוחמות ביותר"; במלים אלה הספיד אלוף פיקוד הדרום, יצחק מרדכי, את סגן אלכס זינגר, שעלה לארץ לפני כשנתיים מארה"ב, התגייס לצה"ל, ונפל בהיתקלות עם מחבלים בלבנון ביום שלישי.

סליבה חמיס סולק מרק"ח

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

הוועד המרכזי של רק"ח החל־יט במושבו האחרון שהתקיים ב־31 באוגוסט להרחיק את חבר הוועד, סליבה חמיס. משורות המפלגה בנימוק, שחמיס מקיים פעילות המנוגדת לאידיאולוגיה של המפלגה ולמדיניותה.

סליבה חמיס נמנה עם מייסדי ארגון השחרור הלאומי מימי המנדט הבריטי. הוא התקדם בהיררכיה המפלגתית והגיע לעמדות מפתח, ייצג את המפלגה בוועידות בינלאו־מיות רבות, וכיהן במשך ארבע שנים כנציג המפלגה במערכת העיתונות הקומוניסטית העולמית היוצאת לאור בפראג.

בעשר השנים האחרונות שימש חמיס כמזכיר הוועד הארצי להגנה על האדמות. ההחלטה להשעות את חמיס באה על רקע המחלוקת בינו כמזכיר הוועדה להגנת האדמות לבין נציגי פצועי יום האדמה, המאשימים את חברי הוועדה בניצול הכספים שנתרמו ע"י הציבור הערבי לצרכים פרטיים.

כתגובה על החלטת הוועד המרכזי האשים סליבה חמיס את הנהגת המפלגה בהנהגת טרור והפחדה נגד חברי המפלגה, ובהתנגדות לכל תנועה רפורמית, שמגמתה להביא לאיחוד השמאל וכוחות הקדמה היהודיים־ערביים.

שקית לב"י לראש השנה

השקית בצילום המעוטרת ב„שנה טובה" משנת תש"ח, נמכרת בימים אלה ברשתות השיווק הגדולות במחיר 1 ש"ח – תרומה ללב"י. הפדיון יוקדש להקמת עשר כיתות מחשב ביחידות ההשכלה של צה"ל. קרן לב"י קוראת לציבור לרכוש השקית ולהיות שותף בפרוייקט.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי זובין מהטה

הודעה למנויי חיפה:
המשרד יפתח למכירת עודפי המנויים
בימים א', ב', ד', ה' בין השעות 13–10
ביום ג' בין השעות 18–16
ביום ד' בין השעות 12–10

הודעה למנויי תל־אביב:
המנויים אשר ביקשו לקחת בעצמם את כרטיסי המנוי שלהם מתבקשים לסור למשרדנו. שעות הפתיחה בחודש ספטמבר הם:
ימים א', ב', ג', ד', ה' בין השעות 14–9
יום ו' בין השעות 13–9
יום ג' גם אחה"צ בין השעות 19–16

מעתה, מס הכנסה ומע"מ גם בהונגריה

הטלה ראשונה של מסים מסוג זה בגוש המזרחי ● ראש הממשלה: יש לקיים דו שיח גם עם מתנגדי המשטר

בודפשט. — הפרלמנט ההונגרי אישר בשבת הנהגת מס הכנסה ומס ערך מוסף — לראשונה בגוש הסובייטי — לאחר הדיון הער ביותר שהתנהל בפרלמנט זה 40 שנה.

הפרלמנט בן 340 החברים, שהיה בעבר חותמת־גומי צייתנית, הכניס עשרות תיקונים בטרם הצביע בעד חוקי המסים של הממשלה, שהם חלק מתכנית להחיות את הכלכלה ההונגרית השרויה במצוקה קשה.

חברי הפרלמנט הסתערו על המיקרופונים, כדי לדווח בגילוי לב על החוקים, שעל פיהם יצטרכו ההונגרים לשלם מס הכנסה שיגיע למכסימום של 60 אחוז, ומס ערך מוסף כנוסח המערב, שיגיע החל מהשנה הבאה עד לגובה של 25 אחוז.

דיפלומט מערבי אמר: „התיקונים היו רובם טכניים, ועיקר החוקים אושר. אולם הדיון מראה שעכשיו יש לפרלמנט השפעה מסוימת".

חברים זכו לתשואות נלהבות, כאשר הביעו חששות שמא המסים החדשים יפגעו קשה בגימלאים ובמשפחות ברוכות ילדים, אולם שר האוצר, פטר מדז'ייסי, הודיע קודם לכן על צעדים כגון הקצבות משפחתיות גבוהות יותר ופנסיות גבוהות יותר, כדי להקל על המצוקה.

בתום מושב חסר תקדים של ארבעה ימים — לעומת יומיים כמקובל — אושרו החוקים ברוב גדול. עם זאת הצביעו 10 חברים נגד חוק מס ההכנסה ו־21 אחרים נמנעו. תופעה נדירה במדינות אחרות במזרח אירופה, שבהן בדרך כלל מאשרים חוקים פה אחד. רק חבר אחד התנגד לחוק מס ערך מוסף.

שר האוצר מסר ביום שישי, כי הרפורמה במסים היא חיונית כדי לחזק את הכלכלה ההונגרית, על מנת שתוכל להתחרות בשוקי העולם. הונגריה נאבקת בגירעון מסחרי גדל והולך עם המערב ובגידול מהיר בחובות במטבע קשה, המסתכמים כבר ביותר מתשעה מיליארד דולר.

ראש ממשלת הונגריה קארולי גרוץ אמר ביום שישי, כי הוא מתכוון לקיים דו־שיח עם מתנגדי המשטר בהונגריה, מפני שדעתם חשובה והם עשויים להפנות את תשומת לב המפלגה הקומוניסטית לבעיות שונות. במסיבת עיתונאים בינלאומית ראשונה שקיים ראש הממשלה מאז שעלה לשלטון לפני חודשיים, הוא אמר כי הממשלה חייבת ליטול לעצמה יותר סמכויות מן המפלגה הקומוניסטית. (עיר)

לא עוצר באדום

מטוס „איירבוס" של חברת התעופה הפיליפינית פספס את המסלול. איש מ־135 הנוסעים ואנשי הצוות לא נפגע (צילום: אי.פי.)

קיצוצים בתקציב בסוריה, כולל שלושה אחוז מההוצאות לביטחון

לונדון. — סוריה קיצצה השנה בתקציבה, כדי להתגבר על המשבר הכלכלי הפוקד אותה, ובין היתר קיצצה בשלושה אחוזים מן ההוצאות לביטחון וכן בהקצבות לסובסידיות ועוד. למרות זאת, מהוות הוצאות הביטחון 55 אחוז מהתקציב.

העיתון „אל־עאלם", המנתח את התקציב הסורי לשנה השוטפת, לאחר אישורו על־ידי מועצת העם מציין כי סוריה מנסה להתגבר על הגירעון במטבע זר על־ידי ריסון ההוצאות ובדיקה בלתי־פוסקת של מקורות מימון חדשים.

נתוני התקציב לשנת 1987 מפחיתים את ההוצאות השוטפות בשיעור של כחמישה אחוז מ־43.8 מיליארד ל־41.7 מיליארד לירות. האינפלציה מגיעה לשלושים אחוז, כלומר יש ירידה ממשית בהוצאות בשיעור של 30 אחוז ויותר.

סיוע החוץ מסתכם השנה ב־8.2 מיליארד לירות סוריות, שהם כעשרים אחוז מההוצאות. בשנה שעברה הסתכם הסיוע ב־11 מיליארד לירות שהיוו 25 אחוז מהן — כלומר, הסיוע הזה ירד השנה בכרבע. עפ"י החלטות בגדאד, אמורות מדינות הנפט הערביות להעביר מדי שנה לסוריה סכום של שני מיליארד דולר. בפועל הן העבירו בשנים האחרונות 25 עד 30 אחוז מסכום זה ודיווחו על קשיים כלכליים הפוקדים אותן.

ההקצבה לבטחון מהווה 55 אחוז מכלל ההוצאות השוטפות, הנאמדות ב־42.2 מיליארד לירות. (עי"מ)

לוב מגייסת דרוזים בלבנון, למלחמה בצ'אד

לוב גייסה לפחות אלף לוחמים דרוזים מבקעת הלבנון, על מנת שיילחמו לצידה בצ'אד — על כך נמסר אור ליום ו' ממקורות מוסלמיים בביירות.

המקורות סיפרו, כי מנהיגי המפלגה הפרוגרסיבית הסוציא־ליסטית, שבראשות ואליד ג'ונבלאט, הפיצו קודם לכן טפסי גיוס בין אנשי המיליציה הדרוזית.

מרכז הגיוס הוקם בעיירה עין זחלתה שבשליטה סורית, 25 קילומטר מדרום מזרח לביירות.

מאותם מקורות נמסר, כי שכרו של קצין יהיה אלף דולר, לסמל — 800 דולר ושל טוראי 600 דולר לחודש.

יחידה תמונה כאלף חיילים דרוזים עומדת לצאת ללוב דרך נמל התעופה של דמשק, בשבוע הבא. (עיר)

דו"ח מזכיר האו"ם: איראן מוכנה להפסקת אש מסויגת, עיראק דוחה

מרכז האו"ם.— איראן מוכנה להפסקת אש מסויגת ובלתי מוצהרת במלחמתה עם עיראק, אולם דבר זה איננו מקובל על ידי העיראקים בכל תנאי שהוא — נאמר בדו"ח למועצת הביטחון.

הדו"ח המשתרע על תשעה עמודים הוכן על ידי המזכיר הכללי, פרז דה קויאר, בעקבות השיחות שקיים בטהרן ובבגדאד לפני שבוע.

הדו"ח טרם הופץ לפרסום רשמי כי מועצת הביטחון החליטה שהוא יישאר חסוי בינתיים, אולם כמה פרטים לגבי העמדה האיראנית הודלפו לעיתון „אלחליג" במפרץ הפרסי.

בדו"ח אומר דה קויאר, כי איראן עמדה על כך שיש לקשור בין הפסקת אש לבין זיהוי הצד האחראי לסכסוך. לטענת האיראנים, היתה זו עיראק שפתחה במלחמה ב־22 בספטמבר 1980. לעומת זאת, טוענת עיראק, שהאירנים פתחו באש 18 ימים קודם לכן.

האיראנים חזרו בתוקף על דרישתם להטלת עונש ותשלום פיצויים על עיראק.

לעומת זאת, ציין מזכיר האו"ם, חזרו שלטונות עיראק על העמדה, שהם מוכנים לקבל את החלטת מועצת הביטחון מן ה־20 ביולי בדבר הפסקת אש, בתנאי שהדבר יתקבל על ידי שני הצדדים.

עוד אמרו העיראקים, כי הדרישה האיראנית לחקור מי פתח במלחמה לפני יישום הפסקת אש, פירושה דחיית החלטת מועצת הביטחון.

עוד דחתה עיראק כל אפשרות של הפסקת אש בלתי מוצהרת, והם גם הרגישו כי בעקבות הפסקת אש חייב לבוא פינוי מיידי של כל הכוחות", נאמר בדו"ח.

ארבעה ימים לאחר סיום שליחות השלום של מזכיר האו"ם, הודיעה עיראק בשבת על תקיפות אוויריות נגד שלוש תחנות־שאיבה באיראן, לראשונה מאז החלה המלחמה בספטמבר 1980.

חיל־האוויר העיראקי גם המשיך בתקיפת מיכליות נפט המובלות בידי איראן, ופגע ביום שישי בערב במיכלית־על קפריסאית, „אקטיני־יה", בקרבת חופי איראן. (עיר־עיר)

המתנקש בחובייקה — כומר שהתאבד

זחלה, לבנון. — אנשיו של אלי חובייקה, המפקד הפרו־סורי לשעבר של המיליציה הלבנונית, הכריזו בשבת כי האיש שניסה ביום שלישי שעבר לרצוח את מנהיגם, הוא כומר שהתאבד לאחר מעצרו, והם האשימו את אנשי יורשו, סמיר ג'עג'ע, כי הם יזמו את ההתנקשות.

בהודעה שפורסמה בזחלה, שם נערכה ההתנקשות, מסרה המיליציה של חובייקה, כי הכומר היווני־קתולי סמיה חדד, בן 31, „הודה כי ביצע פשע זה ביוזמת שרותי הביון של ג'עג'ע, והתאבד ביום חמישי בתת מקלע שחטף מידי אחד משומריו".

הבישוף של זחלה אישר את נכונות הדברים בהודעה שפרסם, בה נאמר „הכומר סמיה חדד, איש אמונו של הבישוף מונסיניור אנדרה חדד, התאבד לאחר שהודה כי ביצע את הפשע".

חובייקה והבישוף חדד נפצעו ממטען חומר נפץ שהתפוצץ בבניין הבישוף, ואשר גרם לפציעתם של כ־30 איש.

חובייקה נשאר שוכב 20 דקות מתחת להריסות וכמעט מת מחנק, מסר מקור רפואי למחרת ההתנק־שות. (ע"צ)

הדולר עלה הנפט ירד

הדולר ירד בשוקי הכספים ביום שישי, למרות הידיעות שהגיעו מוושינגטון בדבר החשת קצב הצמיחה במשק האמריקני.

הדולר נסחר ב־1.808 מארק, ירידה של מניג ר־142.60. מחיר הזהב עלה ב־1.20 דולר ונסגר ב־461.70 דולר לאונקיה.

מחיר הנפט ירד ביום שישי בשוק החופשי, תוך מסחר שקט.

הנפט מסוג „ברנט" מן הים הצפוני ירד ב־10 סנט ל־18.30 דולר לחבית. הנפט האמריקני „ווסט טקסאס" ירד 5 סנט ונסחר ב־19.50 דולר לחבית. (עיר)

● ממשלת מרוקו הכחישה את הידיעה שהתפרסמה ברדיו לונדון, על הסכמתה לשגר לסעודיה חיילים לשמירה על הביטחון במקומות הקדושים.

משטרת הודו עצרה 4 קרובי האשה שנשרפה עם בעלה

המשטרה ההודית עצרה ארבעה קרובים של הודית צעירה אשר בניגוד לחוק, הסכימה להעלות עצמה על המוקד לצד גופת בעלה — מסרה סוכנות הידיעות ההודית בשבת.

המשטרה עצרה את האב, האח ושני קרובים אחרים של הבעל.

רופ קאנוואר, בת 18, שהיתה נשואה שמונה חודשים בלבד, ישבה רגועה עם ראש בעלה המת בחיקה בעת שהלהבות עלו במדורה הגדולה שהודלקה ב־4 בספטמבר. היה זה ביצוע המנהג ההודי העתיק „סאתי", לפיו ההתאבדות של האשה בשריפה היא ההבעה העליונה של נאמנותה לבעלה.

הנוהג הזה בוטל על־ידי הבריטים בעת ששלטו בהודו.

אלפיים בני אדם ראו כיצד אחיו של הבעל הדליק את המדורה בכפר דיאורלה במדינת ראג'אסטן במערב הודו. 200 אלף בני אדם התאספו ביום רביעי שעבר בטקסים לזכרה של האשה, על אף שהדבר נאסר על־ידי השלטונות.

מאות אלפי הינדים ממשיכים לנהור לכפר הקטן שהפך לאתר לעלייה לרגל.

עולי הרגל באים מכל רחבי ראג'סטאן. על גבי גמלים, טרקטורים, אופנועים, מכוניות, ג'יפים, עגלות וקטנועים, הם לבושים בבגדי החג שלהם, וחוצים אזורים מדבריים כשהם שרים באלאורות לכבוד המלכים והלוחמים הקדומים משבט רג'פוט.

בכפר עצמו מכוונים מאות מתנדבים את ההמונים, בעיקר נשים, המבקשים להסתכל דרך חלון לחדר הכלולות של רופ קנוואר.

שירות הביטחון הבריטי — עדיין מחילת „חפרפרות"

מאת דפנה ורדי, כתבתנו בלונדון

העיתון הלונדוני „סנדי טלגרף" מוסר בגליונו מאתמול, כי בבריטניה התעוררו לאחרונה חששות שרשת ריגול סובייטית חדשה החלה לפעול במרכז התקשורת של הביון הבריטי בצ'לטנהאם.

כתוצאה מחששות אלה, אנשי הביטחון של המתקן הורו על בדיקות יומיות ל־6,000 העובדים. הבדיקות נעשות בצורה אקראית, וכוללות חיפושים ובדיקת מכוניות.

חששות אלה החלו, לאחר שמידע שהוגדר כ„סודי ביותר" הגיע למוסקווה בדרך מסתורית. גורמים בממשלת בריטניה סבורים, כי יש אפשרות שעובד בכיר אשר היה קשור למרגל שנתפס במקום, ג'פרי פרים, מעביר את המידע לאחר שנמנע מפעילות במשך שנים.

ועדת הביטחון המליצה בזמנו על התקנת מכונות אמת, דבר שעורר התנגדות נמרצת מצד ועד העובדים. עד כה רק כעשרים עובדים בכירים נבדקו במכונות אמת.

מיליון „קליאופטרות" יעושנו מעתה גם בישראל

מאת שלמה גלזר

מיליון חפיסות סיגריות ממצריים ייובאו בקרוב לארץ, איש העסקים מנצרת, אליאס שלוסה, חתם על חוזה עם חברה מצרית המייצרת את „קליאופטרה", הנחשבת לטובה בסיגריות המצריות. מחירה של חפיסת „קליאופטרה" יהיה שקל אחד ושתי אגורות, לעומת שלושה שקל ושתי אגורות לחפיסת סיגריות מיובאות אחרות.

מפיצי „דובק" ישווקו גם את הסגריות החדשות.

פשטות מתוחכמת מאומסק

המחולות, השירה והנגינה של להקת הפולקלור הסובייטית הייצוגית. „אומסק", נראו ספונטאניים לכאורה. מראית עין שמקורה בקלות, בגמישות ובעושר הגוונים של ההופעה. ואולם, הצגה פשוטה זאת, היתה מתוחכמת ומקצועית למעשה. מקצועיות גבוהה, משולבת ביצירתיות, הומור ויכולת גופנית ובעבודת צוות. כל זמר עם הוא גם בוגר אקדמיה למוסיקה, כל רקדן הוא גם אקרובט, וכל נגן הוא גם מאלתר.

הלהקה, בת חמישים חברים, מורכבת מחמישה נגנים — באקור־דיונים, בללייקות־באס וכלי הקשה. יתרם התחלקו במספר שווה בין ריקוד ושירה. הריאליזם הדרמטי של אמנות העם הרוסית כמו צמח מצומת העצבים של כיכר הכפר, שם ריקוד ושרו נשים מול גברים, יחיד מול רבים, מקהלה מול סולן, תזמורת מול מקהלה. שיר העם הרוסי צובט את הלב ומעורר כיסופים. המלודיות הן מוצקות והרמוניות. המוסיקה הרוסית הנהדרת מורגשת במשחק גומלין בין הסולן האדיר לבין הפזמון שרה המקהלה. המלודיה היא, בדרך כלל, תלת־קולית ורב־קולית. למרבה הצער נעדר הבאס. נעדר גם היסוד הדתי־האיקוני, מטעמים ידועים, אם כי, ריקוד הכישור הצטיין ביסודות כמו־דתיים.

ההודהות העמוקה שגילה הקהל בהופעת הבכורה של אומסק, ביום חמישי בבנייני האומה נבעה גם מהעובדה, שהמלודיות הרוסיות מוכרות גם לדור הישראלי הצעיר, באותה שעה ניצבו בחוץ כמה עשרות יוצאי ברית המועצות, שהזכירו לבאים בכרוזים, כי במחנה אומסק ישב שנה וחצי המוסיקאי אלכסי מגאריק. חטאיו הם נוראים: הוא לימד עברית וביקש לעלות למולדתו ההסטורית, כאשר ראינו את אומסק לא שכחנו את אחינו אלכסיי, כשם שלא שכחנו, כי הסובייטים עדיין לא הזמינו להקה ישראלית לביקור גומלין.

יצחק שור

לפחות שלושה נהרגו ו־65 נפצעו בהתנגשות רכבות, שלשום באוסטריה (צילום: אי. פי.)

על היום
20.9.87

אלוהים-הפוליטיקאי הראשון

„הרב האדום" של ארגנטינה, מרשל מאייר, שלחם באופן גלוי ומוצהר למען זכויות האדם בתקופת שלטון הדיקטטורה, שואב את המסר החברתי שלו מהתורה, שאיננה ספר תפילות לדידו אלא עוסקת בבני־אדם ובבעיותיהם

מאת שלמה סלוצקי, בואנוס איירס

שמו של הרב מרשל ט. מאייר ממשיך להדהד בקהילה היהודית הארגנטינאית, שלוש שנים לאחר שחזר לארה"ב, ארץ הולדתו. משם הגיע בתחילת שנות ה־60 כדי לקדם את היהדות המסורתית בדרום־אמריקה.

הרב, שמצא לפני 27 שנים קהילות שנטו להתרחק מהיהדות המאורגנת שנשלטה על־ידי האורתודוכסים, הצליח ב־25 שנות עבודתו לפתח אלטרנטיבה אטרקטיבית לעשרות אלפי יהודים מודרניים, שהיו מתבוללים אילולא מצאו זרם זה של היהדות. בצורה פרדוכסלית הוא לא זכה לשבחיה של הרבנות המקומית על כך, אלא היה קורבן לרדיפתה במסעי לחישות והאשמות שהתגלו כשקריים לחלוטין.

הרב מרשל מאייר לא הסתפק בעבודתו בתוך הקהילה היהודית אלא ראה במאבק למען זכויות האדם חלק בלתי נפרד משליחותו. הוא התמיד במאבק זה גם בתקופת הדיקטטורה ששלטה שם בין השנים 1976 ו־1983, ובכך הפך למעין גידול ממאיר בעיני מנהיגי הקהילה דאז, שניסו להיפטר ממנו באמצעים שונים כדי להרחיק את „הסכנה" מקירבם.

אולם פעילותו של הרב מרשל מאייר קיבלה תהודה אדירה באותן שנים בארגנטינה ובעולם ובלטה במיוחד נוכח מסך השקט וקשר השתיקה ששררו במדינה בכלל ובקהילה היהודית בפרט. ב־1979, כאשר הטלוויזיה הישראלית שלחה צוות לצלם סרט על הקהילה בארגנטינה, היה מרשל המנהיג היהודי היחיד שנעתר לבקשתה להצטלם ולדבר מול המצלמות על המתרחש בשנים אלו בארגנטינה ועל תפקידו כרב בסיטואציה זו, כאשר ברקע הידיעה שהוא היה מעורב אישית בשחרורו של העיתונאי יעקב טימרמן, שנחטף, עונה ונכלא בידי הצבא.

בביקור קצר שערך הרב מרשל ט. מאייר בארגנטינה בסוף חודש אוגוסט, הביע דעתו בראיון בלעדי ל„על המשמר" על התנהגותה של הנהגת הקהילה בתקופת הדיקטטורה, על תפקידה של ישראל ושגרירה דאז ועל חוקי החנינה דה־פקטו שפטרו מעונש את רוב האשמים בפגיעה בזכויות האדם.

המסר של התורה

— כיצד מגיע רב קהילתי לכותרות הפוליטיות של העיתונים ולשורה הראשונה של הנאבקים למען זכויות האדם, במדינה שהיא איננה מולדתו ובתקופה בה פעילות זו עלולה לעלות לו בחייו?

המעורבות שלי בנושא זכויות האדם נובעת מחיפוש רוחני אחר האופן שבו ניתן להפוך למציאות את המסר של התורה, שהמונחים צדק וזכויות האדם הם מעמודי התווך שלה. התורה איננה ספר תפילות ולא מדריך ליטורגי, אלא ספר עם מסר חברתי שבו אלוהים מופיע כפוליטיקאי הראשון, מאחר והוא מתעניין בכל הנושאים בהם עוסקת הפוליטיקה: בבני־אדם, בבעיותיהם, בזכויות החלשים, ביחסים שבין אדם לחברו ובחיפוש אחר חיים טובים יותר. משה הוא התיאולוג הראשון של השחרור, ולא הכמרים הנוצרים המהפכניים של אמריקה הלטינית. זאת אומרת, שאת דרכי למאבק על זכויות האדם מצאתי בתורה הרבה לפני הדיקטטורה הצבאית ב־1976.

— אולם אחר ההפיכה הצבאית של 24.3.76 הפכה תפיסתך זו של תפקידך כרב קהילתי למסוכנת למדי.

ייתכן, אך יש לזכור שאיומים על חיי קיבלתי כבר ב־1962 בארגנטינה ומידי יהודים, וזאת כאשר החלטתי ל„נקות" בית יתומות יהודי שמישהו הפך לבית זונות. איומים אלה היו הכנה נאותה לרבים אחרים שקיבלתי במשך 25 שנות עבודה בארגנטינה.

— כאחד שהכיר מבפנים ומקרוב את השחקנים הראשיים בקרב הנהגת הקהילה בתקופת הדיקטטורה, מה דעתך על הוויכוח הפנימי המתחולל היום בתוך הקהילה, שבו מאשימות אמהות של נעדרים ונרצחים יהודים את ההנהגה בבגידה ובשיתוף פעולה דה־פקטו עם שלטון הדיכוי שעלה בחיי בניהן?

בלשון המעטה אפשר לומר שההנהגה היהודית המאורגנת באותה תקופה לא מילאה את תפקידה באופן מזהיר. אפשר למנות באצבעות הידיים את המנהיגים אשר רצו באמת לעזור לאמהות הנעדרים. הנהגת הקהילה לא מילאה את תפקידה כראוי והסתפקה בנסיונות לדרוש לשלומם של היהודים ובכך השמיטה את הקרקע מתחת לטענותינו נגד העמים האירופים אשר הפנו את גבם ליהודים בשואה, באמתלה שלא בעמיהם מדובר אלא ביהודים.

הנהגה משותקת

האם מדובר היה ב„רצון" או ב„אי־רצון"? אותם מנהיגים טוענים, שלהתערבותם הפומבית למען זכויות האדם עלולות היו להיות תוצאות טרגיות.

ההסטוריה מוכיחה שלטווח ארוך קשור בטחונם של היהודים בדמוקרטיה וברגיעה בארצות בהן הם חיים ולא בדיקטטורה ובפתרונות של כוח. ובאופן פרטיקולרי יותר, מי שרוצה גם יכול במידה זו או אחרת. בכך אינני אומר שאין מקום לפחד. כל אחד [...] מעט שכל מפחד מסיטואציה כזו. [...] ההבדל בין מנהיג אמיץ לפחדן הוא [...] לפעול בלי שהפחד ישתק אותו. [...] בקהילה הארגנטינאית, רבים [...] משותקים.

— אך יש באלה הטוענים שהמוניטין הציבורי שלך מוסבר בדימוי [...] שהחזקת כל הזמן בידך.

שהוא דומה לדרטון הצרפתי [...] הגזירות הנוצריות שנרצחו [...] שנים על פעילותן למען זכויות האדם. [...] מעבר לכך טענה זו איננה רלוונטית [...] היא מושמעת בפי יהודים [...] בזמננו — מאז שמדינת ישראל הוקמה, [...] לאף יהודי בגולה תירוץ של [...] אלטרנטיבות. אם ירצה, תוך 24 שעות [...] כל יהודי להיות אזרח ישראלי.

קשרים „קורקטיים"

יתרה מזו, חלק מהמעלים טענות [...] העדיפו קשרים „קורקטיים" עם הדיקטטורה הרצחנית על פני הגלות או המאבק [...] הנהגת הקהילה הגיעה לדרגה כזו של [...] שגם שבוע לפני הבחירות, באוקטובר [...] כאשר כל העם, על האיגודים המקצועיים, המפלגות וארגוני זכויות האדם, יצא [...] ברחובות „נגד המשטר", היא הוציאה [...] דולרים כדי לממן מודעות בעתונים [...] שאין לה כל קשר עם האירגון היהודי [...] האדם, שהוקם בימים אלה על־ידי [...] יהודיות מתקדמות וכשהתשתית [...] הנוער, וכדי להסיר את אחריותה [...] שהארגון שלנו תכנן לקיים ברחובות [...] איירס נגד האנטישמיות ובעד זכויות [...]

ואולי — כפי שהם טוענים — [...] כאן בחכמה שלאחר מעשה, והתנהגות[...] הזהירה הצילה את הקהילה מכל אנטישמ[...] פרוע?

(המשך בעמוד [...])

הרב מרשל מאייר
„ההנהגה לא מילאה את תפקידה"

הגב של הר הכזב

מאת עודד ליפשיץ

כשהתקיים הדיונים, לפני מספר שבועות, שהיא נאלצת לנטוש את קיבוץ לבון שבגליל, שעלה על הקרקע ב־82 במסגרת תכנית המצפים, הורדוה תנועת „אמנה" של יישובי „גוש אמונים" להודיע שהיא תיישב מחדש את הנקודה הזו.

ריח רע של שור קברים, וקולות שמזכירים עורבים החגים מעל גוויות עלו מההודעה הזו.

למרבה השמחה, שמחה לאידו של „גוש אמונים", באה כתבת הטלוויזיה של יום שישי שעבר וחשפה את הגוש בקלונו ובכשלונו: הגדה זרועה התנחלויות גוססות ומפרפרות, חלקן נטושות לחלוטין; צומחים בהן קוצים בין מבנים מתפוררים, ורק שומר ערבי משרך דרכו, רכוב על חמור, מההתנחלות הנטושה, שאך לפני שנים ספורות חגגו בצהלה וכרוב עם את הקמתה — לכפרו הקרוב.

על רקע העזובה, דבריו של בני קצובר על הצורך בהקמת התנחלויות נוספות בגדה, נשמעו מרהב חסר כיסוי. לא כל שכן התיישבות נוספת בגליל. התיישבות בגליל, או בנגב ובערבה, מעולם לא עניינה את ג"א. הסיבה היחידה, שבגללה רצו לישב את לבון, היא הרצון לעצב תדמית כוזבת לתנועתם: מאז הקמתה, גוש אמונים מנסה להציג את עצמו ככוח חי, דינמי ומתחדש, שבא לרשת את ההתיישבות החלוצית המסורתית, הקיבוץ והמושב. הם ניסו לטעון שאלון מורה והר ברכה הן החומה והמגדל, ותל־עמל (ניר דוד) חניתה של שנות ה־70 וה־80. מה טוב יותר להוכחת השקיעה של הקיבוצים וזריחת שמשן של ההתנחלויות, מאשר התיישבות בקיבוץ שניטש על ידי התק"מ מלל ריק של רהב וכזב, והנתונים מדברים בעד עצמם: ב־1986 היו ב־42.8% מההתנחלויות בגדה 20 משפחות או פחות בכל ישוב, כולל, כמובן, את ההתנחלויות שניטשו. כ־38% נוספים של ההתנחלויות היו — בין 25 ל־50 משפחות. סיפור של כשלון, כשרק 43% מיעדי תכנית 100 האלף של דרובלס הושגו: 11400 משפחות במקום 26300 שתוכננו, עד סוף 1985, וגם אלה, ברובן המוחלט, ביישובי 7 דקות מכפר־סבא וירושלים, ולא בהתנחלויות הריקות, למחצה או לחלוטין, של „גוש אמונים" בגב ההר. ובאשר לעתודות כוח אדם — לכל יישובי גב ההר, לכ ההתיישבות של ג"א, נוספו ב־1985 110 משפחות, ב־1986 — 150, הרבה פחות מאשר לתק"מ ולשאר תנועות הקיבוציות בשיא השפל שלהן בקצב הזה יידרשו לג"א עשרות שנים כדי להעמיד על הרגליים את ההתנחלויות הקיימות, ולפני שילכו לישב את לבון, שילכו למעלה לבנה, שם יש 63 נפשות, לא משפחות, או לנחליאל, מושב שיתופי וכו 9 נפשות!

גם בתנועה הקיבוצית יש כשלונות, ולא רק בלבון: השנה עלה קיבוץ בית אורן לכותרות, כשדובר על כך שוותיקי הקיבוץ ייאלצו לעזוב.

מה בין בית אורן להתנחלות? עשרות שנים של הצמדות לקרקע בתנאים קשים, לא גימיק של העברת כמה משפחות מהתנחלות כושלת אחת להתנחלות דמה חדשה לידה, עם גוררת סרטים חגיגית ונטישה חפוזה ובית אורן עוד קיימת. אחרי הרעש הגדול, ונקווה שתמשיך להתקיים כגב והדב וטפילות. שני מיליארד דולר, יותר מפיתוח ה„לביא", הושקעו בגדה, ותכנית ההתיישבות מ־83 מדברת על 2.6 מליארד דולר נוספים. מהיכן אם לא די בכך — גם התקציבים השוטפים זורמים לשטחים כמו לחבית בלי תחתית. במועצה האזורית מטה בנימין שבשטחים התקציב המוניצפלי לנפש הוא 500 דולר לשנה, בעוד שבמועצה הסמוכה, מטה יהודה שבתוך הקו הירוק, הכוללת גם את פרוורי ירושלים שבמצוקה, הנצמדים לקרקע הטרשית של הרי יהודה, התקציב הוא 151 דולר לנפש.

מה התוצאה? יישובי גוש אמונים, שכולם יחד אינם מייצרים את התפוקה החקלאית והתעשייתית של 4־5 קיבוצים גדולים מתוך 300 הקיבוצים שבישראל, הם ריכוזים של טפילים אוכלי לחם חסד על חשבון קופת הציבור. עובדי המועצה מפרנסים את [...] את משגיח הכשרות, רכז הביטחון את הנהג, וכולם יחד את [...] והספרה: 74% מהמתנחלים הם עובדי ציבור, 29% מהמתנחלים, כמעט אחד מתוך שלושה, מגדירים עצמם כ„מנהלים", לעומת 5.4% בכלל האוכלוסיה בישראל את מה הם מנהלים, לכל הרוחות, ולמה על חשבון הציבור? עם השקעות כאלה, ותקציבים כאלה, התנועה הקיבוצית, שגם היום מייצרת יותר ממחצית התפוקה [...] מאוכלוסיית המדינה, היתה פורחת ומשגשגת, ומגדילה עוד יותר את תפוקתה. אם הממשלה היתה מפנה לה פנים ולא עורף, והיא לא היתה מחוררת על פתחי האוצר והבנקים עם גבנון של חובות בגלל ריבית הנשך.

טפילות, ואפליה: השנה דורש משרד החינוך מקיבוצים לסגור בתי־ספר קטנים ולאחדם לבתי־ספר איזוריים. זהו תהליך כואב אחרי עשרות שנים של חינוך בבית. ומה ביישובי גוש אמונים? בבית־ספר בהר חברון, בשנת 1986, 16 תלמידים ב... שש כיתות, 2.6 תלמידים בכיתה, ויש לכך תקציב! וזה אינו חריג: יש בתי־ספר עם 4 תלמידים לכיתה בחטיבות ביניים: 1.7 (!) בחטיבה העליונה. „גוש אמונים" בלבוף רהב וכזב ורמייה וזריית חול בעיני הציבור.

אם לא די בכל אלה, חברו הגרעינים של ג"א ה„מיועדים" לעלות ל„לבון", אמרו לכתבים שראיינו אותם שלא יסכימו לעלות לשם, ומאותן הסיבות שבגללן נטשה התק"מ את המקום: אין קרקע, אין תשתית, ואפילו בין בתי הנקודה יש חלוקות פרטיות של [...] שאינם רוצים למכור אותן, זו לא הגדה, אי אפשר להעלות לשם זייפני מסמכים וסוחרי קרקעות אלימים, וגם לא [...] בחסות הממשל, אדמות ערביות מבעליהן. ה„יתרונות" [...] לקופתו של הליכוד זה לא מקום לתק"מ וגם לא מקום לישוב אמת יצרני של „גוש אמונים". ג"א יוכל להתיישב שם, אבל רק בתנאי אחד: אם יהיה משהו, בממשלה, שיוליך להעביר את השיטות של הגדה לגליל, ולפרנס בלבון, מקופות ציבוריות מסורות וגלויות. ערימה נוספת של טפילים!

* (הנתונים על ההתנחלויות הגדה נלקחו מ„לקסיקון [...]" של מירון בנבנישתי, הוצאת „כנה", 1987).

הרשימה מתפרסמת שנית עקב שיבושים שנפלו בהדפסה ב„חותם", שלשום

על הפרץ

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב   עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמות אנטר

ביקור קאתולי באמריקה

יוחנן פאולוס השני. מסביב לעולם

דייסה מחוממת על הכס הקדוש

מאת אהרון ניר, רומא

הכתבים האיטלקיים המלווים בדר־כתיו את האפיפיור יוחנן פאולוס השני במסעו בארה"ב, עשו מטעמים מפגישתו עם המנהיגים היהודיים במיאמי. אם כי רובם שהם רואים בפגישה חזרה משעממת, בבחינת „דייסה מחוממת", של פגישת קסטלגנדולפו מלפני חודש. ההבדל בין שתי הפגישות הוא בכך, שבקסטלגנדולפו התדיינו ביניהם בעיקר רבנים ומיסיונרים קאתוליים, בעוד שבמיאמי ראש הכנסייה הקאתולית היה בפגישה ישיר עם הצד היהודי, השחקן הראשי במחזה היהודי־קאתולי.

מי שציפה לסוכריית פיוס מצד האפיפיור בפרשת היחסים הדיפלומטיים עם ישראל — התאכזב

מי שציפה ל„סוכריית פיוס" מצד הכס הקדוש במיאמי, בפרשת היחסים הדיפלומטיים עם ישראל, לאחר הקשיחות בעניין זה בקסטלגנדולפו, התאכזב. הכתבים האיטלקיים דיווחו כי במיאמי היהודים אמרו לאפיפיור דוגריו אנו דורשים זאת (הכרה דיפלומטית במדינת ישראל) בהחלטיות מפורשת. אולם יוחנן פאולוס ה־2 כנראה לא התרשם במיוחד מה„החלטיות" היהודית, והשיב ב„לאו". הוא הסתפק ב„הכרת זכות העם היהודי למולדת", לדבריו, „הקאתולים רואים בין היסודות של הניסיון היהודי רבקות דתית בארמתם, דבקות ששורשיה במסורת התנ"כית". הוא הוסיף את האמירה השגרתית, שנראתה בנאלית באותו מעמד, כי „מה שנאמר על זכות למולדת מתייחס גם לעם הפלשתיני, שרבים מפליטיו מחוסרי גג."

הנקודה החוקה בפגישת מיאמי היתה כמובן הזקעת השואה. בנקודה זו, לאפיפיור אין מעצורים והוא מוכן להרחיק לכת. משוםמה מצא לנכון להתעכב ארוכות על המאמצים הגדולים וההרי־משמעיים של האפיפיורים נגד האנטישמיות והנאציזם". הוא הזכיר את פיוס ה־11, שקבע כי „צלב הקרס של היטלר היה אויבו של הצלב של ישו", ועבר לדברי הגנה על האפיפיור פיוס ה־12, שנגדו יש לעם היהודי טיעונים כבדים. דווקא בפגישת מיאמי רצה לשכנע את היהדות האמריקנית כי „ההיסטוריה תוכיח, במידה עוד יותר ברורה ומשכנעת, כמה עמוק חש פיוס ה־12 בטרגדיה של העם היהודי וכמה טרח לסייע לו במלחמת העולם השנייה". בכך רמז, כי בקרוב עומדים להופיע כרכים חדשים של מסמכים מהארכיון הוואתיקני, ובהם תיעוד השופך אור חיובי על מחויבותו של פיוס ה־12 למען היהודים בימי השואה.

פרשת יחסו של הכס הקדוש ליהודים התחילה דווקא בשנת 1939, ערב פרוץ הסערה הגדולה בה הושמדה מחצית העם היהודי. פרשת מעורבותו, או יותר נכון — התנכרותו של פיוס ה־12 לעם היהודי הוארה באור חזק מאד במחזהו של רולף הוכהוט „ממלא המקום", כן עסק בנושא היהודי האמריקני החי באיטליה, רוברט כץ, בספרו „מוות ברומא", שהוסרט ע"י קארלו פונטי תחת השם „מעשה תגמול". הוכהוט מתאר במחזהו את דמות „ממלא המקום" של ישו, דהיינו המייצג אותו עלי אדמות, כפונטיוס פילאטוס הרוחץ בנקיון כפיו ומסרב ליוזמה פעילה כלשהי נגד אימת השואה היהודית. „מוות ברומא" עוסק גם הוא בחוסר המעש של האפיפיור לנוכח פשעי הנאצים נגד יהודות רומא, חוסר מעש שהגיע לשיאו בסירוב האפיפיור להתערב למען מניעת רצח של 335 קורבנות תמימים (בהם למעלה מ־100 יהודים) על־ידי האס.אס. במערות הארדאטיניות בקרבת רומא, כמעשה תגמול על התנקשות המחתרת האנטי־נאצית האיטלקית בפלוגת ה„וורמאכט" שצעדה בחוצות רומא (בהתנקשות ההיא נהרגו 33 חיילים גרמניים).

פיוס ה־12
החידה טרם פוענחה

רוברט כץ וקארלו פונטי, יוצר הסרט „מעשה תגמול", הובאו אחרי המלחמה לדין לפני בית־משפט רומי על־ידי דודניתו של פיוס ה־12, בעוון השפלת דימויו של הדוד ופועלו. השניים יצאו בעונשים קלים. אולם הצללים בתקופת כהונתו הארוכה (20 שנה) של פיוס ה־12 אינם מצטמצמים רק בהיבטים ספקטקולריים־מחזאיים. האשמות נוגעות לכל דרכו והתנהגותו במלחמת העולם השנייה ואף לפניה, לשתיקתו לנוכח פשעי הנאצים, האשמות הנדחות על־ידי כל תומכי הכס הקדוש, ובחריפות יתרה על־ידי האפיפיור המנוח מונטיני, פאולוס ה־6, שאף התיר הדפסת כרך של „תעודות ומסמכים" מארכיוני הוואתיקן, המוכיחים כביכול את ההיפך. המסמכים, שפורסמו בחיפזון בלתי רגיל (בדרך כלל הוואתיקן מפרסם מסמכי ארכיון שלו אחרי 50 שנה), מכילים בין היתר מחאות נגד השלטון הגרמני, מחאות שאילו פורסמו בזמנן היו מהוות תעמולה כבירה, לטובת בעלות הברית. הוואתיקן מצדיק כל הזמן את סודיותם בנימוק כי פרסומם עלול היה להזיק לנרדפי הנאצים, ובראש ובראשונה ל־40 מיליון הקאתולים שחיו תחת כיבוש הרייך השלישי. באוגוסט 1939 ענה פיוס ה־12 בשלילה לדרישת השגריר הצרפתי בוואתיקן, צ'רלס רוקס, שביקש כי הכס הקדוש יוקיע פומבית את הפלישה לפולין שעמדה לצאת לפועל.

בדרך כלל מאשימים את פיוס ה־12 בפילוגרמניות מודגשת (ואף הדביקו לו את הכינוי „החשמן הגרמני" בימי שירותו כ„נאנציוס" בגרמניה הנאצית, לפני היבחרו לאפיפיור). הדוברים הוואתיקניים מסבירים את הנטייה הפרו־גרמנית של פיוס ה־12 בטענה כי היה עליו להתחשב באהדת הרוב הגדול של מועצת הבישופים הגרמנית למשטרו של היטלר. פיוס ה־12 מואשם גם באנטי־קומוניזם ובאנטי־סובייטיזם פאראנואי, שהביא אותו עד כדי התלהבות מופגנת מפלישת הוורמאכט לברית־המועצות. פאראנויה זו גברה אצלו לאחר שנוסד הקומינפורם, בשנת 1947. ההסבר המפוקפק לכך מצד ההיסטוריונים בוואתיקן הוא, שפיוס ה־12 נשא איתו עד סוף ימיו את זכר כיבוש הנציגות הוואתיקנית במינכן על־ידי מהפכני „ספארטקוס" בשנת 1919, כאשר הוא עמד בראשה. הפסיכיאטר האישי של פיוס ה־12, ריקרדו ניקולנצין, מספר בספר זכרונותיו כי האפיפיור העלה לפניו לעתים תכופות חלומות בהם הופיעו הספרטקוסים ההם.

מאידך, לא מעטים מקרב יהודי רומא זוכרים לטובה את האפיפיור בימי המלחמה. הם זוכרים לו את חסד השתתפות אוצר הוואתיקן בכופר־נפש של 50 ק"ג זהב שהוטל על קהילת רומא תמורת איום בהגלייתם של כל תושבי הגטו אם הכופר לא יימסר לאס.אס. במשך יומיים. כן הם זוכרים לו את חסד פתיחת שערי הוואתיקן לנרדפים ממוצא יהודי, גם כאשר אלה לא המירו את דתם (הרב של רומא, מתוך הערכה לכנסייה, התנצר אחרי המלחמה והיה לראש הספרייה הוואתיקנית).

מצפים לכרך החדש של תעודות הוואתיקן

הם זוכרים לו את חסד סירובו לעזוב את רומא, גם כאשר האס.אס. הפיצו שמועה כי הוא עומד להיחטף לגרמניה. ההיסטוריון הבריטי אוון צ'דוויק מאוניברסיטת קיימברידג', המסתמך על מסמכים מארכיון הוואתיקן, מספר בספרו „בריטניה והוואתיקן במלחמת העולם ה־2", כי פיוס ה־12 עמד בתחילת 1940 בקשר עם כמה קצינים גרמניים שתכננו את הפלת היטלר כדי להביא לשלום בין בריטניה לגרמניה לפי „תנאים הוגנים". לדבריו, האפיפיור אף שותף על הצעת הקצינים הגרמנים הקשורים עם השגריר הבריטי בוואתיקן, סר גודולפין אוסבורן.

שר החוץ האיטלקי הנוכחי, ג'וליו אנדריאוטי, שכבר אז היה יוצא ונכנס בוואתיקן, מאשר את העובדה ההיא. היסטוריונים שונים מציינים כי פיוס ה־12 שיגר שדר עידוד למלכת הולנד אחרי הפלישה הנאצית להולנד ולבלגיה, וכי אף הזהיר בחשאי את ממשלות הארצות האלה מפני הפלישה הגרמנית הקרובה.

פיוס ה־12 „אפיפיור השתיקה", הוא דמות אניגמטית שטרם פוענחה. היסטוריונים ומדינאים מצפים עתה בקוצר רוח לכרך החדש של „תעודות ומסמכים" וואתיקניים, שיכיל כנראה חומר רב על מעורבותו באירועים הפוליטיים של מלחמת העולם השנייה.

„שאבעס" נוסח שוויץ

שלוש פעמים בשנה אוסרים כניסת משאיות לקנטון הקאתולי

מאת יוסף אלפרן, ז'נבה

שוויץ היא אחת המדינות הפרוטסטנטיות הידועות ביותר, אך בין 23 הקנטונים שלה ישנם גם כמה קנטונים קאתוליים. הקנטון הדרומי ואלה הוא אחד מהם. באחרונה החליטו השלטונות המקומיים שם כי שלוש פעמים בשנה תיאסר כניסת משאיות כבדות לתחום הקנטון, על מנת לא להפריע לחוגגים את „חג ההעלאה", „חג המתים" ו„חג האלוהים".

אבל, החוק החדש אינו אוסר כניסת מכוניות של סתם מטיילים, הנחשבות כפחות מפריעות. יש גם יוצא מן הכלל לגבי משאיות המובילות דברי מזון העשויים להתקלקל. על נהגי משאיות אלו לבקש אישור כניסה בבירת הקנטון, ששמה, לא במקרה, הוא... סיון (ציון).

המאה השש־עשרה שלנו

מאת יעל לוטן

ההסטוריונים לא אוהבים את זה, אבל גם הדמיון וגם [illegible] עם [illegible] ברורות. אנו [illegible] על מאות [illegible] יחידות ברורות ומוגדרות [illegible]

[illegible]

מרי סטיוארט ולקפד את המזימות שנקשרו סביבה.

מלחמות מקבילות

[illegible]

קנסות עקיפים

באנגליה של המלכה אליזבת היה כל אזרח חייב לבוא לכנסיה (האנגליקנית) ביום ראשון. מי שלא בא היה חייב בקנס [illegible] RECUSANTS [illegible]

[illegible]

תיאטרון — מסתרי האורגניזם הנפשי

„הלילות העליזים של פרנקפורט" מאת יוסף מונדי בתיאטרון חיפה

מאת חנה רוזנטל

שתי הלסביות (רבי לונדון וגודרון ויירנהון) הנזרות אל הסריגה ואל חוברת האופנה לאחר שהלקוח היפני (דינה בליי) משלם לחן תמורת ה„אורגזמה" שהן מביימות בשבילו. הקצין הנאצי לשעבר, קטוע היד (קיי לוטמן) קם מן האסלה בבית־השימוש ויוצא לחפש פעילות מעוררת באולם המועדון השו־מם. „ישו" (שמואל וולף), ההומוסקסואל המטורף חולה האיידס, מבטיח להביא את הגאולה, מציע את בשרו ואת דמו בסעודה אחרונה" — לשווא.

שרשר העינויים — במועדון הפורנו הסדו־מזוכיסטי בפרנקפורט, השייך לווילי וולף (אלכס מונטה), ניצול שואה — משתלשלת מיותמת מן התקרה. אימפריית המין שהקים ברחבי גרמניה עומדת לקרוס. האיידס בפתח.

עוד מעט ייאסר וילי בעוון סחר בסמים בגינה של אהובתו הגרמניה הילדה (ויקי מורן), עוד מעט יהרסו גרמנים טהורי גזע את המועדון, עוד מעט יסמרו את ישו אל הצלב...

„הלילות העליזים של פרנקפורט" — התמודדות עם השואה מהאספקט של התוצאות בתמונה: ויקי מורן ואלכס מונטה

אבל לפני כן מנסה וילי להסביר לדירי (שאול מורחי), הצבר הישראלי הצעיר המשמש כשומר הסדר במוסר, שסיפור השואה שייך גם לו. מנסה לשכנעו לנקום בגרמנים. הוא וילי, איש שמסוגל לכך.

יהודים

יוסף מונדי, שכתב וקיים את ה„לילות העליזים של פרנקפורט" בתיאטרון העירוני חיפה, מנסה להתמודד, לדבריו, עם השואה לא מתוך אספקט כייני של זכרונות, אלא מתוך התוצאות וילי וולף הוא תוצאה אחת. דירי — שנייה.

לפני שנה וחצי, הוא מספר, ביקר באמסטרדם ופגש שם יהודים דמויי וילי, סוחרי קוקאין, פושעים. בצרפת עלה או ז'אן מרי לפן, מנהיג הפאשיסטים, לשלטון. הוא זכה ב־10 אחוזים מקולות הצרפתים. כגורל המפלגה הקומוניסטית. נראה שחברים ממפלגה זו עברו אליו, בדומה, לקומוניסטים הנאצים לפני מלחמת העולם השנייה, בגרמניה עלתה אז פרשת המחזה של פאסבינדר. „לא קראתי, רק שמעתי, אבל הייתי תוקע לו כדור בראש. לא כציוני במקרה הזה, רק כיהודי, שיגרמו עם האנטישמיות החולנית הזאת".

„מדוע לא רוצה וילי לבוא ארצה?" שואל מונדי, מדוע באים לארץ רק הפנאטים, החומייניסטים נוסח ביגון? את הארץ בנו חלוצים, לא פנאטים ירושלמים מטובסרים. מקור הבעיה הוא לא היהודים, אלא הגרמנים. אם לא היה היטלר, אילו לא היה סטאלין, לא הייתי היום בארץ. לא היתה עולה יהדות רומניה בשנות ה־50. זו לא היתה ציונות. זה היה הכרח. אבל זה שאני החלטתי לחיות בארץ לא מונע ממני מלהבין את וולף. לא אינטלקטואלית, אלא רגשית. זה לא מחזה אוטוביוגרפי אבל היכרתי אנשים כמוהו. לולא מלחמת העולם השנייה יכול היה וילי להיות פרופסור באוקספורד. במהדורה הזאת של חייו הוא גם כן פילוסוף — עוסק בפילוסופיה של המין...

„היה לי חבר נעורים. הוא הוסתר במנזר ונאנס שם. בגיל 28 התפוצץ כל הסיפור בתוכו. הוא יצא מדעתו והיום הוא מאושפז בבית־חולים לחולי רוח. מי יודע מה המכה שקיבל וולף.. איך אפשר להסביר את האימפוטנציה של היהודי המזרח־אירופאי שלא יכול לנקום וגם לא יכול להינתק.

„דירי, התוצאה האחרת, הוא פרוטוטיפ של הישראלי העכשווי. אני מכיר אותו היטב. הוא לא השתתף בכתיבת „שיח לוחמים". הוא מין פטריוט... יש לו בטחון יותר ואיתו הוא הולך לכבוש את העולם. וכך הוא נכנס לדבר הכי נורא שיש — לעולם שיצר וילי וולף. אבל דווקא שם הנזק הזה מתחיל להיות יותר אנושי. כשוילי אומר לו להכות את הנאצי הוא לא יכול. לא יכול לפגוע במי שאינו נושא בשק. עשיתי אידיאליזציה. רציתי לצאת נגד הסטיגמה שאנחנו נאצים. כשיורדים לעומק של דירי מגלים שנאצי הוא לא יכול להיות. הוא לא רוצה להרוג, רוצה לאהוב. מבין שלחיים יש פן אחר. במחזה כתבתי שהוא נוסע לאמריקה. בהצגה רמזתי שיתכן שהוא נוסע ארצה. — אולי. אני לא שייך לסוכנות היהודית ולא משלמים לי כדי שאחזיר אותו. רציתי רק לומר שהוא יהיה אדם אחר, שהנסיון בפרנקפורט ישנה את חייו.

גרמנים

— אותן הכללות קיימות גם לגבי הגרמנים, לגבי הטחות אנטישמיות שנעדרות גוון אישי.

„לא בכל. את התפקיד של הילדה כתבתי באהבה רבה. לא שיניתי בו מלה באף אחת מן הגירסאות של המחזה. זה התפקיד שהיה צריך להיות של עפרה וייגרטן. איפה זונה נאצית. הילדה אוהבת את וילי. הוא בוגד בה ואז היא בוגדת בו. מבפנים היא צועקת: אני שונאת אותך, שונאת את היהודים. כולם בחו"ל משתמשים בהכללות כאלה. בהטחות אנטישמיות. כך עשיתי גם בצליבה של ההומוסקסואלי. בהתחלה מכה אותו טאקור המשרת התורכי (יוסף בשי) בשם חומייני. חשבתי לשים בידיו גם את מעשה הצליבה. אבל בסוף הבנתי שהגרמנים הם שצריכים לצלוב אותו. מתוך אימוץ הפילוסופיה של ניטשה, שלא הבינו אותו, הם יוצאים נגד התרבות היהודית הרכרוכית, החולה, נמושה חסרת הכח הטבטוני הפגאני. נצחון האנטי־כריסט על כריסטוס.

„אני לא כתבתי מחזה של צ'כוב. אני לא הולך על אנטישמיות, על דיאלוגים פנימיים, על מחשבות נסתרות. לא יצרתי עולם פנימי סגור. הלכתי על הרחבה — בכוונה. המחזה כתוב בסגנון גרמני־אכספרסיוניסטי נוסח וודקינד, ביכנר, טוטלר. אלה מחזאים שהשפיעו עלי. ביכנר בעיקר."

מועדון סדו־מזוכיסטי

— מדוע שם?

„מועדון סדו־מזוכיסטי הוא העולם הנפשי שלי. עולם מטאפורי, משל של היהודי שפגשתי בילדותי.

„אני עושה תיאטרון, בבית־קברות לא הייתי יכול לעשות אותו, להוציא את המתים מן הקבר. מועדון פורנו — זה שואה. אבל כל מה שקורה שם מבחינה מינית הוא פארודיה עליו. בדיחה לא נורמלית, ההומור השטני של אוילי וולף. הזמרת (תמי אלון) שרה את וגנר. אריה מתוך „טריסטן ואיזולדה" לפני האקט המיני שבו שולף דירי, הפרטנר שלה, אבר מין ענקי — בלון מנופח היורה זיקוקי דינור. טריסטן נותן לאיזולדה שיקוי אהבה — בגירסה הראשונה מביאים בקונדום את הבירה. בחיפה יביאו את הבירה בכוס. אולי בחו"ל.. בהצגה אין עירום, אין לי צורך בזה. המקום עובר בעצמו, לא צריך תרגום על תרגום. יותר סקסי כך. לא מבין את הרעש שעשו סביב המחזה."

אדריאן ווקס בנה מועדון צבעוני מאוד, חללים פתוחים לטובת המציגים והחושפנים שבו. התלבושות של גילה להט הן על הצד המבליט מוסיקת הדיסקו של יוסי מר חיים בכיוון המקפיץ — יש אקשן.

התאורה — יחיאל אורגל, תנועה — קיי לוטמן, קרבות במה — שלום אביטן.

שחקנים נוספים: רינה רוזנבאום, גיורא שמאי, מיקי בן־הרוש, עופר לוי.

קולנוע — משוחררת בלי מרכאות

„לא יכולה בלי זה" — פריז בתל־אביב

„לא יכולה בלי זה": גברים וסקס בלי לעשות חשבון טרייסי קאמילה ג'ונס וטוני ריימונד הוקס

מאת יעל ישראל

איך אפשר לעשות סרט בעשרים ושניים אלף דולר ולהרוויח עליו למעלה מעשה מיליון דולר? את הקושיה הזו אפשר לפתור בשרואים את הסרט „לא יכולה בלי זה". המפקה ניו יורקית עצמאית, מהשוליים שבשוליים, שבים אחר ספייק לי. היום כבר לא שואלים ספייק מי? — אפילו בהוליווד יודעים מיהו המלא שעשה סרט מצליח בתקציב כה דל ובילתי אפשרי. בלי להכנע לתמי־כבת עלילתית דבילית בנוסח סרטי המקום. בלי לעשות סקט אקשן רווי התנגשויות אלימות. ובלי להזריק לפעלולים ובצעצועי מלחמה יקרים.

עם המעט שבמעט, בתריסר ימי צילום, בתוך דירות של חברים וברחובות, בעזרת קצת עזרה מידידים ובני משפחה, והרבה רצון. ההפקה התחילה עם 18,000 דולר, וכל יום הגיעו כספים נוספים מתרומות. פה 50 דולר, שם 100 דולר. רק לאחר תוך הצילומים קיבל הקולנוען השחור לי 150,000 דולר מחברת הפצה כדי להשלים את סרטו.

„לדעתי" — הוא אומר — „שגיאתם של יוצרים עצמאיים רבים, ובעיקר קולנוענים שחורים, נעוצה בתחושה שליצירת סרט דרושים מיליוני דולרים, כך שמכוכזים שלוש־ארבע שנים במאמץ לגייס שניים־שלושה מליון דולר. אבל אם אין לך הצלחות מוכחות או כוכבים אין לדעתי שום טעם לנסות סרט בקנה מידה כזה בפעם הראשונה שלך".

„לא יכולה בלי זה" הוא לא בדיוק סרטו הראשון של ספייק לי, כימאי — תסריטאי ועורך של כל סרטיו. לפני כן עשה את „המספרה של ג'ו„אצלנו חותכים ראשים" במסגרת לימודיו כסטודנט קולנוע באוני־ברסיטת ניו־יורק, שם למד ביחד עם ג'ים גארמוש („נרדפי החוק") ואוליוור סטון („פלאטון").

הקולנוע של ספייק לי הוא קולנוע כושי — לא רק לכושים, למרות שמשתתפים בו רק כושים. אבל אין זה קולנוע כושי של מחאה חברתית בסגנון הסרט „אח מכוכב אחר" (שאותו עשה כימאי לבן) — אלא סרט על אנשים, במקרה שחורים, וזה שאין בסרט אפילו לבן אחד לרפואה משמש כאנדרסטייטמנט על שנות דור של סרטים בלי שחור אחד לרפואה. האנדרסטייטמנט פועל גם במישור המוסרי. החברה השחורה שהכימאי מציג, היא כמפורש, חברה טובה ומהוגנת. הסרט מתרחש בהארלם. אבל אין שום צל של היכט אלים, מכוער ומסמורטט שהשכונה בדרך כלל מעוררת באסוציאציות של לבנים נפחדים. לי מציג עובדה זו לפניכם חברה המוגנת של שחורים. לי שיגע בבעיות של גזענות. הוא מעדיף להתעסק בפמיניזם. אפשר לראות בסרט מניפסט פמיניסטי.

וזהי קומדיה סאטירית בעלת זווית ראייה ייחודית על הסטראוטיפים הסקסיסטיים. קומדית סקס משעשעת, אם כי קצת דיראקטית. עשוייה במסגרת נזירה ובשחור לבן. אבל כמו במקרים רבים, העניות הולידה סגנון מיוחד. במקרה של ספייק לי קיים שילוב נחמד של שחור־לבן, צבע, ותמונות נוספות. כמו העלילה. מעין „ראשומון" אחד של גירסאות פרטיות של אנשים המדברים למצלמה ומספרים על עצמם ועל הקשר שלהם לציר סביבו סב הסרט: נערת חמד כושית נולה דארלינג' (טרייסי קאמילה ג'ונס) — אשה צעירה שאוהבת גברים וסקס בלי לעשות חשבון. נולה היא אשה חזקה, קשה, שקטה ומשוחררת. היא לא מתחשבת במוסכמות ומגלה בקלות את היותה ... ויש לה די הרבה. על אף אחד מהם אינה מוותרת — לצערם של הגברים — ... שכל אחד ממלא בשבילה פן של האידיאל הגברי.

ג'ימי אוברסטריט (טומי ריימונד היקס) הוא אהובה. גבר אוהב, הם וחזק ומאוד ... שרוצה אותה בשביל עצמו. גרייר. צ'ילדס יפה התואר (ג'ון קנרה טרל) הוא נרקיס כשהוא מסתכל בעיניה הוא רואה רק את עצמו, ולפני שהוא בא לתנות איתה אהבה הוא מפסיק את סערת התשוקה ומקפל את בגדיו בדייקנות. השלישי הוא מארס (מגולם ע"י הבמאי עצמו) — מצחיקן כרוני בעל הופעה שובבית. איתו אפשר לצחוק, אבל לא יותר מזה. ברקע יש גם אויו חברה לסבית שחושקת בה, אבל לא מצליחה לעורר בנולה שום תיאבון מיני.

נולה נפגשת במקביל עם ארבעתם, כולם מקנאים ככולם במאבק על ליבה של האשה. הם כועסים כשמתברר להם שאינה ... להשפעה או מאניפולציה. שהיא לא ... מצפים שתהיה. האוהב אומר „עליה ... מחליפה אותנו זה בזה. בלגן אותו ... בעיניה". הנרקיס אומר עליו ... חולה". המצחיקן אומר „אי אפשר לסמוך עליה". אף אחד מהם אינו מסוגל לקבל את דרשתה העצמאית, ללא מניפולציות.

נולה, הגם מתואר של אשה ... מודרנית, אולי הדגם ... ביותר של אשה — שהוצג אי פעם בקולנוע האמריקני. מה היא אומרת ... אשה של גבר אחד, הגוף שלי, הראש שלי, למי הם שייכים? לי או ...

מופע — צלילים וצבעים

תמונות בתערוכה ערב מוסרגסקי־קנדינסקי

הכל בהתאם להתפתחות המוסיקלית של היצירה של מוסורגסקי, אותה מגגן פסנתרן בחזית הבמה.

הצייר ואסילי קנדינסקי, מאבות־הציור הלא־פיגורטיבי, הירבה לע־סוק בנושא שילוב צורות אמנות שונות בתיאטרון בשנים הראשונות של המאה העשרים כתב על התי־אוריה המופשט בכתב העת „הפרש הכחול".

קנדינסקי פיתח תיאוריה על התקי־בלות בין צבעים מסויימים לצלילים מוסיקליים. שנים המשיך במחקר בכיוון זה, אך ורק אחת הצליח להג־שים את רעיונותיו על התיאטרון האבסטראקטי, בעת שהותו ב„באו־האוז" בגרמניה.

באוקטובר 1928 העלה את יצירתו „תמונות בתערוכה" לפי המוסיקה של מוסורגסקי ותירגם למופע בימתי צורות וצבעים, אותם חווה בעת האזנה למוסיקה.

בעבודתו של קנדינסקי, כמו גם בזו של מוסורגסקי, 16 תמונות, המייצגות את התרשמותו מתערוכת ציוריו של ידידו, ויקטור הרטמן „פרומנדה", „הגמד", „מבצר בגרמניה", „הארמון העתיק", „פרומנדה", הטיולרי", „בידלו", „פרומנדה", „בלט האפרוחים בקליפותיהם", „שמואל גולד־נברג ושמוליק", „פרומנדה", „השוק בלי־מוז'", „הקטקומבות", „למתים בשפת המ־תים", „הסוכת של באבא יאגה", „השער הגדול של קייב". אגב הצורה המוסיקלית זו שימשה כוריאוגרפים שונים. אבל במופע הנוכחי נעשה נסיון לתרגם את הצלילים לצורות וצבעים, כמעט ללא דמויות־אדם. פליקס קליי (בנו של הצייר פאול קליי), השתתף בהפקה המקורית בשנת 1928 כעוזר־במאי והוא מתאר את תהליך היצירה.

„העקרון הראשי בעבודה הוא הפיתוח וההדרגתי של התמונות בזמן, לא קרש־צ'נדו ודקרשצ'נדו של צורות צבעוניות, באופן המקביל להתפתחות המוסיקלית". פרט לשתי תמונות („שמואל גולדנברג ושמוליק" ו„השוק בלימוז'") בהן מופיעים שני רקדנים. כל שאר התמונות הן נופי־שטות ולהן יצר קנדינסקי צורות דו־ ותלת־מימדיות. המונעות על הבמה ע"י פועלי במה שאינם נראים לקהל. קנ־דינסקי השתמש בתאורה הן להארת התמונות והן ליצירת אפקטים עצמאיים.

מאז פסטיבל ברלין 1983, הועלה ערב מוסורגסקי־קנדינסקי פעמים אחדות בכמה ממרכזי התרבות באירופה, ועתה נמצאה דרך, בעזרת הגנאס של ברלין ו„מכון גיתה", להביא את המופע לישראל. ההופעות תתקיימנה במחצית השנייה של חודש אוקטובר 20 ,21 ,22 ב„בית דני" ובתל־אביב ירושלים.

חברה חדשה

מאת גדי יציב

ירושלים לרצינים בלבד

המאבק האמיתי על דמותה של ירושלים, המאבק שיהיו לו תוצאות לטווח הארוך — איננו מתנהל ליד קופות בתי־הקולנוע, וגם לא בצמתי הרחובות. המאבק האמיתי מתנהל במשרדי חברות השיכון והקבלנים הפרטיים, בלשכות התעסוקה ובמשרדי המפעלים החרשים המעטים והמוקמים בעיר. בעיקר מתנהל המאבק בחדרים שבהם מתקבלות ההחלטות על הקמת מפעלים חדשים בעיר, ועל העברת מוסדות גדולים משפלת החוף לירושלים.

הנה דוגמה: לפני שנים מעטות התנהל מאבק נמרץ על הכביש לשכונת רמות. המאבק הזה היה פיסגת המאבקים בין דתיים לשאינם־דתיים, וניתן לו פירסום דומה מאד לזה שניתן היום למאבק על בתי הקולנוע. הבלתי־דתיים ניצחו בקרב. הכביש לרמות נשאר פתוח. אף על־פי־כן, כבר קיים היום חשש רציני שהדתיים הפסידו אמנם בקרב אבל ניצחו במלחמה. שכונת רמות הולכת ומתרוקנת מאורחיה החילוניים, ובמקומם באים אורחים דתיים וקונים להם בתים ודירות בשכונה, ורבים מן הדתיים האלה הם חרדים קיצוניים. כאשר בשורה קוצים עוברת השמועה בקרב תושבי העידו „הרוסים משתלטים על רמות". ערך הדירות יורד, חילונים מבקשים להקדים תרופה למכה ומציעים את דירותיהם במחיר נמוך יותר, ההיצע הגדל והולך מקטין עוד יותר את מחיר הדירות — והדתיים קונים וקונים. סוף דבר: בעוד מספר שנים אולי לא יהיה כלל ביקוש לכביש פתוח בשבתות אל שכונת רמות. מי מבטיח לנו שבעתיד יהיה כאן ביקוש לבתי הקולנוע שנצליח לפתוח בלילות שבת? הרי מקרה רמות איננו יחידי או ראשון. כל שכונות נעורינו, בייחוד בצפון העיר, כבר עבור טרנספורמציה דתית.

טרנספורמציה כזאת היתה בלתי־אפשרית אילו, מישהו היה נוקט בעבר מדיניות מכוונת למען איכלוס חילוני של ירושלים. המישהו הזה יושב בבית העיריה ובמשרדי הממשלה — ובתחום זה מגיע לו ציון נכשל על כל מאמציו, אם בכלל היו כאלה. יתר־על־כן, גם מדיניות שיכון מוצלחת יותר היתה נכשלת לחלוטין אלא אם כן היתה מיוסדת על מדיניות פיתוח ותיעוש נבונה. הנה, כאן נקודת התורפה וגם נקודת המוצא לכל פתרון: צריך להקים בירושלים יותר מקומות עבודה לציבור משכיל ומיומן, צריך יותר תעשיות עתירות — ידע, יותר מכוני מחקר והשכלה. צריך להפוך את המרכזים הרפואיים בעיר למרכזים ארציים. צריך להעביר לכאן את הוועד־הפועל של ההסתדרות, את מרכזי המפלגות, את מרכזי התנועות הקיבוציות, את מערכות העיתונים.

מי שיתייחס אל ירושלים ברצינות — יזכה בה. לפי שעה מתייחסים אליה הדתיים־יותר ברצינות רבה־יותר.

עצרת נגד הקרנת סרטים בשבת. המאבק האמיתי — לא סביב בתי הקולנוע

עבודה עברית

כמו בימי חג הקורבן המוסלמי, כך גם באליפות אירופה בכדורסל — התברר לנו כאילו־לפתע ולפעמים עלינו לעמוד על רגלינו־שלנו ולהשתמש בידינו־שלנו כדי להגיע להישגים.

כדורסל הוא כידוע, או כפי שצריך להיות ידוע, ענף הייצוג שלנו. („ענף הייצוג מספר אחד", כפי שהתבטא כתב ספורט חו־לשון). בקבוצות הליגה הלאומית והארצית משחקים מיטב השחקנים האמריקנים שלא התקבלו לליגה המקצועית במולדתם. אלופת הליגה שלנו, מכבי ת"א, היא מועמדת קבועה לזכיה באליפות אירופה — ושלוש פעמים כבר זכתה באליפות לקבוצות.

לעומת זה, כאשר מדובר באליפות אירופה לנבחרות לאומיות, הסתבר לנו עכשיו, כי חלה אצלנו הידרדרות מדאיגה. באליפות זו אנחנו מיוצגים, בענף הייצוג שלנו, על־ידי ישראלים־בלבד, לכאורה. בלעדי הורים, מסתבר, אנחנו בינוניים מאוד.

זה עוד לא הכל. גם בקרב הישראלים — יש מספר ניכר של ישראלים־זמניים — מלכתחילה, כאלה השוהים בארץ אך ורק לפרק הזמן שהם כשירים לשחק ככדורסל. הם לא צמחו אצלנו — והם גם לא יפרשו אלינו. הם רוכשים לעצמם אזרחות ישראלית אך ורק לצורך השתל־בות בענף הייצוג של הספורט הישראלי. הדברים אמורים, כאמור, בספורט — והם מאפשרים למספר ניכר מאוד של ישראלים לטפח בקירבם שביעות־רצון רבה מאוד, וטפיחה עצמית על הכתף.

הבעיה היא שהכדורסל הישראלי, ענף הייצוג שלנו בספורט, הוא אכן ישראלי כמו שהפרויקט הלאומי היוקרתי שלנו, „הלביא", היה ישראלי, וכפי שישראלית היא עבודת־הכפיים כאן של פועלי השטחים, וכפי שישראלי הוא גשר הדולרים הדרוקים הנטוי על פני הפער שבין היבוא לבין היצוא.

למי יש כבוד

עד כמה רציני, ואפילו מעורר אימה הוא תהליך ההפשה המאפיין את ראשי הציבור הדתי בארץ — ניתן היה לחיווכח השבוע למקרא הידיעה המשונה הבאה: בית־דין רבני ציווה להשליך לכלא (כך, ממש) מזכיר מושב שלא היה מסוגל לספר לדיינים האם בוגדת אשה כבעלת חבר המושב, וכמה היא בוגדת, ועם מי.

כאשר אמרנו כאן לראשונה שתהליך ההפשה הדתית הוא עכשיו בעיצומו, קיבלנו הרבה תגובות זועמות. הנה נוסח זאת עכשיו כך: בקרב הציבור הדתי מצוי בבראשית שיעור טיפשים דומה לזה שמצוי בקרב הציבור הבלתי־דתי, אבל לטיפשים־הדתיים סיכויים הרבה יותר טובים לזכות במשרות של כבוד ושררה.

בני בגין, חבלי צמיחה

מנהיגות חדשה מול תפארת קדומים

מבוקש: מנהיג לאגף הליברלי־שמרני בתנועת החרות.

המנהיג בעל השקפת העולם האמורה, מבוקש מאוד משום שכל ארבעת מנהיגיה הנוכחיים של מפלגת השניה־בגודלה בישראל שייכים לזרם הפופוליסטי במפלגה זו.

המיון של זרמים פוליטיים על־פי שמות־תואר כגון „שמרניים ו„ליבראלים" נמצא יעיל מאוד ומאיר־עיניים בפוליטיקה האירופית, וגם זו האמריקאית, אם כי במובן קצת שונה. המיון הזה מאפשר לחוקרים, עיתונאים ולכל מי שמתעניין במערכת הפוליטית, לאבחן זרמים ומגמות שמעבר לחלוקה המפלגתית הפורמלית, אשר תמיד נשמרת במתכונותיה הארגוניות, גם כאשר מתחוללים במסגרותיה שינויים דקים יותר, מבחינים יותר ורבי־משמעות.

כך נוהגים היום להבחין בשמאל הדמוקרטי בין סוציאליסטים־דמוקרטים לבין סוציאל־דמוקרטים. במרכז הפוליטי מבחינים בין ליבראלים־רדיקאלים לבין ליבראלים מתונים. בימין מבחינים בין ליבראלים־שמרניים לבין פופוליסטים, ולפעמים גם בימין־רדיקאלי או פאשיסטי. התוויות הללו חסרות לפעמים הגדרה אופרטיבית חד־משמעית, והן מחליפות משמעות מחברה לחברה, ובכל זאת עובדה היא שהן קומוניקטיביות ורבות־שימוש, ולפיכך גם, מסתבר, טעונות־אינפורמציה.

דוגמה טובה לחיוניות השימוש בהן, ניתן למצוא עכשיו כאשר בודקים את המתחולל במפלגת הימין, הגדולה של ישראל — בתנועת החירות: מי שקרא, למשל, על הוויכוח שהתנהל בשבוע שעבר ב„מצודת זאב" בין ד"ר בני בגין לבין סגן־השר מיכאל דקל, חייב היה להתרשם כי יש כאן גם מחלוקת עקרונית, ולא רק הערכות שונות לגבי יעילות ה„טרנספר" או מוסריותו. מזה זמן רב כבר מביע ד"ר בני בגין דעות נחרצות שבכל מערכת פוליטית אחרת היו מתמיינות כליבראליות־שמרניות, במובחן מדעות פופוליסטיות, ולא כל שכן בנבדל ובדיחוק רבי־משמעות מדעות פשיסטיות. כמו בני בגין מצויים היום בתנועת החרות עוד מספר עסקנים צעירים יחסית, חלקם מוכשרים מאוד, חלקם בעמדות רשמיות, שגם הם מתבטאים באותן שנה במובהק מאופן ההתבטאות הנורוף מחיאות־כפיים במרכז הסוער וחם המזג של תנועתם.

בכל זאת, אין לחבורה הזאת מנהיג, והמנהיג עדיין איננו משום שאין ביקוש למנהיג כזה. בוחרי תנועת החרות, או לפחות חברי מרכז התנועה, עדיין מפגרים אחרי העסקנים האלה בגיבוש גוש ליבראלי־שמרני בעל משמעות. עדיין רווח כנראה בקרב חברי מרכז אלה הפופוליזם הבלתי־רציונלי, פולחן הכוח והכמיהה הרומאנטית למין תפארת־קדומים־לאומית בלתי־מוגדרת. מעניין יהיה לעקוב, מכאן ואילך, אחרי חבלי צמיחתה האפשרית של מנהיגות מסוג חדש בקרב החזקה והמסוכנת שבירירותינו הפוליטיות.

מוצאו של הפער

קוראי מדור זה לא הופתעו, אני מקווה, כאשר שמעו ברדיו ובטלוויזיה, וקראו בעיתונים, על ממצאי מחקריו של ד"ר יעקב נהון על אודות הרחבת הפער בין האשכנזים למזרחים. כבר לפני למעלה משלוש שנים, כאשר נפתח מדור זה, ריווחתי כאן על הממצאים העיקריים — להפתעם של רבים, ולמורת־רוח של כמה חוקרים בתחום זה. קראנו לתופעה זו בשם „במעלה המדרגות הוורודות" — משום שעיקרה הוא שצעירים מזרחים מרחיבים את השכלתם, משפרים את עיסוקתם ומגדילים את הכנסתם ביחס לדור־הוריהם — ובכל זאת הם נוכחים לדעת שהפער ביניהם לבין בני גילם האשכנזים גדול יותר היום מכפי שהיה בימי דור־הוריהם, בשנות החמישים והששים.

ניסיתי גם להסביר, באותה רשימה, מדוע הפער הזה הוא פער מעמדי מובהק, כפי שהמושג „מעמד" מוגדר בספרי־לימוד. מכל מקום, עכשיו ראוי רק להדגיש עובדה נחרצת: בשנות החמישים והששים ניתן היה להסביר ולתרץ את הפער ב„תנאים אובייקטיביים" כאלה או אחרים. היום, צריך לדעת, מכל הבחינות האוביקטיביות הכלולות בתנאים שאיפיינו את השנים ההן — השתפר מצבנו במידה עצומה, ובכל זאת הפער בין מזרחים לאשכנזים גדל, על אף השיפור, הוא, ולא קטן. לא התנאים האובייקטיביים יוצרים אפוא את הפער, אלא המדיניות הסובייקטיבית, מאוד אנושית לכך.

רשות הקורא

צביעות קדושה

אחת הטענות המועלות נגד הפעילות התרבותית בלילות־שבת בירושלים היא חילול השבת ע"י מכירת כרטיסים בקופה, ליד הכניסה למופעים ואירועים תרבותיים ואמנותיים. אולם כל מי שמבקר בבית כנסת אורתודוקסי בשבת, עד למחזה של מכירה פומבית נוסח אמריקה, של „עליות וכיבודים" עם כריטסת מסוררת, בה מתעייכים הקונים בסכום הקנייה.

בבית הכנסת בו אני מבקר בערב „כל נדרי", אני נוכח מדי שנה במכירה פומבית של כיבודים שונים בעשרות אלפי שקלים, הנמכרים כמובן לבעלי המאה. במרבית בתי הכנסת נהוגה שיטת המנויים ומכירת מקומות ישיבה מראש, לכל ימות השנה, והמחירים מרקיעים שחקים לקראת „הימים הנוראים". מחירים שבעלי שכר מינימום, ואף יותר מזה, אינם יכולים להרשות לעצמם. לראש השנה וליום כיפור שוכרים חזנים ובעלי־תפילה שעוכרים בימים הקדושים תמורת שכר שלא היה מבייש גם את יהורם גאון ועופרה חזה (לתשומת־לב מס הכנסה).

בטענה של חילול שבת ע"י מכירת כרטיסים יש יותר מצביעות, כאשר כל הפעילות הנ"ל מתבצעת בשבת וביום כיפור בתוך בתי הכנסת, בשעת התפילה, בהסכמת רבנים ו„גדולי תורה", לעיני ציבור המתפללים.

יוסף קליין, אשקלון

חוק אווילי

כפי שניתן היה לצפות, מיהרו מנהיגי הימין לגנות את פגישת חה"כ פלד, מיעארי, ביטון ווויאר עם עראפת בז'נבה, ולדרוש כי הארבעה יועמדו לדין. אולם שמירת החוק של אנשי הליכוד ו„התחיה" היא סלקטיבית מאד; הדורשים, בלהט לה רב, להעמיד לדין את פוגשי עראפת, הם גם חברי „לובי המחתרת". והם נלחמים בלהט גם למען מתן חנינה לחברי מחתרת המתנחלים.

יש לזכור: ארבעת חברי הכנסת — שלא כמו הטרוריסטים מבית מדרשו של גוש אמונים — לא רצחו בדם קר, לא הטמינו פצצות באוטובוסים וגם לא זממו לפוצץ מסגדים. מה שעשו הארבעה היה להיפגש עם אויבה של מדינת ישראל ולהביאו לידי הצהרה חד־משמעית על נכונותו לנהל מו"מ לשלום עם ישראל ולשים, סוף־סוף, קץ לסכסוך הדמים בין ישראלים ופלשתינים. לדעתי, על הישג זה ראויים ארבעת חברי הכנסת לתודה והוקרה מן העם בישראל.

הגיע הזמן שהממשלה תעשה שני דברים: ראשית, תבטל את החוק האוסר מפגשים עם אש"ף, חוק שהיה תמיד אווילי ומיותר; ושנית, תאחז בידו המושטת של מנהיג העם הפלשתיני ותשב עימו לשולחן המו"מ, כדי להביא שלום ושלווה, שגשוג ופריחה למזרח התיכון כולו.

מאיה טרכטנברג, גבעת שמואל

40 שנה לגדוד הי"11

בחודש דצמבר השנה ימלאו 40 שנה לצאת גדוד 11 הכשרה ה' חי"ש חיפה לשירות בגליל העליון.

הנערים והנערות ראו, שהוצבו במחניים, אילת השחר, נחלים, ג'יב יוסף, צפת, שאר ישוב, יסוד המעלה, ליווי שיירות וכו' מתבקשים לשמור את שמותיהם, וכתובותיהם, וכן תמונות ומסמכים מעניינים מאותה תקופה, לרגל מיפגש רבתי שיערך לציון האירוע, לפי הכתובת: ת.ד. 7173, חיפה 31071.

הוועדה המארגנת

פסטיבל ערד וישראל 87

פסטיבל הזמר בערד ביטא את החברה הישראלית של סוף שנות ה־80, ולמרבה הצער המציאות התרבותית העגומה משקפת דעת־קהל לא סימפטית. המיתוס הבטחוני כה חזק, עד ששיר בינוני, בכייני ומזוייף, הועדף על פני שיר מצויין ואותנטי (שהיוות ניגודו הגמור) מה שביטא את ישראל ואת המחאה של חברה ביגרה, שאין לה מה לומר באף נושא.

נדמה לי שלראשונה בתחרות זמר כלשהי בתחרות הפתוחה לאורחים, חודר גוף אינטרסנטי ציבורי הנוגר טעם התחרות האורחית החופשית, אשר לשיר עצמו, ככל שימשיכו להקות צה"ל לומר שירי שלום, בעוד מטוסי צה"ל מפציצים באכזריות נשים זקנים וטף חסרי מגן בלבנון, ומבצעים פעולות ענישה והתעללות בשטחי הכיבוש, כן יהיו שירים יללניים אלה על שלום יותר מזוייפים ומסולפים — לעומת המציאות השונה, בה ארצות ערב והפלשתינים מוכנים לשלום, וישראל מסרבת בהתמרה ללחוץ את היד המושטת.

ישי נאור, שער העמקים

הפועל תל־אביב הפכה פיגור של 1:0 לנצחון דרמטי על בית"ר ירושלים 1:2

עמר נגח את האלופה לתחתית

★ מכבי נתניה בפיסגה עם מלוא 9 הנקודות – 1:3 נגד באר־שבע
★ בית"ר תל־אביב לא יכלה לחולון 1:1 ★ בני־יהודה – הפועל פ"ת 2:2 לאחר 0:2
★ מכבי חיפה החמיצה – 1:1 נגד מכבי פ"ת; כפר־סבא – שמשון 0:0; מכבי ת"א – לוד 1:5

טבלה לאומית

1.	מכבי נתניה	3	3	—	—	1-5	9
2.	מכבי ת"א	3	2	1	—	5-10	7
3.	בית"ר ת"א	3	2	1	—	2-7	7
4.	מכבי פ"ת	3	1	2	—	2-3	5
5.	הפועל ת"א	3	1	2	—	1-2	5
6.	הפועל באר־שבע	3	1	1	1	3-3	4
7.	הפועל חולון	3	1	1	1	2-2	4
8.	הפועל כפר־סבא	3	1	1	1	2-1	4
9.	בני־יהודה ת"א	3	—	2	1	3-2	2
10.	מכבי חיפה	3	—	2	1	2-1	2
–.	שמשון ת"א	3	—	2	1	2-1	2
12.	בית"ר ירושלים	3	—	1	2	7-5	1
13.	הפועל פ"ת	3	—	1	2	4-2	1
14.	הפועל לוד	3	—	1	2	10-2	1

שים לב

האם קיסר היה רוצה ליטול „אחריות אישית"?

הפועל עוסק בנושא שנראה לי חסר־טעם והגיון: נטילת אחריות אישית בעמותות שהוקמו בענפים שונים. מה פירושה של אחריות אישית? חריגה מתקציבים תיאלץ את החברים, הפעילים בהתנדבות, לשלוף את ארנקיהם ולשלם את החובות, או אולי למשכן את רכושם.

אני יוצא מתוך הנחה שכל הפעילים בהפועל הם חברי ההסתדרות, כפי שהתקנון קובע. כיצד יכולה ההסתדרות לאלץ את חבריה לנהל עניינים ללא גב כספי, עם אחריות אישית? אותם חברים אינם מיליונרים. הם בסך־הכל רוצים בטובת וקידום העניין, והנה מאלצים אותם להסתבך בחייהם הפרטיים למען הפועל. יש גבול לכל שגעון. גם אם התחביב קוסם. עובדה, אין קופצים רבים כאשר מדובר באחריות אישית בעמותות.

הכדור הוחזר לועדת הספורט של ההסתדרות אך לפני הדיון מתבקשת השאלה. האם מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, לוקח אחריות אישית עבור הפסדים, למשל, במפעלים הסתדרותיים? האם למחזיק תיק הפועל בהסתדרות, יעקב ישי, יש אחריות אישית לפעילות בהפועל? כיצד אפשר לתבוע זאת מחברים מהשורה?

אם ההסתדרות אינה רוצה בהפועל שתקום ותאמר זאת. לא ייתכן שמועצות הפועלים ינסו לשחק בכיסי חבריהם. ישנן מספיק מועצות פועלים הנוקטות גישה הרפתקנית ואחר־כך צועקות: „זאב, זאב"... קיימות גם אחרות היודעות לכלכל היטב את ענייני הפועל. הן נוקטות בגישה מקצועית ואחראית.

מי שבא ואומר שאסור להסתפק בספורט עממי בהפועל. וישנם גם כאלה, אינו יודע מה הוא שח. הפועל, על מנגנונו האדיר, יקרוס מהר יותר מאשר חושבים כאשר יוותר על הספורט ההישגי. גם כספי הטוטו, המחזיקים את הספורט הישראלי על פני המים, לא יורמו ללא־קץ במקורה של גישה קיצונית.

ישנה מידה רבה של כפיות־טובה לגבי העוסקים בהפועל. ראשית, עסקנים בכירים רבים, המסוגלים עדיין לתרום רבות, נשלחו הביתה. במקומם באו כאלה מהדרג השני שטרם הצדיקו את עצמם. שנית, מי ירצה לפעול בעמותה של הפועל, כאשר ה„כוסית" היא מועצת הפועלים. זו רוכבת בכבוד, בעוד שאנשי העמותה עושים את „העבודה השחורה". במקרה כזה מוכרח לבוא המשבר, כמו שאירע בחיפה, שם קיימת עמותת כדורגל המפעילה את המחלקה. כאשר חיפה היתה צריכה לשגר נציג להתאחדות לכדורגל התעלמה מיו"ר העמותה ושלחה את אחד מעסקניה, שכיום אינו מקורב לכדורגל. אחרי מקרה כזה, וישנם דומים, מבקשים שאנשי העמותות יטלו על עצמם אחריות אישית.

דוגמא קטנה ומאלפת.

לא צריך להפריז!

אופנה חדשה בספורט הישראלי: כדורגלנים או כדורסלנים, ובעיקר שופטים שסיימו את תפקידם, בגלל גיל, הופכים לפרשנים בכלי־התקשורת השונים. התופעה אינה פסולה. היסודו של דבר, היא מחדירה מימד רציני יותר, מקצועי יותר.

הבעייה שמטרידה אותי בפרשנות זו היא עשיית חשבונות. ספורטאים תוקפים עמיתים. שופטים „תוקעים" לחבריהם לעתים עד כדי השפלתם. מאמנים מתוסכלים שלא מצאו קבוצות בתחילת העונה מנסים לערער עמדות של עמיתים.

כל מי שחושב שכתיבה בחריפות רבה תזכה בפופולאריות — טועה. המרירות מבצבצת בין השורות. לעתים גם קנאה ורוע־לב.

קנאה

הנושא אינו חדש. כל שנה הוא מטריד אותי כאשר מתחילים משחקי גביעי־אירופה בכדורגל. כל קבוצות היבשת מתמודדות באירוע המרתק, בעוד שאנחנו ממשיכים „להתבשל במיץ של עצמנו".

באירוע זה טמון המפתח לעתידו של הכדורגל הישראלי. רק אם נתקבל אליו יוכל הכדורגל שלנו להיחלץ מקפאונו.

הפעם יש לנו נציגים בגביעים האירופיים. כך שיחקו שני ישראלים ביום רביעי בברית־המועצות: אבי כהן, במדי הריינג'רס מגלזגאו, בקייב, נגד דינאמו (1:0), בגביע־האלופות, ורוני רוזנטל, במדי בריז' בלנינגראד, נגד זניט (2:0), בגביע אופ"א. גם אלי אוחנה שיחק בקבוצתו הבלגית, אמלין, ואילו משה סיני ישב על הספסל במשחק קבוצתו, בוורן.

נקודה ישראלית זו בגביעי־אירופה לא מנחמת אותנו. התקווה הגדולה שהקבוצות הישראליות ישתבצו באירוע. מי יודע מתי זה יקרה. בינתיים נותרה לנו רק הקנאה.

חוגגים: מבקיע שני השערים להפועל ת"א לרשת בית"ר ירושלים (1:2), יהודה עמר (משמאל), עם חברו „חמבשל" מוריס ז'אנו (תצלום: אריה קנפר)

שערים ומבצעים בנתניה

מכבי נתניה – הפועל באר־שבע 1:3 (0:1)
● איצטדיון מכבי נתניה. 7500 צופים. שופט: עובדיה בן־יצחק.
● למכבי נתניה הבקיעו: לם (27) ותקווה (49,48). להפועל באר־שבע: יובל אוחנה (86).
● השחקן המצטיין: שלום תקווה.
● מכבי נתניה: בלדב, שמעון מנחם, בר, חסן, קורן, חלפון, גבאי (עודד מכנס), לם, עציוני, תקווה, יגאל מנחם (גואטה).
● הפועל באר־שבע: אנטמן, בן־חמו, דוידי, אילוז, גונן (אלי וייצמן), ראהן (אוון), חיון, צרפתי, עורן, ביטון, יובל אוחנה.

מאת דויד בכר

קבוצת מכבי נתניה זינקה אתמול לפיסגת הטבלה הלאומית, בשלושה מחזורי־נצחון לרשת הפועל באר־שבע — 1:3, לאחר 0:1 במחצית.

בני לם, שלום תקווה ועודד מכנס, במחצית השנייה, „חתכו" שוב־ושוב בהגנת באר־שבע.

והתוצאה יכלה להיות גבוהה עוד יותר. שתי הקבוצות שיחקו במערך התקפי, ובמגרש התפתח משחק טוב ומלא אירועים.

שחקני באר־שבע לא נפלו בהרבה מיריביהם ממכבי נתניה, והיו שותפים למשחק שהלהיב את 7500 הצופים.

בדקה הי"27 הובקע השער הראשון לנתניה: בעיטת־עונשין כ־20 מטר משער באר־שבע: בני לם בעט כדור־מסובב שמצא את השוער גיורא אנטמן לא עירני די והכדור חדר פנימה — 0:1.

בדקה הי"30 ניתנה הזדמנות לשחקני באר־שבע להשוות. שמעון ביטון בעט מקרוב, וברוך חסן הרחיק מהקו: על הכדור החוזר השתלט אבי חיון, ובעט בשנית לעבר השער, ושוב היה זה חסן שהרחיק.

בדקה הי"47 הגביה ביטון כדור על פי השער, ומאיר עורן נגח היטב, אך השוער יעקב בלדב הדף בזינוק אינסטינקטיבי לקרן.

דקה מאוחר יותר (48) הגדילה נתניה את יתרונה: רונן גבאי שלח את יגאל מנחם באגף השמאלי; מנחם מסר כדור־רוחב ושלום תקווה, שהתמקם היטב ברחבה, בעט כדור חזק פנימה — 0:2.

בדקה הי"55 נכנס למשחק השחקן האהוד ביותר בנתניה, עודד מכנס. הקהל הרב הריע לו מכל עבר ועודד, במספר מבצעים אופייניים, הוכיח שלא נפל מיכולתו.

בדקה הי"86 צימצמה באר־שבע בשער נפלא של יובל אוחנה. אוחנה התנהל עם הכדור וכ־25 מטר משער נתניה בעט „טיל" לפינה הימנית הגבוהה — 1:2.

דקה לסיום הריץ בני לם את תקווה לתוך הרחבה: זה חלף בהטעיות־גוף על פני שלושה ממגיני באר־שבע, ומול אנטמן היטעה גם את השוער ובעט פנימה — 1:3.

צהובים נשלפו לחיים בר ולאלעד קורן מנתניה ולשלמה אילוז מבאר־שבע.

לאומית

המגן יהודה עמר נגח אתמול — במחזור הי"3 בליגה הלאומית בכדורגל — פעמיים לרשת האלופה, בית"ר ירושלים — 1:2, והחזיר את חניכיו של המאמן מוטל'ה שפיגלר על הקרשים — מקום 12 עם נקודה אחת בלבד. הפועל ת"א, לה היה זה נצחון ראשון העונה, ניתרה מהמקום הי"8 לי"5.

מכבי נתניה זינקה לפיסגה הלאומית בנצחון־בית על הפועל באר־שבע — 1:3. נתניה היא היחידה עם מלוא הנקודות — 9 משלושה מחזורים. באר־שבע החליקה מהמקום הי"3 לי"6.

מכבי ת"א הביסה את הפועל לוד — 1:5, וטיפסה מהמקום הי"4 לי"2, בעוד שלוד סוגרת את הטבלה.

המובילה עד לשבת, בית"ר ת"א, נסוגה למקום הי"3, לאחר תיקו 1:1 עם העולה, הפועל צפרירים חולון, שירדה מהמקום הי"6 לי"7.

הפועל פ"ת זכתה העונה בנקודה ראשונה בתיקו־חוץ 2:2 עם בני־יהודה ת"א, שגם היא לא ניצחה עדיין. הפועל פ"ת עלתה מהמקום הי"14 לי"13 ובני־יהודה עלתה מהמקומות 11"12 למקום הי"9.

מכבי פ"ת עלתה מהמקום הי"5 לי"4 לאחר תיקו ביתי 1:1 עם מכבי חיפה, שטיפסה מהמקומות 11"12 לי"10"11.

תיקו מאכזב היה גם במשחק בין קבוצות הפועל כפר־סבא ושמשון ת"א — 0:0. כפר־סבא נסוגה מהמקום הי"7 לי"8 ושמשון ת"א נותרה במקום 10"11.

21 שערים הובקעו במחזור השלישי. אחריו לא נותר שוער שלא ספג שער!

החמיצו פנדלים וסיימו בתיקו

בית"ר ת"א – הפועל צפרירים חולון 1:1 (0:0)
● האיצטדיון ברמת־גן. 5000 צופים, שופט: יצחק בן־יצחק.
● להפועל חולון הבקיעו: יוסי עמרני (48). לבית"ר ת"א: נסים כהן (58).
● השחקן המצטיין: מרקו בן ברוך.
● בית"ר ת"א: ליברמן, קצב, יעקב כהן, עמר, ניסן כהן, צמח, נסים כהן, יוסי אדרי (עמרה), תגר, ירון כהן, לביא (טורס).
● הפועל צפרירים חולון: ביטרמן, גיל זיתוני, אלי כהן, יעקבי, מחלוף, פרחן, אריה מאיר, בן־ברוך (ליברמן), בני רמתי, שקרוקה, עמרני (פס).

מאת נפתלי כהן

הדרמה שהיתה אתמול במחצית השנייה במיפגש בין בית"ר תל־אביב לעולה החדשה, הפועל צפרירים חולון, הביאה בסיום להחלקת נקודות צודקת — 1:1.

המחצית הראשונה היתה מאכזבת מאוד. שחקני שתי הקבוצות שיחקו בצורה מאופקת, ולא הגיעו למצבי־הבקעה, למעט בדקה הי"16, כשבני רמתי מחולון ניצב יחידי מול שוער בית"ר, אבי ליברמן, ובעט לחוץ.

במחצית השנייה חל שיפור קיצוני במשחק. הקצב הפך מהיר, במיוחד של הפועל חולון, שהיתה טובה יותר. מאיר נימני, מאמן חולון, ליכד חבורת צעירים שאפתנים עם מרקו בן־ברוך המצויין ואבי פס הצעיר, שזה היה לו משחק־בכורה.

חולון השתלטה על מרכז השדה. חלוצי הקבוצה תקפו גלים־גלים את שערו של אבי ליברמן.

כבר בדקה הי"48 הצליחו החולונים לממש את יתרונם: בני רמתי פרץ מימין, שיגר כדור־רוחב ויוסי עמרני, לבד מול ליברמן, לא נכשל והשכין את הכדור ברשת — 0:1 לחולון.

בדקה הי"54 היתה התקפת חולון בעיצומה. בלם בית"ר ת"א, יעקב כהן, הכשיל את בן־ברוך ברחבה: השופט יצחק בן־יצחק הורה לעבר הנקודה הלבנה. בני רמתי נכשל כשבעט מעל לקורה.

לא חלפו ארבע דקות ורמתי יכול היה לקנות את עולמו. שימי מחלוף קיבל כדור במרכז המגרש, והר לתוך הרחבה, השאיר את רמתי לבד, וזה בעט לעמוד השער.

ההתקפה המסוכנת הראשונה של בית"ר ת"א בדקה הי"58 הביאה לשער השוויון: שבתאי טורס שהחליף את דוד לביא, פרץ מימין, הגביה לרחבה; הכדור הגיע לראשו של הקשר נסים כהן, שנגח פנימה — 1:1.

בדקה הי"67 שוב החמצה של בני רמתי. הוא קיבל כדור מצויין מאבי פס, חלף על פני כל הגנת בית"ר כולל השוער ליברמן, ומול שער חשוף בעט, אך שלומי עטר גלש בשנייה האחרונה והרחיק את הכדור מהקו.

בדקה הי"71 כשבית"ר היתה בעיצומן של התקפות, הוכשל ירון כהן ברחבה על־ידי גיל זיתוני. השופט יצחק בן־יצחק הורה שוב לעבר הנקודה־הלבנה. רוני צמח החדיר את כדור הי"11 לרשת. אך השופט הורה על בעיטה חוזרת בטענה ששחקן בית"ר חדר לרחבה. הפעם הצליח שוער חולון, יעקב ביטרמן, להדוף את המגדל.

עד לסיום המשחק היו עוד החמצות של שתי הקבוצות, אולם בסיכום היה התיקו צודק.

גיבור נצחון הפועל ת"א. השוער אריה אלטר, עוצר בגופו את נגיחתו של רונן שוויג בדקות הסיום (1:2). (תצלום: [illegible])

המשחק המרכזי

אלטר נעל שערו אחרי נגיחות עמר

מאת אורי שטינבך

הבצורת של הפועל תל־אביב הסתיימה אתמול. אחרי שתי תוצאות תיקו, ללא שערים, במחזורי־הפתיחה, ידעו אתמול ה„אדומים" של תל־אביב להפוך פיגור בן שער לנצחון — 1:2 על האלופה, בית"ר ירושלים.

הפועל ת"א זכתה בשלוש הנקודות בדרך־הקשה. היא פתחה את משחקה בצורה גרועה; התקשתה לעצור את הירושלמים והגנתה היתה חלשה. נסים חלפון, באגף שמאל, נכנע לחלוצי בית"ר, וכך גם יהודה עמר, כובש הצמד, שלא יכול היה לשלמה שירזי, באגף ימין.

הפועל ת"א – בית"ר ירושלים 1:2 (1:1)
● איצטדיון בלומפילד ביפו. 8000 צופים. שופט: אריה פרוסט.
● להפועל ת"א הבקיע: יהודה עמר (69,44). לבית"ר ירושלים: רונן רוקמן (18).
● השחקן המצטיין: אריה אלטר.
● הפועל ת"א: אלטר, עמר, זאנה, סגל, חלפון (הרשליקוביץ), אקהויז, ארמה, אלי כהן, ז'אנו, בן־שטרית, רובין (שבתאי לוי).
● בית"ר ירושלים: יוסי מורחי, קרוש, חנן אזולאי, שמואלי (נחמני), שירזי, שוורץ, דידו, סמי מלכה (שווייג), מלמיליאן, סלקטר, רוקמן.

לבד לשוער אריה אלטר, שהפגין יכולת מצויינת לאורך כל 90 הדקות, היתה הפועל ת"א רק צל־של קבוצה במחצית הראשונה.

מצב זה ניצלו שחקני בית"ר ירושלים, שגילו עדיפות על מארחיהם. בית"ר לחצה, תקפה והבליטה בשורותיה את יעקב שוורץ, שהיה ספק־הכדורים הראשי שלה. שוורץ ניצל את חולשתם של אורי מלמיליאן וסמי מלכה, ושלח קדימה את רונן רוקמן ומשה סלקטר למצבי־הבקעה ברחבת שער הפועל ת"א. בחלק האחורי של מערך בית"ר בלטו מאיר קרוש, אופיר שמואלי ושלמה שירזי. שמואלי, שהחליף את אורי אשש המורחק, ניטרל את מיקי בן־שטרית עד שהוחלף במחצית השנייה בגלל פציעה.

בית"ר אכן היתה טובה יותר במחצית הראשונה. כבר בהזדמנות הראשונה שנקרתה בדרכה כבשה שער. דקה 18: קרוש פרץ באגף ימין והעביר כדור־רוחב לרחבה; סמי מלכה ויתר על הכדור לטובת אורי מלמיליאן, שניצב מאחוריו; זה בעט לשער: אלטר היה כבר על הקרקע ורונן רוקמן בבעיטה קלה, שינה את כיוון הכדור, שחדר לפינה השמאלית — 0:1.

אלטר לא איבד מבטחונו אחרי השער. להיפך הוא הציל כדור של סמי מלכה (24), ובזינוק כפול בעיטה של סלקטר (73).

הפועל תל־אביב התעוררה רק לקראת סיום המחצית, והשער שכבשה, דקה לשריקה, נסך בה בטחון בהמשך המשחק. מוריס ז'אנו בעט כדור־קרן בדקה הי"44, קצר לרמי ארמה: זה החזיר לז'אנו שהרים את הכדור גבוה לרחבת שער בית"ר; עמר התרומם מעל כולם ונגח כדור קשתי פנימה — 1:1.

המחצית השנייה כבר היתה של הפועל ת"א. זו השתפרה, תקפה יותר, העיזה יותר וניצלה את החולשה שפקדה את שחקני בית"ר, שהגיבו מדי פעם בהתקפות על שערו של אלטר, אך השוער התעלה וסיכל כל אפשרות נוספת לכיבוש שערו.

יעקב אקהויז, כאילו התעורר לחיים במחצית השנייה. הוא החל לתמוך בחבריו ושלח אותם קדימה. גם ז'אנו השתפר, וכמוהו מיקי בן־שטרית, שגילה יותר מעורבות בהתקפות חבריו.

שער־הנצחון שנכבש בדקה הי"69 היה העתק של השער הראשון להפועל ת"א. שוב כדור־קרן שוב מאגף ימין: ז'אנו שוב בעמדת הקרן; הוא הרים כדור לרחבה: עמר ניצב כעשרה מטר משערו של יוסי מורחי ונגח במדוייק לפינה הימנית המנומכה. והספסל התל־אביבי קפץ מאושר — 1:2.

הפועל תל־אביב נסוגה לאחור כדי לשמור על יתרונה ואלטר נעל את שערו. הפועל ת"א עוד הבקיעה שער ממצב נבדל על־ידי אקהויז והשופט אריה פרוסט (מצויין) קטע בשריקה את שמחת הפועל.

כעבור דקה שרק פרוסט לסיום. הפועל ת"א עם נצחון בכורה: בית"ר ירושלים האלופה, עדיין ללא נצחון ועם נקודת ליגה אחת בלבד מ־9 אפשריות.

כפר־סבא: האם היה משחק?

הפועל כפר־סבא – שמשון ת"א 0:0
● האיצטדיון בכפר־סבא. 2500 צופים. שופט: דאוד סוהיל.
● שחקן מצטיין — אין.
● הפועל כפר־סבא: שמיר, אופיר בן־חיים, פרסלני, רבינוביץ, אינשטיין, פולבר (מימוני), יפת, סיימון, רביבו, יאני, נהור (פלוס).
● שמשון ת"א: חודר, דהרי, ברדה, אורי כהן, יפתח הלוי, יגאל הלל, אפרים שמעונוב, עוכריה, שלמה מורחי, צ'צ'ושווילי (אדרי), שוקרון.

מאת חיים לוי

אכזבה — כך ניתן לסכם את 90 דקות המשחק המאופס, בין קבוצות הפועל כפר־סבא ושמשון תל־אביב. היכולת שגילו שתי הקבוצות היתה ירודה ותאמה אולי משחק מליגה נמוכה. ואכן, בסיום המשחק נשמעו שריקות־בוז מכל עבר.

שתי הקבוצות גילו משחק גרוע, חסר תחכום, מבולבל ומשעמם, אם אציין שבכל מהלכו לא נבעטה, ולו בעיטה אחת לאחר השערים, הרי שזה אומר הכל.

כפר־סבא, עם הרכש החדש, ירון פרסלני, בהופעת־בכורה, ניסתה אומנם לארגן את משחקה ולהבקיע, אולם החולשה שפקדה את חלוצי הקבוצה והמשחק חסר־התכנון היו בעוכריה. מהעבר השני, שמשון תל־אביב, ללא גדעון דמתי ואפרים ארביב, גם היא גילתה משחק איטי, חלש, ועשתה הכל כדי לא לספוג שערים.

במחצית הראשונה לא היו אירועים, לאחר ההפסקה השתפר מעט המשחק וכפר־סבא, במטרה להבקיע, ניסתה לסכן במספר התקפות, אולם אלי יאני, בדקה הי"66, ואיתן רביבו, בדקה הי"71, החמיצו ממצבים קורצים, והותירו את התוצאה שתאמה את רמת המשחק.

הניחוש הנכון

1. מכבי פ"ת — מכבי חיפה x
2. בית"ר ת"א — הפ. חולון x
3. מכבי ת"א — הפועל לוד 1
4. הפועל ת"א — בית"ר י־ם 1
5. הפ. כ"ס — שמשון ת"א x
6. מכבי נתניה — הפ. ב"ש 1
7. בני־יהודה — הפ. פ"ת x
8. הפ. טבריה — בית"ר נתניה 1
9. הכח ר"ג — הפועל חדרה 1
10. מכבי יבנה — הפועל עכו 1
11. הפועל י־ם — מכבי יפו x
12. מ. עמידר — מ. שעריים 1
13. הפועל חיפה — הפ. ר"ג 1
14. הפועל בת־ים — הפ. יהוד x

שוער הפועל צפרירים חולון, יעקב ביטרן (שרוע), הודף התקפת בית"ר ת"א ברמת־גן (1:1) (תצלום: אריה קנפר)

מכבי ת"א: נצחון ללא מאמץ

מכבי ת"א – הפועל לוד 1:5 (0:2)
● האיצטדיון ברמת־גן. 5000 צופים. שופט: רחמים דינצ'י.
● למכבי ת"א הבקיעו: אלון נתן (76,25); לולו (32); בראל (60) וטבק (69). להפועל לוד: בן־ממס (55 בבעיטת־11).
● השחקן המצטיין: אלון נתן.
● מכבי ת"א: מרכוס, קריים, גולדברג, מנשה שמעונוב, איתן לוי, אלון נתן, גריאני, צרפתי, לולו (גורדון), טבק, בראל.
● הפועל לוד: טריקי, יצחק בנורים, קטשווילי, אורי בנורים, ברדוגו (זיתון); דרעי, יעקב הלל, בן־ממס, מאיה, שרביט (סיטבון), סמדג'ה.

מאת אלכס קליין

משחק של „חתול ועכבר" — כך אפשר להגדיר את נצחונה של מכבי תל־אביב על הפועל לוד, באיצטדיון ברמת־גן, בשיעור 1:5.

במשחק שהיה חד־צדדי לאורך 85 מתוך 90 הדקות נראתה רק קבוצה אחת, מכבי תל־אביב, שתקפה בשצף־קצף והגיעה למספר רב של מצבי־הבקעה, וגם ניצלה חלק גדול מהם.

השער הראשון למכבי ת"א הובקע בדקה הי"25. עד אז תקפו התל־אביבים, בעיקר דרך המרכז, שבו צופפה הפועל לוד את שחקניה וגוננה על שערה. בדקה זו קלט בני טבק כדור כ־20 מטר משער לוד, הבחין בחברו אלון נתן כשהוא בלתי־מכוסה ברחבה, מסר לו כדור מדוייק בין מגיני לוד ואלון נתן, מעשרה מטר, יחידי מול השוער מקסים טריקי, בעט היטב לרשת — 0:1.

התל־אביבים המשיכו בלחצם, וגריאני בעט בדקה הי"26 כדור מצויין מהאויר, ברגל שמאל, שנהדף בזינוק נועז של שוער לוד, טריקי.

ארז לולו הצליח להגדיל את התוצאה בשער מעורר מחלוקת בדקה הי"32 כשבעט מ־18 מטר שטוח לפינה — 0:2.

פתיחת המחצית השנייה מצאה את מכבי ת"א אדישה מעט. הפועל לוד פתחה את משחקה וצירפה חלוץ נוסף, משה זיתון, במקומו של יובל ברדוגו. בדקה הי"55 הופתע זיתון לקבל את הכדור, יחידי בתוך רחבת הי"16, לאחר טעות של בלם מכבי ת"א, מנשה שמעונוב; השוער משה מרכוס, יצא לקראתו; זיתון ניסה לעברו, אך השוער הכשילו; לשופט יעקב שיינר לא נותר אלא להורות על בעיטת־11, אותה הפך בן־ממס לשער — 1:2.

שחר בראל קבע — 1:3, בדקה הי"60, כשהמשיך לרשת כדור בחוזה, לאחר הגבהה של טבק, טעות גסה של שוער לוד, טריקי, שהתנגש עם בלמו קטשווילי.

בהמשך נשברו הלודאים. שמשחקם היה כעדר־ללא־רועה. בדקה הי"69 הצליח טבק לכבוש שער רביעי, לאחר מסירה כפולה עם אלון נתן — 1:4.

את המסמר האחרון בלוד נעץ אלון נתן, בדקה הי"76, כשחלף על פני ארבעה מגינים ומקרוב בעט לרשת, מול טריקי השכוב — 1:5.

פביאן – חמש הצלות בטוחות

מכבי פ"ת – מכבי חיפה 1:1 (1:1)
● איצטדיון הפועל פ"ת. 800 צופים. שופט: חיים ליפקוביץ.
● למכבי פ"ת הבקיעו: רפי כהן (8). למכבי חיפה: שלום לוי (17).
● שחקן מצטיין: עופר פביאן.
● מכבי פ"ת: פביאן, אוזבל (בלחסן), רגיאל, שרון צופין, דאן, אביטל, רן בן־שמעון, מאיר כהן, אלישע לוי, בניה (שעשוע), רפי כהן.
● מכבי חיפה: גינצבורג, אוד רותי, אוסמו, קלינגר, מרילי, ליאור, רוזנטל, שלום לוי (אברקטה), בראיילובסקי, עטר (גבעולי), עופר מזרחי, ארמלי.

מאת משה רוזנברג

שוער מכבי פ"ת, עופר פביאן, היה גיבור־התיקו (1:1) ביום שישי, במשחק בין קבוצתו ומכבי חיפה. במהלך המשחק ניצבו חלוצי מכבי חיפה חמש פעמים מול פביאן, בעימות של אחד־מול־אחד, אבל את כל הכדורים קלט השוער בזינוקים מרשימים, ובכך העניק נקודה לקבוצתו.

מכבי פ"ת, שפתחה במערך נסוג, הצליחה כבר בדקה הי"8, בהתקפה הראשונה במשחק, להוליך במפתיע 1:0: אלישע לוי שלח כדור־עומק לרפי כהן; הגנת מכבי חיפה, שהיתה חדירה, ביצעה מישגה ורפי כהן ניצל זאת ומול גינצבורג, שיצא מולו, בעט קשתית מעליו.

לשחקני מכבי פ"ת זה הספיק. הם נקטו במשחק־מגננה עם שמונה שחקני־עורף כבר בשלב כה מוקדם. הדבר זימן לחץ חיפני כבד, ולאחר החטאה של רניאל בראיילובסקי בדקה הי"10 הושוותה התוצאה בדקה הי"17: יעקב אוזבל הכשיל את ראובן עטר, אחד הכשרונות הגדולים של מכבי חיפה; ציון מרילי הגביה את כדור־העונשין משמאלו, הגנת מכבי פ"ת הדפה למרכז הרחבה, ושלום לוי שיגר כדור־עף שקיפצת את הגנת הפתח־תקואית הצפופה וחדר לרשת — 1:1.

עד להפסקה התנהל משחק של „חתול ועכבר", כשהצמד החיפני עטר — בראיילובסקי שלט במגרש ושלח את עופר מזרחי ודאוד ארמלי לעימותים עם פביאן, אולם השניים כשלו בדקות 32, 40 ו־44.

גם במחצית השנייה לא השתנתה התמונה. הפעם היו החמצות החיפנים גדולות יותר. עופר מזרחי כבר הצליח לחלוף על פני פביאן בדקות 48 ו־52 אך כדוריו הורחקו פעמיים מהקו ע"י שרון צופין, היחידי שהתעלה בהגנת מכבי פ"ת.

בעוד שהחיפנים לחצו והחטיאו היתה הזדמנות־נצחון דווקא למכבי פ"ת, חמש דקות לסיום: רן בן־שמעון בעט מ־17 מטר לקורה; ה„ריבאונד" הגיע לטל בניה משלושה מטר, ומול רשת חשופה, בעט לחוץ.

מכבי פ"ת היתה מאוכזבת מההכנסה: רק 700 כרטיסים נמכרו וההכנסה 11,600 שקל ברוטו...

מכבי חיפה גילתה לא פעם משחק נוקשה, והשופט ליפקוביץ שלף שלושה כרטיסים צהובים לשחקניה: לירון גבעולי, ניר קלינגר ועופר מזרחי.

נוער

גם בנוער: הפועל ת"א – בית"ר י־ם 1:2

שתי התל־אביביות, מכבי והפועל, נותרו לאחר מחזור המשחקים הי"3 בליגה העילית לנוער בכדורגל בלתי־מנוצחות.

שחקני מכבי ת"א הביסו את בית"ר נתניה — 0:6, והפועל ת"א גברה על בית"ר ירושלים, במשחק מוקדם בבלומפילד, כמו הבוגרים — 1:2.

הפועל כפר־סבא והפועל ירושלים נחלו הפסדי־חוץ ראשונים: כפר־סבא למכבי יפו — 1:0, וירושלים להפועל אשדוד — 1:2.

יתר התוצאות: מכבי חיפה — מכבי פ"ת 3:3; הפועל חיפה — נווה־יוסף 1:4; מכבי נתניה — הפועל פ"ת 2:4; הפועל באר־שבע — בני־יהודה ת"א 1:2.

במחזור הבא

ליגה לאומית

מכבי חיפה — הפועל פ"ת; הפועל באר־שבע — בני־יהודה ת"א; שמשון ת"א — מכבי נתניה; בית"ר ירושלים — הפועל כפר־סבא; הפועל לוד — הפועל ת"א; הפועל חולון — מכבי ת"א; מכבי פ"ת — בית"ר ת"א.

ליגה ארצית

בית"ר נתניה — הפועל יהוד; הפועל רמת־גן — הפועל בת־ים; מכבי שעריים — הפועל חיפה; מכבי יפו — מכבי רמת־עמידר; הפועל עכו — הפועל ירושלים; הפועל חדרה — מכבי יבנה; הפועל טבריה — הכח רמת־גן.

מלך השערים

1.	טבק (מכבי ת"א)	4
2.	בראל (מכבי ת"א)	3
–.	תקוה (נתניה)	3
4.	אוחנה (באר־שבע)	2
–.	חיים (בני־יהודה)	2
–.	נ. כהן (בית"ר ת"א)	2
–.	ר. כהן (מכבי פ"ת)	2
–.	לוין (הפועל פ"ת)	2
–.	מלמיליאן (בית"ר י־ם)	2
–.	נתן (מכבי ת"א)	2
–.	עמר (הפועל ת"א)	2
–.	צמח (בית"ר ת"א)	2

חלוץ שני מאוסטרליה ייבחן היום בהפועל פ"ת

מאת משה רוזנברג

כדורגלן יהודי שני מאוסטרליה, החלוץ בוז פוסמן, בן הי"23 מחבל סידני, נחת ביום שישי והיום ייבחן בשורות הפועל פ"ת.

המאזן של החלוץ האוסטרלי סביר: ממוצע שעריו — 14 בעונה בליגה האוסטרלית הנוקשה.

בהפועל פ"ת ימשיך להיבחן עד סוף השבוע גם השחקן האוסטרלי השני, גלן בלוך, ועד אז — ציין נחום סטלמך, המנהל המקצועי של הפועל פ"ת — תתגבש עמדתו אם להשאירם בישראל.

מחר עומד לחתום בהפועל פ"ת דורון רבינזון, מי ששיחק שנים רבות במכבי פ"ת.

מהפך פתח־תקואי מלהיב

בני־יהודה ת"א – הפועל פ"ת 2:2 (0:2)
● איצטדיון וינטר ברמת־גן. 3000 צופים. שופט: צבי שריר.
● לבני־יהודה ת"א הבקיע: אייל חיים (43, 45). להפועל פ"ת: ניר לוין (53, 71).
● שחקן מצטיין: אלי מחפוד.
● בני־יהודה ת"א: אסייג, סלמן, פרי, אלקבץ, עלו, מלחי, אייל חיים, גיא שרעבי, רמי לוי (איזמירלי), איזנברג (חזי שירזי), גורדנה.
● הפועל פ"ת: רותי ג'רבי, גיא לוי, בוגדנוב, אלון, קודשוילי, סאבה, חזן (קלמנוביץ), איליה (מחפוד), שרשני, בסון, לוין.

מאת נפתלי כהן

מהפך דרמטי במחצית השנייה שביצעה קבוצת הפועל פ"ת בהצליחה להשוות ל־2:2 אחרי יתרון בן שני שערים לבני־יהודה בסיום המחצית הראשונה — ריתק ביום שישי 8000 צופים באיצטדיון וינטר ברמת־גן. הפועל פ"ת לא היתה רחוקה גם מנצחון.

זה לא היה כדורגל גדול, אבל מעניין ומלהיב. ארבעת השערים שהובקעו ע"י שני שחקנים פיצו את הצופים.

במחצית הראשונה היה יתרון לבני־יהודה. משחקה היה שאפתני ושובה־עין. הכדור עבר מרגל לרגל. המארחים הגיעו בקלות לרחבת שער הפועל פ"ת אך כשלו בסיום ההתקפות עד לדקה הי"43.

עד לדקה זו, כה תמכו שני המגינים, משה עלו ודוד סלמן בהתקפה, הירבו חלוצי בני־יהודה להחטיא. כמו בדקה הי"17 כאשר עלו פרץ מימין, מסר כדור מצויין לרחבה: דוד גורדנה שהשתלט על הכדור החטיא מקרוב. חלפו עשר דקות ושוב העלה עלו כדור לרחבה ומשה איזנברג במקום לבעוט לשער השתעשע ואיבד את הכדור.

התקפה מסוכנת ראשונה של הפועל פ"ת היתה בדקה הי"36 כשאלון חזן בעט לשער והשוער יעקב אסייג הדף.

בדקה הי"43 הצליחה סוף־סוף בני־יהודה לממש את יתרונה: עלו הפעלתן הגביה כדור קרן; גורדנה התרומם ונגח למרכז הרחבה, ואייל חיים, שניצב עם גבו לשער, בעט בסיבוב לחיבורים — 0:1.

הדקה הי"44 היתה מרעדת. נקבע כדור־עונשין להפועל פ"ת; ניר אלון הגביה ממרחק של 20 מטר, וניר לוין נגח למשקוף; הכדור נחת לכיוון הקו. הפתח־תקואים טענו כי עבר את הקו, אך הקוון לא הצביע למרכז הרחבה והשופט צבי שריר לא אישר את השער.

לא חלפה דקה ובני־יהודה עלתה ל־2:0: גורדנה בעט עונשין מ־16 מטר, הכדור הגיע לאיזנברג, שהמשיך לאייל חיים, שבעט מתוך עירבוביה לרשת.

מאמן הפועל פ"ת, אברהם גרנט, ערך חילוף במחצית השנייה. הוא הכניס את רן קלמנוביץ ואלי מחפוד במקום אלון חזן ועוז איליה. חילופים אלה נשאו פרי. הפועל פ"ת שינתה פניה. משחקה הפך שוטף ויעיל. במיוחד העניק תנופה אלי מחפוד.

כבר בדקה הי"53 פרץ מני בסון לרחבת בני־יהודה, עבר את הבלם החלש, אלקבץ, הסיט לניר אלון, שבעט פנימה — 1:2.

בני־יהודה ניסתה לסגור את המשחק ולמנוע התקפות פתח־תקואיות רצופות. בני־יהודה הגיבה מדי פעם במתפרצות וכך השוער רותי ג'רבי בזינוק, בדקה הי"64, כדור מסוכן של אבינועם מלחי.

בדקה הי"71 שוויון — 2:2: התקפה מתואמת של הפועל פ"ת: מחפוד שלח כדור קשתי מעל הגנת בני־יהודה, שסברה שלוין נמצא בנבדל, אך זה לא התחשב בכך ונגח מעל ידי אסייג לרשת.

אחרי השוויון נראו שתי הקבוצות שבעות משערים ולא איימו על שערי היריב.

לחברי יצחק ויסהוף

משתתף באבלך במות

האב

משה כהן, מילאנו

ארבע קבוצות צמודות בפיסגת הליגה הארצית

הפועל י"ם ניצלה בסיום 1:1 נגד מכבי יפו בימק"א

יבנה בפיסגה – 0:2 נגד עכו ★ הכוח – חדרה 0:1

מאבק דרמטי בליגה הארצית בכדורגל. בתום המחזור ה־3 יש לארבע קבוצות 7 נקודות. הפועל ירושלים, שהובילה עד לשבת, סיימה בתיקו סוער בימק"א 1:1 עם מכבי יפו. לפיסגה עלתה מכבי יבנה שהכניעה במגרשה את האחרונה, הפועל עכו — 0:2.

למכבי יבנה ולהפועל ירושלים הצטרפו עוד שתי קבוצות גם להן 7 נקודות: הפועל חיפה (0:1 בבית נגד הפועל רמת־גן) והכח רמת־גן (0:1 בבית נגד הפועל חדרה).

מכבי רמת־עמידר זכתה בנצחון ראשון כשהנחילה הפסד שלישי למכבי שעריים — 1:2; הפועל טבריה ניצחה את בית"ר נתניה — 1:3; הפועל בת־ים סיימה 1:1 עם הפועל יהוד.

הפועל ירושלים – מכבי יפו 1:1 (0:0)

שער נגיחה שהבקיע אשר ששון, חלוץ הפועל ירושלים, בדקת הסיום, העניק לקבוצתו תיקו ביתי בימק"א — 1:1 מול מכבי יפו.

שער השוויון של הירושלמים הובקע למעשה בדקה ה... 95 מאחר שהשופט סבי אלנקווה (חלש) הוסיף חמש דקות, זמן פציעות.

התוצאה מקפחת את היפואים, שגילו יתרון ברור במהלך כל המשחק.

בשורות מכבי יפו הצטיין מבקיע־השער, יצחק זוהר, שניצל בדקה ה־66 הדיפה חלשה של השוער אורי סויסה, וקבע יתרון יפואי, שנמחק בדקת הסיום.

2000 צופים חזו במשחק שנערך בימק"א.

הפועל חיפה – הפועל רמת־גן 0:1 (0:1)

הפועל חיפה המשיכה אתמול בסידרת הצלחותיה כאשר גברה בביתה על הפועל רמת־גן — 0:1.

כתבנו יוסף הלזר מוסר כי את שער־הנצחון הבקיע אלי בן־זאמו בנגיחה בדקה ה־45, לאחר בעיטה של טל בנין.

גם הפעם היו הצעירים, טל בנין ויעקב לוי, הבולטים בקבוצתם, לצד השוער, יורם לנראו, שחזר רק בשבוע מארה"ב.

הפועל חיפה החמיצה שני שערים בטוחים מטווח קרוב, מרגלי רוני מלכה (55) ושלמה שטיקר (89) והיתה ראויה לנצחון על רקע חולשת הפועל רמת־גן.

שפט יוסף שושי, לעיני 2000 צופים, בקרית־אליעזר.

מכבי יבנה – הפועל עכו 0:2 (0:1)

הפסד שלישי רצוף העונה נחלה קבוצת הפועל עכו, והפעם הפסידה חוץ 2:0 נגד מכבי יבנה, הורדת מהלאומית.

שחקני יבנה גילו עדיפות ברורה לאורך כל המשחק. בדקה ה־36 קבע אבי כהן 0:1 לאחר כדור־קרן. מאיר בן־שמעון העלה בדקה ה־64 בבעיטה מ־20 מטר ל־0:2.

שפט יצחק יחבס, לעיני 300 צופים, ביבנה.

הפועל טבריה – בית"ר נתניה 1:3 (0:3)

הפועל טבריה לא התאמצה כדי לגבור 1:3 על היורדת מהלאומית, בית"ר נתניה.

תוך 12 דקות במחצית הראשונה הצליחו הטבריינים להבקיע שלושה שערים. כבר בדקה ה־18 קבע משה אוולאי, בבעיטה מ־16 מטר — 0:1. חלפו שלוש דקות ושבהאי שינו שלח כדור מ־50 מטר לעבר אוולאי המצויין, שקבע מקרוב — 0:2. שחקן־הרכש הטברייני יוסף שמריה ניצל מסירת־זהב של אייל דן וקבע בדקה ה־30 את תוצאת המחצית — 0:3.

שחקני בית"ר נתניה, שהיו חלשים, התעוררו רק בדקות הסיום, ואז גם צימק גדי קרמר (80), לאחר ערבוביה — 1:3.

שפט רחמים שאשו, לעיני 1000 צופים, בטבריה.

הכח רמת־גן – הפועל חדרה 0:1 (0:1)

ניצחון־בית חשוב קצרה קבוצת הכח מכבי רמת־גן על הפועל חדרה — 0:1.

כתבנו יוסף חכם, שחזה במשחק, ריווח ששחקני עיר־הגנים עשו במגרש ככל שרצו ואת שער־הנצחון כבשו בדקה ה־21 מרגלי אברהם לוי, שבעט כדור אויר ממרחק 18 מטר, שהכניע את שוער חדרה, מאיר טלבי.

בשורות חדרה שיחק המגן גדי מכנס, שלא היה יעיל. בדקה ה־90 בעט מאג'די אבו־מוך לקורת שער הכח.

שפט אריה וולף, לעיני 800 צופים, באיצטדיון וינטר ברמת־גן.

הפועל בת־ים – הפועל יהוד 1:1 (0:0)

שני שעריים שהובקעו מכדורי־קרן חילקו את הנקודות במשחקה הביתי של הפועל בת־ים, בחולון, נגד הפועל יהוד — 1:1.

לאחר מחצית ראשונה יורדה גילו שחקני יהוד יתרון בפתיחת המחצית השנייה ובדקה ה־47 כבש יהוד דוגץ' את שער בת־ים — 0:1.

חלפו ארבע דקות. יורם אורן מיהוד הוכשל ברחבת שער בת־ים, והשופט גבי פרץ פסק בעיטת־11. ישראל ששון בעט פנימה, אולם השופט הורה על בעיטה חוזרת מאחר ששחקן חדר לרחבה. את הכדור השני שלח ששון לקורה.

לקראת הסיום החלו שחקני בת־ים להפעיל לחץ על שער יהוד ובדקה ה־83 השיווה משה עובדיה לאחר כדור־קרן — 1:1.

1000 צופים חזו במשחק בחולון.

מכבי עמידר – מכבי שעריים 1:2 (1:0)

שער מהיב שהבקיע נתי אהרוני בדקה ה־8 בנגיחה מ־10 מ' הביא נצחון ביתי למכבי רמת־עמידר על מכבי שעריים — 1:2, לאחר שהמנוצחים הוליכו במחצית — 1:0.

כתבנו יוסף חכם מדווח ששבע דקות לסיום הרים רחמים שלום כדור־קרן; שוער שעריים, שלומי ממן, הדף ואהרוני בנגיחה אדירה החדיר את הכדור פנימה.

שחקני שעריים גילו עדיפות במחצית הראשונה וכבשו שער בדקה ה־16 מרגלי נתי עזריה, שעבר לקבוצתם ממכבי נתניה.

עמידר השוותה ל־1:1 בדקה ה־53, מרגלי שמעון תמם. כעבור שתי דקות הכשיל אייל מליחי מעמידר את יוסף אפללו משעריים: אהוד עידן בעט את כדור ה־11 והשוער אשר סימנטוב הדף.

עמית קליין ששפט לעיני 300 צופים, ברמת־עמידר, שלף שלושה כרטיסים צהובים.

● ארצית

(אחרי שלושה מחזורים)

.1	מכבי יבנה	1"4	7
.2	הפועל חיפה	2"4	7
.3	הפועל ירושלים	2"4	7
.4	הכח רמת־גן	1"3	7
.5	הפועל טבריה	6"5	6
.6	הפועל חדרה	3"6	4
.7	מכבי עמידר	4"4	4
.8	הפועל בת־ים	2"2	4
.9	הפועל יהוד	4"4	3
.10	מכבי יפו	1"1	3
.11	הפועל רמת־גן	3"2	3
.12	בית"ר נתניה	5"2	1
.13	מכבי שעריים	6"3	0
.14	הפועל עכו	5"1	0

דיאמנט לא בא לנתניה ואיבד את המינוי לתורכיה

מאת אורי שטינבך

שדר־הספורט מרדכי חביב, שהעביר אתמול את משחק־הצמרת בנתניה, בין מכבי המקומית והפועל באר־שבע, בתכנית "שירים ושערים" ברדיו, "הציל" את המשחק כאשר הודיע, עם פתיחת השידור, על היעדרו של יוסף דיאמנט, שלא הופיע לשמש כקוון במשחק.

סמוך לתחילת המשחק כשנוכח השופט עובדיה בן־יצחק כי רק קוון אחד, עובדיה צבי, עומד לרשותו שרק לפתיחת המשחק. מאיר ברקו, שופט בליגה א', מחוז הצפון שמע את הידיעה, לא חשב פעמיים, עזב את ביתו בכפר־סבא והגיע למגרש בנתניה, שם שולב במחצית השנייה ושימש כקוון שני במשחק.

אמש מסר יו"ר איגוד השופטים כי יוסף דיאמנט קיבל ממנו את השיבוץ למשחק. מאחר ששלושת השופטים אמורים לנסוע יחד, ב־18 בנובמבר, לשפוט במשחק קדם־אולימפי בין תורכיה ורומניה.

דיאמנט, שלא הגיע אתמול למשחק, יאבד בכך את מינויו ולא יסע לתורכיה.

השופט דיאמנט מסר אתמול בתגובה: "לא שלחו לי רכב. לכן לא באתי לנתניה."

ליגת מקרית־שמונה עד באר־שבע

הפתיחה בארצית – הערב

● כדורסל

משחקי הליגה הארצית בכדורסל ייצאו הערב ב־8 לדרך — שבוע לפני פתיחת תחרויות הליגה הלאומית.

בליגה הארצית העונה ישתתפו קבוצות מקרית־שמונה עד לבאר־שבע, דבר המוסיף מימד מעניין למאבקים.

● צפון: הפועל קרית־שמונה — הפועל עין־דור/תבור; הפועל כנרת/עמק־י — הפועל גן־שמואל; אליצור קרית־אתא — הפועל בקעת בית־שאן; מכבי בת־גלים — מכבי קרית־מוצקין; מכבי חדרה — הפועל נהריה; מכבי כרמיאל — הפועל איתן גבת.

● דרום: הפועל באר־שבע — הפועל גבעתיים; אליצור קרית־אונו — אליצור ת"א/ פ"ת; א.ס. רמת־השרון — הפועל קרית־גת; מכבי ראשל"צ — הפועל נען; מכבי פ"ת — מכבי דרום ת"א; מ.מ. גבעת־שמואל — הפועל רמת־גן (בקיבוץ נצר־סירני).

הערב – משחקים ראשונים בגביע־אירופה:

מכבי ראשל"צ – בהונגריה בנות קרית־שרת – בבולגריה

● כדוריד

מאת יוסף חכם

קבוצת מכבי ראשון־לציון, אלופת ישראל בכדוריד, וקבוצת הנשים של מכבי קרית־שרת/חולון, אלופת הנשים, יוכנסו הערב למעגל משחקי גביעי־אירופה לאלופות.

מכבי ראשל"צ תתמודד במשחק־חוץ קשה מול האלופה ההונגרית, בראמאץ. שחקני ראשל"צ הגיעו כיום שישי להתגריה וכבר ערכו אימון. המאמן זאב זילברברג אמר שהסיכויים לנצח קלושים.

אלופת הנשים, מכבי קרית־שרת, תשחק בבולגריה נגד צסק"א סופיה.

● הפתעה נרשמה אתמול בתחרות הניווט כשכריסטיאן ראוך מפרדס־חנה זכה לאחר שעבר 8 ק"מ, בזמן של — 1:01.35 שעה. בהקדימו את אלוף ישראל, שמעון שומרוני מהפועל מצפה־רמון — 1:02.06 שעה. התחרות היתה באיזור שמורת פולג.

● כדורסלן מכבי רמת־גן, רועי שירלצקי, נכנס בסוף השבוע לה סגר.

טרסר מילאנו וברצלונה בגמר הגביע הבין־יבשתי

ברצלונה – מכבי ת"א 87:95

מאת משה כהן, מיוחד ל"על המשמר"

קבוצת מכבי ת"א תיאלץ להתמודד היום על המקומות 3־4, בגביע הבין־יבשתי במילאנו לאחר שנוצחה אמש על־ידי קבוצתה העריכה של ברצלונה — 87:95 (47:49).

על־אף שהספרדים לא היו במיטבם הוכיחו שוב כי הם קבוצה מעולה. סאן־אפיפניו וחימנז, ולעתים סיביליו, צלפו היטב ממרחק, סולוזאבאל ניווט היטב את משחק הקבוצה, וטרומבו ומקרואל שיחקו ללא־דופי מתחת לסלים.

מכבי ת"א סבלה מחוסר יציבות. ג'מצ'י, שפתח נהדר במשחק (13 נקודות ב־5 הדקות הראשונות), דעך בהמשך. בארלו לא שיתף מספיק פעולה עם חבריו. מאגי היה אפור ואין זו הפעם הראשונה ששני שחקנים אלו אינם מסוגלים לככב יחדיו. לוילי סימס היו כמה הברקות. ברקוביץ, דניאל, ארואסטי וקורונליוס היו חלשים.

במחצית הראשונה חזו 8000 הצופים במאבק שקול, כשהיתרון עבר מקבוצה לקבוצה.

במחצית השנייה הצליחו שחקני ברצלונה בראשות סאן־אפיפניו ליצור פער של 6־10 נקודות, כשכל נסיונות מכבי ת"א לחולל מהפך עלו בתוהו.

שפטו דוידוף מברה"מ וקוטלובה מצ'כוסלובקיה.

● קלעו לברצלונה: סן־אפיפניו 27; סיביליו 18; חימנז 16; טרומבו 15; סולוזבאל 14; פסטיו 3 ומקרואל 2.

● קלעו למכבי ת"א: בארלו 30; ג'מצ'י 23; מאגי 19; סימס 8; דניאל 3; ברקוביץ 2 וארואסטי 2.

קן בארלו, שחקן החיזוק החדש של מכבי ת"א, קולע לסל במשחק חצי־גמר הגביע הבין־יבשתי במילאנו מול ברצלונה. תצלום: איי. פי

טרסר – ציבונה 83:94

במשחק חריף וסוער הצליחה אמש טרסר מילאנו להבטיח את עלייתה לגמר הגביע הבין־יבשתי, כשגברה בחצי־הגמר על ציבונה זאגרב — 83:94 (30:42).

12.000 צופים איטלקים נלהבים חזו באירועים החריפים שגבלו בברוטאליות. הכוכב הוותיק, דינמו מנגין הורחק בדקה ה־15 מהמגרש, לאחר שלא שלט בעצביו ופגע בגסות בשופט הצרפתי ג'ירדר.

גם דראזן פטרוביץ היה עצבני מאוד ולא אחת עמד לגרום להתפרצות צופים למגרש. בדקה ה־32 יצא בחמש עבירות אישיות. בהמשך יצאו גם האיטלקים פרמייר ודאנטוני, והיוגוסלבי ארפוביץ, בחמש עבירות.

כוכב המשחק היה מייק דאנטוני, שבמחצית הראשונה שיתק לחלוטין את פטרוביץ, שקלע רק 7 נקודות מהעונשין, והחטיא תשע זריקות מהשדה.

לטרסר הירבו לקלוע: בראון 33; מקארו 23; פרמייר 11. לציבונה הירבה לקלוע: פטרוביץ 25 נקודות.

שפטו: הצרפתי ג'ירדר והפולני ייד.

ז'אלגיריס אחרונה

קבוצת ז'אלגיריס קובנה, האלופה הסובייטית, היא ללא ספק אכזבת משחקי הגביע הבין־יבשתי במילאנו. הסובייטים נוצחו אתמול גם על־ידי הקבוצה המאולתרת של מכללת וואשינגטון — 126:122, ודורגו אחרונים בטורניר.

הפסד נוסף נחלה ז'אלגיריס ביום שישי מול ציבונה זאגרב. בקרב מרתק — 116:113, בתום הארכה.

אליצור נתניה – כרונינגן 90:114

שרות "על המשמר"

בטורניר כדורסל בהולנד הבני־עה ביום שישי קבוצת אליצור נתניה את קבוצת כרונינגן ההולנדית — 90:114 (38:70).

הירבו לקלוע לאליצור נתניה: גורן 29; ויטמן 22 ולוקט 14.

בארלו חזר מת"א, נעלב אבל חתם

מאת משה כהן, מיוחד ל"על־המשמר"

קן בארלו הוא מאתמול שחקן החיזוק השני של מכבי תל־אביב. הכדורסלן המצטיין, שהופיע בעונה שעברה בטרסר מילאנו, חתם על החוזה עם האלופה הישראלית.

קודם־לכן השלים בארלו מבצע מרתוני. ביום שישי הגיע לת"א כדי להשלים את סידורי־ההרשמה שלו לליגה הישראלית, לפני "שעת השין", מחר.

בשבת (אתמול) כבר נחת במילאנו כדי להצטרף לחבריו החדשים במשחק חצי־הגמר של הגביע הבין־יבשתי.

לפני חתימת החוזה נוצרה מתיחות קלה בין בארלו לבין מכבי ת"א. האמריקני כעס על הקבוצה הישראלית לאחר שקרא ב"גאזטה דלו־ספורט" המקומי, כי מכבי מנהלת מו"מ גם עם הפורטוריקאי, חוזה אורטה. לאחר שראשי מכבי ת"א הכחישו את הידיעה, התרצה בארלו וחתם על החוזה.

האיטלקים נגד פטרוביץ

כוכבה של ציבונה זאגרב, דראזן פטרוביץ, גרם ביום שישי לסערת־רוחות באולם במילאנו לאחר תקריות עם הקהל האיטלקי.

פטרוביץ, שזכה למטר קללות ושריקות בוז בכל אימת שנגע בכדור במשחק מול ז'אלגיריס, יצא מגדרו ובעט בסיום את הכדור אל עבר הצופים.

רק בהתערבות המארגנים נמנעה תקרית חמורה לאחר התלהטות היצרים.

חיום נגד מצרים בטניס: ישראל – דרום־קוריאה 1:2

נבחרת הנערים של ישראל בטניס גברה על דרום־קוריאה — 1:2, באליפות העולם בפרייבורג, גרמניה.

משחקה הבא של ישראל על מקומות 14־18 בבית־הגמר באליפות העולם יהיה היום נגד מצרים.

ביום שישי נוצחה ישראל על־ידי יפאן — 2:1.

נקבעו יריבות נבחרת הנשים

נבחרת הנשים הישראלית תשחק בשלב־הגמר באליפות אירופה לעלייה לדרג א' בבית עם נבחרות הולנד, פולין, שבדיה ורומניה.

בהגרלת משחקי הגברים, שנערכה גם היא במילאנו, נקבעו יוון האלופה, בריה"מ, יוגוסלביה וספרד, כראשי־בתים.

היוונים ישחקו בבית אחד עם נבחרות צ'כוסלובקיה, אנגליה והולנד, ואילו מול בריה"מ יתייצבו פולין, צרפת ופינלנד. יוגוסלביה תתמודד עם גרמניה, בולגריה ושבדיה. בבית עם ספרד ישחקו איטליה, הונגריה ושוויץ.

אליפות העולם תתקיים בעוד שלוש שנים בארגנטינה, ואילו סין היא המועמדת העיקרית לארח את האליפות ב־1994.

יעקובוביץ – רביעי במרתון־העיוורים במוסקבה

שלוש מדליות־זהב ומקום רביעי במירוץ־המרתון — זהו מאזן משלחת העיוורים של ישראל, שחזרה בסוף השבוע ממוסקבה.

לאחר זכייתו של השחיין יוסי כהן, בפתיחת התחרויות, בשלוש מדליות־זהב, רורג ואתלט דוד יעקובוביץ במקום הרביעי, במירוץ המרתון. בתחרות שנערכה במסגרת אליפות אירופה בשחייה ובאתלטיקה לעיוורים. רץ יעקובוביץ ברחובות מוסקבה, עד לאיצטדיון לנין, בזמן של 3.09 שעות.

גביע אלון לגליל

הפתיעה חולון והפועל ת"א

מאת שלמה גלזר

קבוצת הפועל הגליל־העליון היא מחזיקת הגביע על־שם יגאל אלון ז"ל, לאחר נצחון מצויין אמש בגמר על הפועל תל־אביב. הגליל לעגה לכל התחזיות, וניצחה את הפועל ת"א, משופעת הכוכבים — 94:98, בקרב המסכך ומרתק במחצית השנייה.

הפועל ת"א פתחה בתנופה והוליכה — 4:12. הגליל, בניצוח של נרב הנפלד, צימצמה ל־8:10. הפועל ת"א במשחק שקט, מהיר ומדוייק עלתה ל־18:52 ו־36:46 בתום המחצית הראשונה.

הגליל פתחה היטב את המחצית השנייה וצימקה ל־66:66. בדקה ה־26 יתרון ראשון לגליל — 68:70. לינטון טאונס, כמעט לבדו החזיר את היתרון להפועל ת"א — 82:... ו־80:87. הגליל לא נשברה ו... דקות לסיום המשחק הורה הלוח — 86:87 להפועל ת"א. רכז הגליל, פרימן, יצא בחמש עבירות שתיים וחצי דקות לסיום, ונרב הנפלד סיים בהטבעה נהדרת חטיפת כדור וקבע — 93:94 להגליל. במצב של ... להגליל ביצע ברר ליף עבירה על מרסר, מתחת לסל, כשנותרו ... שניות לסיום. מאמן הפועל ת"א משה וינקרנץ, הורה על הוצאת כדור מחצר, וקרל איימוס החטיא מטווח של 3 נקודות, תשע שניות לסיום. הגליל ניצחה — 98:94.

כוכב המשחק היה שחקנה בן ה־19 של הגליל־העליון, נרב הנפלד, שבמשחק מבריק בהתקפה ובהתקפות, האפיל על כל שמות האמריקנים ששיחקו במדי שתי הקבוצות.

מאמן הנבחרת, משה וינקרנץ, מצא בטורניר דרג כ' בבולגריה ... 50 שניות־משחק עבור הנפלד אמש, בכפר־תבור, נתן הנפלד את התשובה שלו, ובגדול, על המגרש.

● להגליל קלעו: הנפלד 26; פרימן 20; ליף 19; מרסין 18; פליישר 6; מזרחי 4; כרעסר 2 ומטלון 2.

● להפועל ת"א קלעו: מקינון 33; איימוס 18; דלול 15; מרסר 10; ולוטיקמן 7; מרסר 5; לאופר 4 וארליך 2.

במקום השלישי זכתה הפועל חולון, שגברה במשחק יותר על הפועל ירושלים — 64:89, לאחר 28:51 במחצית. הירבה לקלוע לחולון: כורמור 24, לירושלים: בוס 18.

ביום ששי הפתיעה קבוצת חולון את הפועל חולון במשחק ש... הצטיינו ההגנות — 48:61, לאחר 33:24 להגליל במחצית. להגליל הירבו לקלוע: ליף 20, והנפלד 16. כשהמצטיין בשורותיה היה פרימן, עם 9 נקודות. לחולון הירבה לקלוע: כורמור 16.

הפועל תל־אביב הביסה את הפועל ירושלים — 85:114, לאחר 38:54 במחצית. הירבו לקלוע לתל־אביב — 20: טאונס, ולוי; מילר 16 לירושלים.

קווינס־פארק מעדה – מנצ'סטר הפסידה לאברטון

המוליכה בטבלת הליגה האנגלית בכדורגל, קווינס־פארק ריינג'רס, ומנצ'סטר־יונייטד, נחלו אתמול את הפסדיהן הראשונים במחזור השמיני בליגה, ושתיהן במשחקי־חוץ.

קווינס־פארק הפסידה באוקספורד — 2:0, משעריהם של ריקי היל, שהיתה לו זו הופעת־בכורה לאחר שנרכש 24 שעות קודם מווטפורד ורי האוטון.

מנצ'סטר־יונייטד נוצחה בליברפול על־ידי האלופה אברטון — 1:2. את שני השערים הבקיע וויין קלארק, בדקות ה־36 וה־56. את השער לאורחים כבש האדיר נורמן וויטסייד.

על־אף הפסדה לא שמטה קווינס־פארק את מקומה הראשון, ולה 19 נקודות מ־8 משחקים, ומקדימה בשתי נקודות את טוטנהאם, שהשיגה נצחון־חוץ, בדרבי הלונדוני, על ווסטהאם — 0:1. את שער־הנצחון כבש המגן כריס פרי־לאף. היה זה הנצחון הראשון מזה 14 שנה של ה"תרנגולים" על ה"פטישים" במגרשה של ווסטהאם.

צ'לסי עלתה למקום השלישי, כשניצחה את נוריץ' — 0:1, משערו של קרי ויקסון.

נצחון דומה השיגה גם הקבוצה הלונדונית, צ'רלטון, על לוטון, משערו של קרוקס. היה זה נצחונה הראשון העונה.

נצחון השיגה ארסנל על ווימבלדון, בדרבי נוסף — 0:3. שערים: מייקל תומאס בבעיטת־11, אלן סמית, ושער עצמי.

נצחון־חוץ השיגה נוטינגהאם על מחזיקת הגביע, קובנטרי, 0:3, כששניים מהשערים הובקעו תוך שתי דקות על־ידי פירס ווילסון.

בתיקו 2:2 נפרדו דרבי ושפילד־וונסדיי ותיקו 0:0 היה בין ווטפורד ופורטסמות.

המשחק העשירי במחזור זה יתקיים היום כשניוקאסל תארח את ליברפול, היחידה שטרם נוצחה העונה בליגה הראשונה.

הטבלה האנגלית

.1	קווינס־פארק	8	4"12	19
.2	טוטנהאם	8	5"12	17
.3	צ'לסי	8	11"15	15
.4	נוטינגהאם	8	9"13	14
.5	ליברפול	5	5"12	13
.6	מנצ. יונייטד	8	8"13	13
.7	אברטון	8	5"9	12
.8	וימבלדון	8	9"10	12
.9	ארסנל	7	5"12	11
.10	קובנטרי	7	11"8	10
.11	דרבי	6	5"6	9
.12	לוטון	8	12"10	8
.13	ווטפורד	7	7"5	8
.14	אוקספורד	7	14"10	8
.15	סאותהמפטון	7	11"10	7
.16	נוריץ'	8	9"6	7
.17	פורטסמות	8	17"7	7
.18	ווסטהאם	7	10"7	6
.19	ניוקאסל	6	9"6	5
.20	צ'רלטון	7	14"4	4
.21	שפילד	8	17"7	3

נצחון לקבוצתו של אבי כהן

האלופה הסקוטית, ריינג'רס גלאזגו, בה משחק הישראלי אבי כהן, השיגה נצחון־חוץ במחזור השמיני בליגה הסקוטית, על מאדרוול — 0:1.

המשחק המרכזי בין סלטיק ואברדין הסתיים בתיקו 2:2. הארטס עלתה למקום הראשון, כשהשיגה נצחון־חוץ על דנדי — 1:3, משני שערים של קולקהאון.

תוצאות נוספות: דנפרמלין — מורטון 1:4; היברניאן — פאלקירק 0:1; סנט מירן — דנדי־יונייטד 0:2.

צמרת הטבלה בסקוטלנד

.1	הארטס	8	7"16	13
.2	סלטיק	8	5"14	12
.3	אברדין	8	7"14	12
.4	ריינג'רס	8	6"12	9
.5	סט. מירן	8	8"10	9

● קנדה זכתה בטורניר הגדולות בהוקי־קרח, לאחר שניצחה במשחק־הגמר את בריה"מ — 5:6, לעיני 17 אלף צופים בהמילטון.

באיירן גברה על המוליכה, וורדר ברמן 1:2

● הליגה הגרמנית

האלופה, באיירן מינכן, ניצחה במגרשה את המוליכה בליגה הגרמנית בכדורגל, וורדר ברמן — 1:2.

השנייה בטבלה, קלן, סיימה בתיקו אפס במאנהיים, ובכתוצאה מכך השוותה את מספר נקודותיה — 14, לזה של ברמן.

את הנצחונות הגבוהים במחזור זה השיגו נירנברג על מנשנגלדבאך — 0:3; דורטמונד על שאלקה — 1:4, והמבורג על פרנקפורט — 2:5.

תוצאות נוספות: אורדינגן — קייזרסלאוטרן 1:3, לברקוזן — האנובר 0:2, המבורג — בוכום 2:2; שטוטגרט — קארלסרואה 2:2.

הטבלה הגרמנית (לאחר 9 מחזורים)

.1	וורדר ברמן	5"18	14
.2	קלן	4"12	14
.3	מנשנגלדבך	13"14	13
.4	באירן מינכן	13"20	12
.5	נירנברג	5"13	11
.6	שטוטגרט	13"20	11
.7	קרלסרוהה	14"15	10
.8	המבורג	22"21	10
.9	לברקוזן	12"10	8
.10	הנובר	16"13	8
.11	בוכום	12"12	7
.12	דורטמונד	12"9	7
.13	שאלקה	23"16	7
.14	אורדינגן	12"10	6
.15	פרנקפורט	18"14	6
.16	הומבורג	17"10	6
.17	קייזרסלאוטרן	21"18	6
.18	מנהיים	14"6	6

גבעת־חיים – אלופה קרית־טבעון לא התייצבה

● כדורמים

קבוצת הכדורמים של הפועל גבעת־חיים הוכתרה גם השנה כאלופת המדינה, אולם אקורד צורם היה בהכתרה זו כשיריבתה, הפועל קרית־טבעון, התייצבה עם שלושה שחקנים בלבד למשחק בבריכת מכון־וינגייט.

פלגי רוזנפלד, מאמן קרית־טבעון, טען שהגיע עם שלושה שחקנים בלבד בעוד שהשאר "נתקעו" בכביש החוף, ליד צומת "אדי מילק". הדבר נראה תמוה מאחר שהתקלה היתה בשעה 4.30 אחר־הצהריים ועד השעה 7.30 בערב, כה שרקו השופטים יצחק לויד ובני קרני, לא הצליחו שחקני קרית־טבעון להגיע.

כתבנו מציין כי זו הפעם הראשונה בתולדות משחקי אליפות המדינה שבמשחק־גמר לא מתייצבת קבוצה. כזכור, הורחקו שלושת השחקנים המצטיינים של הקבוצה, בשבוע שעבר, משני משחקים, לאחר התכתשות שהיתה במשחק ליגה. השלושה הם: אבי שנלר, סמי קרן ואוהד בן־דרור.

הפתעה נוספת גרמה קרית־טבעון שאתמול התייצבה הקבוצה למשחקי רבע־גמר גביע המדינה וגברה על הפועל עמק־הירדן/אפיקים — 9:10. במשחק אחר הביסה הפועל גבעת־חיים את הפועל גוש־זבולון — 3:21.

במשחק על המקום השלישי בליגה ניצחה אס"א ת"א את מכבי קרית־אונו — 11:14, אולם ההפסד לא מנע מקרית־אונו לתפוס את המקום הד' בליגה.

7600 צלחו הכנרת

7600 צולחים מכל הארץ, מגליל־העליון ועד ישובי הערבה, השתתפו אתמול בצליחה העממית ה־84 של הכנרת, לזכרו של יעקב הפיר, ממארגניה הראשונים של הצליחה.

הצליחה לאורך מסלול של 4 ק"מ, מקיבוץ האון לצמח, אורגנה ע"י המועצה האזורית עמק־הירדן ומרכז הפועל, בשיתוף העתון "ידיעות אחרונות".

השנה, עם עליית מפלס הכנרת, עלה גם מספר הצולחים. ראשוני הצולחים זינקו למים כבר בשעה 6 בבוקר, וכעבור שעה וחצי הגיעו לחוף צמח.

מאחורי הקלעים

ח"כ התבקש לסייע בשחרור שחקן

קצין הבטחון במשפט דימיאניוק יצא בפגרה עם קבוצת כדורגל לקפריסין ★ גד מכנס יקבל מענק ללא משחק ★ מלחמות האחים בכדורגל ובכדורסל ★ התמריץ של ג'ו באניון ממכבי חיפה ★ המאמץ יהיה גם יו"ר ★ החלק החסוי בדו"ח מכבי חיפה ★ הגמילה של מנהל רשות־הספורט

★★★ הפירסומת של מפעל הפייס אומרת: "גם וילה, גם וולבו". למאמן קבוצת הכדורגל של מכבי חיפה, דרור קשטן, יש אמנם וולבו אבל וילה, ואפילו דירה, אין לו. קשטן, שהצעיד אשתקד את קבוצת בית"ר ירושלים לאליפות היסטורית, מכר את דירתו ורכש דירה חדשה. בהתאם להבטחת הקבלן היה אמור לקבל בימים אלה את הדירה וכך גם התחייב לרוכש הדירה שלו. בינתיים לא מוכנה הדירה החדשה וקשטן חייב לפנות את דירתו. הוא נותר בלי קורת־גג. למזלו נחלץ לעזרתו זוג ידידים שיצא בשליחות לארה"ב ואיפשר לו להיכנס לדירתם בהוד־השרון. אמר קשטן למוטי חביב: "לא איכפת לי לעבור דירה פעמיים בשנה. העיקר שזה לא יקרה לי עם הקבוצות" ★★★ פעם הנציחו מצלמות הטלוויזיה את המקרה המביש שבו הגיע מאמן הנבחרת הלאומית, מילינקו מיהיץ', לאיצטדיון בלומפילד ולא מצא מקום־ישיבה. מיהיץ' כעס ואמר שבעתיד ישקול אם לבוא לאיצטדיון היפואי. מי שחזה במחזור־הפתיחה של הליגה, במשחק בין הפועל חולון ומכבי חיפה, יכול היה לראות "הילוך חוזר" של המקרה. מיהיץ' והמתרגם שלו, מוטי קאריה, הגיעו לחולון ולא מצאו מקום. היה מאוד לא נעים לראות כיצד אנשים בתא־הכבוד מתעלמים מהמאמן הלאומי. לבסוף מצא מקום, לדעת מוטי חביב, הכי גרוע באיצטדיון ★★★ המאמן צבי רוזן עושה בימים אלה בחופשה באירופה. מאמן הפועל לוד לשעבר קיבל לפני יציאתו הצעה לאמן קבוצה בליגה הארצית. הוא הבטיח תשובה מייד לאחר שובו. אגב, אותה קבוצה ממשיכה להעסיק את מאמנה הנוכחי שאפילו לא יודע על הפנייה לרוזן ★★★ קצין הבטחון הראשי במשפט דימיאניוק, משה צמרת, הוא גם מנהל קבוצת הכדורגל של הפועל קרית־אתא מליגה א'. צמרת ניצל את הפגרה במשפט, בגלל מחלת השופט צבי טל, ויצא עם קרית־אתא למסע משחקים ולמחנה־אימונים בקפריסין. עם הקבוצה יצאו שני שחקני־החיזוק שלה מהפועל חיפה, ברעז בן־טון ואיתן שטיבלמן — דיווחו של יוסף גלזר ★★★

חיפה ★★★ כוכב חדש במכבי חיפה — ראובן עטר. הבעייה של הכדורגלן הצעיר והמוכשר, כך חששו בחיפה, תהיה משחקו ליד דניאל בראיילובסקי. בינתיים מסתדר עטר, וגם גונב לעתים את ההצגה מהארגנטיני. השניים דומים. רעמת השיער שלהם זהה לחלוטין. זה יהיה רק עד חודש פברואר, אז יתגייס עטר לשרות חובה בצה"ל ויאלץ להסתפר ★★★ שחקן־העורף הבין־לאומי גד מכנס ירד, לראשונה בחייו, לליגה הארצית. המגן שהצטיין במכבי נתניה ושיחק גם בהפועל ת"א ומכבי פ"ת, אמור היה לעבור עוד לפני שבועיים להפועל חדרה, אולם איחר את מועד ההעברות. רק בשבוע שעבר הצטרף לקבוצת השומרון. גדי החמיץ את המשחק המצויין של הפועל חדרה נגד הפועל טבריה, שבו ניצחו החדרתים — 1:5. מבחינה כלכלית לא יינזק. בהפועל חדרה כבר החליטו — מגלה מוטי חביב — להעניק לו מענק־נצחון כאילו שיחק ★★★ מחצית מקבוצות הליגה הלאומיות קשורות כך או אחרת ב... אחים. אחרי שחל "פירוד" בין האחים הנהרים לבית מכנס (עודד ישחק במכבי נתניה מהלאומית וגדי בהפועל חדרה מהארצית), נותרו עוד אחים רבים. קבוצת הפועל לוד מובילה בנושא זה עם האחים יעקב, יצחק ואורי, לבית בנודים. בהפועל כפר־סבא משחקים תמיר ואופיר בן־יוסף. במכבי נתניה — שמעון ויגאל מנחם. מנשה שמעוטב משחק במכבי ת"א ואחיו אפרים בשמשון. גרשון דמתי, ותיק כדורגלני הליגה, מככב בשמשון, ואחיו בני בהפועל צפרירים חולון ★★★ אברהם ארואסטי, רוני לוריה וויקי פרץ היו בזמנו יחד בסגל נבחרת ישראל. מי שמתגעגע אליהם — מספר מוטי חביב — יוכל לראותם במשחקי הליגה החמישית. ויקי פרץ ורוני לוריה לובשים את מדי מכבי רמת־יוסף ואברהם ארואסטי מאמן את הפועל נוה־גולן. באותו מחוז אפשר לראות לאומי נוסף, המגן הארמתי של מכבי יפו בעבר, יוסי מורדינה. המאמן את הפועל צעירי יפו ★★★ פסק־דין מעניין ניתן בבית־המשפט המחוזי בחיפה ע"י השופט חנוך אריאל שציווה על שחרורו של כדורגלן בית"ר נהריה, יעקב ביטון, להפועל אילת. יוסף גלזר מרגיש כי השופט קבע שלא ניתן למנוע ממישהו המעתיק את מקום מגוריו, בגלל עבודתו, מתן שחרור. ביטון הוכיח כי הוא עובר לאילת כדי לעבוד באחד מבתי־המלון בעיר ★★★ קשר בני־יהודה ת"א, רמי לוי, עמד לתבוע לפני כשבועיים מקבוצתו להציבו ברשימת ההעברות. רמי לוי נראה פגוע מאי הכללתו בהרכב הקבוצה ע"י המאמן דוד שוייצר. אולם לאחר פציעתו הקשה של הקשר ברוך ממן, בשבת שעברה בחיפה, כבר לא חושב רמי לוי על רשימת ההעברות. הוא הפך לשחקן־ציר של קבוצתו — דיווחו של נפתלי כהן ★★★

המומחה לתקנון

★★★ אליהו עמיאל שימש בעבר בתפקידים שונים ומגוונים באיגוד הכדורסל. היה גם יו"ר האיגוד. הקריירה הספורטיבית שלו עשירה: כדורסלן בנבחרת מצרים וישראל, מאמן נבחרת, שופט בין־לאומי ומשקיף בין־לאומי. כיום נותר חבר בועדה בין־לאומית בפיב"א. בארץ, אין לו תפקיד. כנראה שיש טובים ממנו... בשטח אחד אין לעמיאל מתחרים: בידע של תקנון פיב"א. בשבוע שעבר פנו אליו נציגי קבוצות המופיעות בגביעי־אירופה וקיבלו יעוץ מפורט ★★★ מיפגש מעניין ייערך הערב בפתיחת הליגה הארצית בכדורסל. שלושת האחים אמישה, ששוחררו בהליכים משפטיים מהפועל חיפה, ייפגשו זה מול זה. מכבי בת־גלים, עם ליאור וקרן תארח את מכבי קרית־מוצקין, בה מככב מוטי ★★★ הכדורסלן הזר החדש של מכבי חיפה, גל בראון, היה בזמנו מלך־הריבאונדים בליגת המכללות ... ואשתקד בליגת הסיב"אי, החצי־מקצוענית ...

הרעייה מיוחדת לביה"ח

★★★ ברוך ממן, בעבר כדורגלן מכבי חיפה וכיום בבני־יהודה ת"א, כבר העתיק את מקום מגוריו מקרית־חיים לרעננה. בשבת הגיעה רעייתו דליה לצפות במשחק באיצטדיון בקרית־אליעזר בין בני־יהודה ומכבי חיפה. עם שריקת־הפתיחה הגיש לה ממן את הגביע ואת זר הפרחים שקיבל. כעבור 40 דקות נאלצה לנסוע לבית־החולים רמב"ם הסמוך כדי לראות כיצד גובסה רגלו של בעלה לשישה שבועות ★★★ יוסף גלזר שריווח על קטע זה מציין כי כדורגלני מכבי חיפה, זאהי ארמלי ויוסי קרמר, נימנים על חניכי קורס מאמני הכדורגל במכון־וינגייט, שהחל ביום ראשון שעבר. השניים נוסעים יחד לוינגייט עם שני שחקני־עבר במכבי חיפה, ראובן הלד ודייויד שוירא ★★★ ראובן הלד היה בים־מול. ביום שני נחתמה השאלתו ממכבי חיפה להפועל טבריה, אולם איחר בשעה את נעילת שערי ההתאחדות. הוא יוכל לשחק רק בשבת הקרובה ★★★ מי שהיה ארבע פעמים מלך־השערים בליגה הלאומית ונרכש ע"י בית"ר ת"א משמשון ת"א בסכום־עתק באותם ימים של 50 אלף לירות, משה רומנו, חגג בשבוע שעבר את חגיגת בר־המצוה של בנו. כוכבי־כדורגל מתקופתו של רומנו לא היו באירוע. היו שם רק מאמן שמשון, יעקב גרונדמן ומאמן מכבי נתניה, זאב זלצר. היה גם שלמה מוטר, יו"ר מחלקת הכדורגל של הפועל קרית־מלאכי, שרומנו הוא מאמנה ★★★ לקבוצת מכבי רמת־עמידר לא היו הצלחות מרשימות בכדורגל הישראלי. הישגה־השיא: הופעה בגמר הגביע. מוטי חביב מספר כי מזה שנים יש לקבוצה יצוג בליגה הלאומית. בעיקר הצטיינו החלוצים. בתחילת שנות השבעים יצג את מכבי רמת־עמידר, ליאון קונסטנטינובסקי, שכבש שערים במדי מכבי ת"א. אחר־כך הגיע ללאומית ויקי פרץ, אחד מהחלוצים הפוריים בליגה. כיום יש נציג חדש לעמידר בליגה הלאומית: אלי תגר, שנרכש ע"י בית"ר ת"א. לעמידר היו שחקנים בולטים גם בעמדת הבלם: אלי כהן, ששיחק בשמשון ועתה מאמן את קבוצת־הנוער וניסים ברדה, בלם שמשון ת"א כיום ★★★

מכבי חיפה נגד עצמה

★★★ בכל אחד משלושת משחקי הליגה שהיו למכבי חיפה עד כה התלווה ענין מיוחד. במחזור הראשון כשיצאה הקבוצה למשחק בחולון המתין לה בלמה בשנים האחרונות, ושהיה שותף לשתי זכיותיה, אלי כהן. במחזור השני, אירחה מכבי חיפה את בני־יהודה ת"א, בשורותיה הופיע עד לפני שנה ברוך ממן. שלשום שיחקו החיפאים נגד מכבי פ"ת, אותה אימן לא אחר מאשר ... שקבוצתו הקודמת בליגה היתה... מכבי

באה"ב. יוסף גלזר מגלה שכדי לדרבנו הכניסו אנשי מכבי חיפה סעיף לחוזהו לפיו יזכה במענק של עשרת אלפים דולאר אם גם יוכתר בתואר זה בליגה שלנו. הערב יערוך בניין בכורה במשחק־ידידות רשמי לעיני הקהל החיפני ברוממה נגד כוכבי ה"אול־סטאר" מארה"ב ★★★ חידוש מעניין: המאמץ יהיה גם היו"ר. זה קורה במחלקת הנשים של הפועל חיפה בכדורסל. היו"ר החדש הוא אלי אהרון, מבעלי חברת מנורה להנדסת חשמל. עד כה רק אימץ את הקבוצה (בעונה הקרובה ב־16 אלף שקל), ועתה יהיה גם היו"ר. בעל המאה יהיה גם בעל הדיעה ★★★ קבוצת הכדורעף של מכבי חיפה לוטשת עין לעבר כדורעפן דרוזי ממשפחת נאסר־אדין מדלית־אל־כרמל, אך נתקלת בקשיים לשחררו. מאמן־שחקן מכבי חיפה, ד"ר רובי פרידמן, ביקש את עזרת ח"כ המערך אמנון לין, הידוע בקשריו הטובים במגזר הדרוזי ★★★

מי רוצה לחיות מאראדונה?

★★★ ספר חדש בכדורגל — לימוד טכניקה, טקטיקה ועצות — יצא לאחרונה לאור, פרי עיטם של שדר הספורט דני דבורין ו... רופא השיניים אלי נבו, כתב ספורט ותיק עוד מלימודיו באיטליה. הספר כולל לימוד כדורגל כמו... מאראדונה. המדגימים בספר הם בין השאר כדורגלנים מעולים כמו הסובייטי בלוחין, הגרמני רומניגה, האורוגוואי פאנצין ו... שחקן הפועל ת"א, אלי כהן ★★★ מחלקת האופניים של הפועל חיפה נותרה עם רוכב אחד, אייל אסנפלד, בן ה־17. כל חבריו פרשו והקימו את סניף חיפה של "הרוכשים". עובדה זו — מציין יוסף גלזר — לא מנעה מאסנפלד לזכות בתארים. לאחרונה ניצח בשלב א' באליפות ישראל לנוער, בהדרכת מאמנו הותיק, עקיבא רוזניק ★★★ הסייף המצטיין אוהד כרמי עומד לפתוח, מייד אחרי החגים, בית־ספר לסיוף בשכונת שער־העליה בחיפה, בעזרת עיריית חיפה ובברכת יו"ר ההתאחדות לספורט, עמי שלף. כרמי שואף להקים מועדון לפי הדגם בקלן, בגרמניה, בו התאמן ובשמו הופיע במשך שלוש שנים ★★★ הערב, אחרי שורה ארוכה של דחיות, תשמע מועצת מכבי חיפה את דו"ח מבקר האגודה, בן־ציון ברמס. 51 חברי המועצה יוכלו להאזין רק לחלק מהדו"ח, מכיוון שחלק מסויים שפרסומו עלול להזיק לאגודה יישאר חסוי ורק קומץ פעילים יורשה לעיין בו ★★★ בשבוע שעבר נפגשו לשיחות "ארבע עיניים", שנמשכה כשעתיים, הטניסאי המצטיין עמוס מנסדורף והקפטן עו"ד יוסף שטבהולץ. כנראה שניסו ליישר את ההדורים לאחר התקריות במשחק גביע־דייויס ★★★ מסתבר שמנסדורף חושב ברצינות על הופעה במשחקים האולימפיים בסיאול ב־1988. הוא מתכונן להשתתף בטורניר־הכנה לקראת האירוע שייערך בחודש מאי ★★★ סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון, רגז על המעשה הלא־ספורטיבי של המאמנים והשוויינים באליפות המדינה במכון־וינגייט. בטקס הסיום של ביה"ס למאמנים נזף ברבריו באלה שביצעו את המעשה ★★★ בטקס חלוקת פסלוני המצטיינים ב"יום האולימפי" לאלופי 1987, בלט שיטו ה"הולנדי המעופף". יואל סלע, בן ה־35, איש קיבוץ שדות־ים, שהביא עמו את בתו. ליואל, שייצג את ישראל בסיאול, תהיה זו הופעה שלישית במשחקים האולימפיים. לראשונה הופיע ב־1976 — מקרה ללא תקדים בגוף הספורטיבי שלנו. יואל ובן־זוגו אלדד אמיר יצאו כבר לדרום־קוריאה להתחרות בין־לאומיות ★★★ במשך שנים היה ירייב אורן, מנהל רשות הספורט, "מעשן כבד", ויחידי בצמרת הספורט הישראלי. לפני שישה שבועות הפסיק לעשן ועומד בכבוד במבצע־הגמילה ★★★

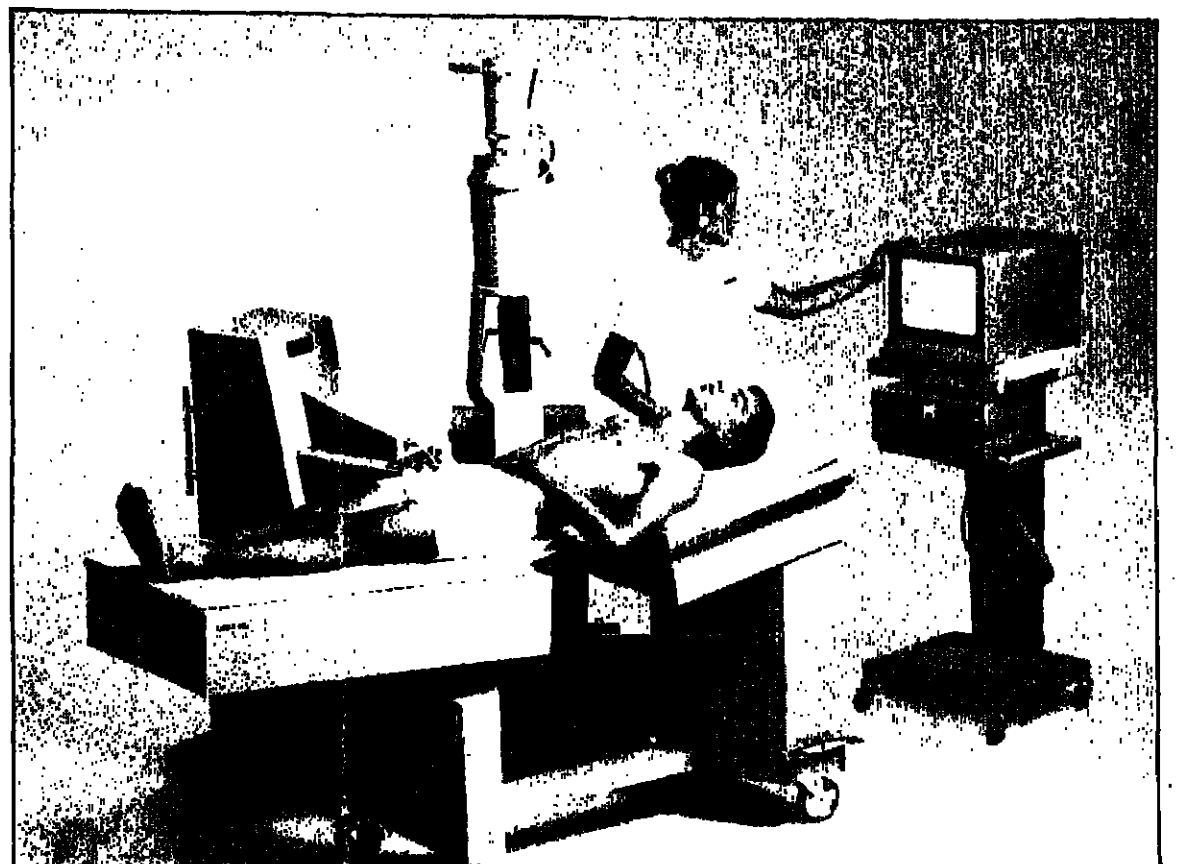

המכשיר החדש לריסוק אבני כליה – קטן נייד וזול

„מרסק" כליות לא לב

בישראל, הסובלת משכיחות גבוהה של אבני כליה, פותח מכשיר חדש המרסק את האבנים כמעט ללא אשפוז ובהרדמה מקומית בלבד □ הטיפול במכשיר מתאים ל־85% מהמקרים.

אבנים בכליות היו עד כה עסק מייגע: אשפוז, הרדמה, ניתוח והחלמה ממושכת בת שבועות מיספר. לאחרונה נכנס לתמונה מכשיר חדש, פרי פיתוח ישראלי, „המרסק" את אבני הכליות כמעט ללא אשפוז ובהרדמה מקומית בלבד.

הפיתוח של חברת „ריירקס" הישראלית אומנם איננו מקורי, אלא רק שיכלול ושיפור של מכשיר גרמני הקיים מזה שנים מיספר בשוק. אך הוא פותח עידן חדש בטיפול באבנים בכליות. „המרסק" הגרמני אשר שמו המדעי הוא — ליטוטריפטר Lithotripter הנמצא בשימוש המחלקה האורולוגית של בית־החולים „הדסה" ירושלים ומאות כבר טופלו על־ידיו. השיכלול של „ריירקס" מתבטא בכך, שהמכשיר החדש קטן, נייד וזול, ואיננו דורש אולם שלם לתפעולו (כמו המכשיר של „הדסה" הדורש מערכת חדרים). מחירו של „מרסק" האבנים הגרמני כ־2 מיליוני דולר בעוד שמחיר הישראלי כמה מאות אלפים בלבד.

ד"ר משה עין גל, מפתח „המרסק" הישראלי מסביר את עקרון פעולתו. לדבריו: המכשיר עובד על גלי הלם, שהם גלי קול בעוצמה גבוהה. בום על קולי למשל נוצר מגלי הלם. בשביל ליצור גלי הלם יש צורך לשחרר אנרגיה רבה במרחב ובזמן מצומצמים. כאשר זורקים רימון לים מסביר ד"ר עין גל נקטלים הדגים מגלי ההלם. לדבריו, כתוצי מפצועי אניית חיל־הים „אילת" נפגעו מגלי הלם, שהתפתחו כתוצאה מפגיעת טילים במים. גלי ההלם אינם מזיקים כל עוד הם מתפשטים בתווך הומוגני. אך כאשר הם נתקלים בגורם מפריע כמו בועות אוויר (לכן הריאות רגישות לגלי הלם), גז או חומר קשה, הם משחררים את האנרגיה העצורה בהם. ריקמת גוף רגילה מכילה כמות גדולה של מים, לכן גלי ההלם עוברים דרכה.

„התותח" של „מרסק" האבנים, יורה את גלי ההלם לעבר האבנים בכליות. הגלים עוברים דרך נוזל, ולאחר מכן דרך הריקמה שהיא כאמור, כמעט נוזלית. כאשר הם נתקלים באבן קשה הם מתנפצים אל עבר האבן בכליה.

החולה מקבל הרדמה מותנית בלבד והוא נמצא בהכרה מלאה בשעת ניפוץ האבנים. מיספר היריות משתנה מאבן לאבן ויכול להגיע עד לצרור של 2000 יריות לטיפול. פרורי האבן יוצאים בדרך כלל עם השתן.

ד"ר עין גל מדגיש: שפיתוח המכשיר הישראלי נעשה בשיתוף פעולה הדוק עם פרופ' צ'רו סרוויג וצוות רופאיו במחלקה האורולוגית בבית־החולים בילינסון. כיום פועל ה„מרסק" בבית־החולים „אסותא". הטיפול מתאים לכ־85% מהמקרים. ל־10% מפצחים את האבנים כטיפול משולב עם ניתוח ולכ־5% אין הוא מתאים כלל.

שכיחות גבוהה בישראל

ממחקר, שנערך על־ידי פרופ' אנדרה דה פריס ופרופ' אורי ליברמן מאוניברסיטת תל־אביב, התקבלו ממצאים מדאיגים, המורים על שכיחות גבוהה במיוחד של אבני כליות בישראל. בארה"ב לכל 1000 תושבים נמצא אדם אחד הסובל מאבני כליה. בישראל השכיחות עולה ל־8.6 מקרים לכל 1000 תושבים. אך זה עוד לא הגרוע ביותר. כאשר נבדקת השכיחות לפי אזורי אקלים מתקבלות תוצאות מדהימות. בעמק הירדן, בו הטמפרטורה הממוצעת בקיץ היא 37.3 מעלות צלזיוס, מגיעה שכיחות אבני הכליות ל־34.1 מקרים על כל 1000 תושבים. באזורי ההר הקרירים מגיעה שכיחותם של אבני כליה ל־1.6 מקרים בלבד. מכאן מסיקים עורכי המחקר, שגורם חשוב ביותר ביצירת אבני כליה הוא המחסור בנוזלים.

פרופ' עזרה זוהר, פרופ' לרפואה פנימית ומנהל מכון הלר למחקר רפואי, העוסק בין היתר בבעיות האדם באקלים חם, חקר את בעיות איבוד הנוזלים. לדבריו, כמות הזיעה שמפריש אדם ביום נעה בין כמה מאות מיליליטרים ועד לארבע ורבע ליטר זיעה בשעה אחת, המיספר האחרון מתייחס לאנשים העובדים עבודה גופנית קשה, בתנאי חום קיצוניים.

ביום עבודה בערבה יכול אדם לאבד כ־12 ליטר נוזל, שהם כ־60 כוסות. כמובן, שכמות הזעה תלויה בעבודה אותה מבצעים ובתנאי מזג האוויר השוררים במקום. עבודותיו של פרופ' זוהר הביאו בזמנו לביטול משמעת המים בצה"ל. והוא אשר טבע את המושג „עומס חום". כיום מפתחים במכון הלר מודל מתמטי כדי שאפשר יהיה לחזות כמה נוזלים מאבד אדם בתנאים שונים ועל כן כמה הוא צריך לשתות כבדי למלא את המחסור. במודל נתונים שונים ביניהם: קרינת שמש ישירה, טמפרטורה, לחות, סוג הבגד אותו לובשים, המאמץ ועוד.

תוצאות חד־משמעיות

מבלי לדעת הרבה פיסיקה אפשר להבין את מנגנון היווצרות אבני כליות מסביר פרופ' אורי ליברמן, המנהל את המחלקה המטבולית בבית־החולים בילינסון. לדבריו, „אפשר להסתכל על השתן כעל תמיסה בה יש ממס שהוא נוזל השתן ומומס שהם המלחים, חומצות אמינו ושאר חומרים בשתן. בגוף קיים מנגנון המווסת את כמות הנוזלים הכללית. המנגנון הזה הוא השתן. כאשר יש מחסור בנוזלים קטן נפח השתן, ומכיוון שכמות המלחים ושאר החומרים איננה קטנה, גדל הסיכון שהם יתגבשו.

כאשר נערך סקר מבוקר בין שני ישובים באזור באר־שבע, את תושבי ישוב א' חינכו לשתיה מרובה ואילו תושבי ישוב ב' לא זכו בחינוך זה. התוצאות היו חד־משמעיות: בישוב א' היתה שכיחות אבני הכליות 2.8 מקרים לכל 1000 תושבים וביישוב ב' 8.5 מקרים לכל 1000 תושבים. כאשר בדקו ב־1986 את כמות השתן שהפרישו חקלאים בריאים אשר עבדו בתנאי חום הסתבר, שהכמות קטנה מאוד ונמצא שהשתן מרוכז ביותר.

מחסור במים איננו הסיבה היחידה להיווצרותם של אבנים בכליות, מסביר פרופ' ליברמן. ישנם גורמים רבים נוספים ביניהם: פגמים בחילוף החומרים בגוף, פגיעה בכליות עצמן, חסימות בדרכי השתן, זהומים וגורמים תורשתיים. כדי לברר מהו בדיוק הגורם לאבנים בפרט מסוים, מבצעים במחלקה המטבולית שורת בדיקות. לעיתים מסתבר שהתשובה פשוטה: מומסים שונים שוקעים אחרת בסביבה חומצית או בסיסית. חומצת שתן למשל, מתגבשת בסביבה חומצית. כאשר שותים פחות השתן הופך להיות יותר חומצי. גם מזונות שונים משפיעים על חומציות השתן, הבשר למשל גורם לשתן חומצי יותר. וכך לעיתים על־ידי שינויים קטנים בהרגלי אכילה או על־ידי מתן תרופות אפשר לטפל בגורמים המזרזים את הופעתם של אבני כליה.

מבחני כושר

פרופ' יאיר קסוטו מהמחלקה לביולוגיה באוניברסיטת באר־שבע וצוותו ערכו למתנדבים בריאים מבחני כושר. לאחר מכן במסגרת מבדק נאלצו המתנדבים במשך שבוע לשתות כמויות גדולות של נוזלים, ושוב נערך להם מבחן כושר גופני. התוצאות הראו, שכושרם של המתנדבים השתפר בצורה משמעותית וכך גם הרגשתם הסובייקטיבית.

ולבסוף, כמה צריך לשתות? הרבה הרבה מאוד אומר פרופ' זוהר. צריך לשתות כך שכמות השתן המופרשת ביממה תגיע ל־1.5 ליטרים. אך אל דאגה אין צורך לעמוד עם משורה ביד, מספיק להתבונן בצבע השתן; שתן בצבע צהוב בהיר, זה בסדר, וככל שצבע השתן בהיר יותר הרי זה משובח. סימן שיש מספיק מים בגוף. על המצב המהול כדאי גם לשמור במשך הלילה וזאת על־ידי שתיה לפני השינה גם במחיר ריצת לילה לשרותים.

ועוד חדשה לשונאי ניתוחים: חברת דורנייר Dornier הגרמנית שפיתחה את „מרסק האבנים" הראשון שוקדת על פיתוחו של מכשיר שיוכל לחסל גם אבני מרה. השכיחות של אבנים במרה היא בערך פי 10 מהשכיחות של אבנים בכליות, למרות שלעיתים קרובות אין אבני המרה גורמות הפרעות לסובל מהן.

מאת טובה קורצ'ן

חזון העצמות המזויפות?

מכל וכל דוחה המוזיאון הבריטי למדעי הטבע את האשמות לפיהן: שלד הארכיפטרקס (שמוצאו זוחלי) הינו זיוף

המוזיאון הבריטי למדעי הטבע יצא בהכרזה נרגשת הדוחה את האשמות שהמוצג הארכיוני אשר ברשותם המכונה ארכיפטרקס — Arcaeopiraxi הנו זיוף. הערעור באמינותו של הארכיפטרקס עלולה לזעזע את יסודות האבולוציה כולה.

שלדי הארכיפטרקס שניים במספר, שנמצאו בגרמניה טמונים בתוך אבן גיר רכה, מתקופת היורה (לפני כ־180 מיליון שנה), והשתמרו עקב התנאים המיוחדים ששררו באזור בעת מותם. הם החוליה היחידה המקשרת בין האבולוציה של הזוחלים והעופות.

צורתו של הארכיפטרקס כוזחל; זנב ארוך וטיפוסי, פה מלא בשיניים ועצמות כבדות, מלמדים על מוצאו הזוחלי, ואילו הנוצות, שנמצאו כשהן מחוברות לשלד, הן של עוף. לנוצות חשיבות רבה באבולוציה, כי מכלל כושר התעופה שהן מקנות, הן גם עוזרות בשמירה על חום גוף גבוה, שהוא מאפיין חשוב בעופות. השלד ללא נוצות הוא למעשה שלד של דינוזאור קטן. לאחר הארכיפטרקס לא התגלו ממצאים נוספים המגשרים על פער של מיליוני שנים נוספים באבולוציה של העופות ומכאן חשיבותו.

המערערים הם פרופ' פרד הויל — אסטרופיסיקאי, הידוע באהבתו לתאוריות לא מקובלות (כמו תאוריית המצב היציב הטוענת, שהיקום הוא ללא התחלה וללא סוף כל הזמן היה הווה ויהיה), פרופ' צ'נדרה ויקמייסטר Chandra Wickramasinghe ופרופ' לי ספטנר Lee Spetner פיסיקאי ישראלי. טוענים, שהנוצות הודבקו לשלד אותנטי כמאה היו הם מבקשים כמות קטנה של סלע מהמאובן, כדי לערוך בדיקות נוספות להוכחת טענתם. המוזיאון טוען, שאין כל צורך בבדיקותיהם. כל הבדיקות הנחוצות כבר בוצעו והמוזיאון משוכנע באמיתותו של המוצג.

האשמות כנגד הארכיפטרקס פורסמו לראשונה עוד ב־1985 ב„ניו סיינטיסט" בעקבות מבדקים שערך פרופ' ספטנר על חומר שהוא קיבל מהמאובן. אך כיום, כאשר המוזיאון הבריטי פותח את שעריו לתערוכה, אשר נושאה הוא „זיופים" מכיכות האשמות אלה כמיוחד, והן זוכות לכותרות נכבדות.

שלד הארכיפטרקס והמערער פרופ' פרדהויל – אוהב תיאוריות לא מקובלות

נופלים ועומדים על הרגליים

מהכינוס הבינלאומי ה־16 לאפילפסיה עולה, בין היתר, כי עדיין אין תרופה גואלת אך נמצאה תרופה חדשה, המצליחה להתגבר על התקפים אצל חולים קשים

הכינוס הבינלאומי ה־16 לאפילפסיה הסתיים לאחרונה בירושלים. השתתפו בו מעל 1000 מרענים, רופאים, עובדים סוציאליים ואנשי זה, מ־38 מדינות, ביניהם מארצות הגוש הקומוניסטי ומסין העממית.

אפילפסיה הינה מחלה שכיחה, אחד מכל 100 לוקים בה. ההתקפים האפילפטיים נובעים מפעילות יתר של תאי העצב במוח. עדיין לא נמצאה התרופה הגואלת, והמרפא לחלוטין מהמחלה, אך חלקם הגדול של החולים המטופלים תרופתיים לחלוטין מהתקפים ובאחרים נמצאה ירידה גדולה בשכיחותם ובחומרתם של ההתקפים.

פרופ' דן כהן, נוירולוג מבית־החולים איכילוב וממארגני הכינוס, מספר על תרופה חדשה ויגבטרין VIGABATRIN לטיפול בחולים, עליה דנו בכינוס. תרופה זו מצליחה במקרים רבים להתגבר על התקפים אצל חולי אפילפסיה קשים, אשר תרופות אחרות אינן עוזרות להם. את היגבטרין עדיין אי־אפשר להשיג בארץ..

החברה איננה מגלה סובלנות כלפי החולים, רבים מתקשים בהשגת עבודה והחולים מוצאים את עצמם לא אחת מנודים מהחברה. עולה על כולן הדת היהודית, בה התקפים אפילפטיים הם עילה מוצדקת לגרושין. בכינוס העלו הרעות שיש לפנות לאמצעי התקשורת השונים, על מנת שיעזרו בשינוי ביחס החברה לחולה. פרופ' כהן מדגיש, שחולה מטופל יכול לתפקד כמעט כרגיל, ובתנאים מסוימים הוא יכול לזכות ברשיון נהיגה ואף לשרת בצה"ל...

פרופ' איווה אנדרמן, נוירוגנטיקאית מהמכון הנוירולוגי במונטריאול, הרצתה על אפילפסיה והריון. ד"ר אנדרמן, חלוצה בשטח זה, בדקה סדרות גדולות של נשים מטופלות בתרופות שונות לגבי גורל צאצאיהן. בתינוקות להורים אפילפטיים נמצאה שכיחות גבוהה מהרגיל של מומים מולדים.

לאחר בדיקת ההורים, התרופות והילדים, הגיעה ד"ר אנדרמן למסקנה, שחלקם הגדול של העיוותים מקורם בתרופות הנלקחות על־ידי האם בזמן ההריון. בעיקר אצל אמהות המטופלות על־ידי מספר גדול של תרופות. המלצתה לכל אשה המתכננת הריון להיוועץ ברופא לפני ההריון, כדי שאפשר יהיה להתאים לה את התרופה ה...

פסק דין | מאת א. אבישר

פיטורין ללא התראה

רחל הורשעה על־ידי בית הדין המשמעתי של עובדי עיריית תל־אביב בעבירות משמעת לפי חוק הרשויות המקומיות (משמעת), תשל"ח־1978, ולפי סעיפי התקנון הכללי של עובדי העירייה, בגין איחורים לעבודה ללא קבלת רשות וללא סיבה מוצדקת בתקופה של כעשרה חדשים. כן הורשעה בעבירות משמעת הנוגעות לאי־מילוי הוראות הממונים עליה בכל הנוגע לעבודה במשרד. רחל סירבה, בהזדמנויות רבות, למלא אחר הוראות הממונים עליה בקשר לעבודות פקידותיות מסוגים שונים שביקשו להטיל עליה. היא אף לא מילאה הוראה של עוזר מנהל אגף הגבייה בעירייה, אשר קבע כי תמלא מקומה של עובדת שנעדרה.

בדונו באמצעים המשמעתיים שיש להטיל בגין ההרשעה בדין, נתן בית הדין את דעתו לכך שרחל כבר הורשעה בעבר בעבירת משמעת. גם במהלך הדיון בבית הדין למשמעת לא שלטה רחל ככל הנראה ברוחה. כי בית הדין למשמעת ראה לנכון לציין בגזר דינו כי הוא „מתרשם לרעה מהתנהגותה של הנאשמת במהלך הדיונים בבית הדין, שהתפרצה בצורה בוטה, ללא כל שליטה, לעבר העדים שהעידו במהלך הדיון ואף הפריעה לעורך־דינה לנהל את ענייניה, עד שנאלץ להתפטר מייצוגה".

עם זאת ציין בית הדין, כי על אף דעתו שהעונש ההולם במקרה זה הוא פיטורין, נראה לו כי אין לפטר עובד בגלל עבירות משמעת במקרים כגון לא התרו הממונים בעובד ולא הזהירוהו בשל התנהגותו. רחל אומנם כבר הועמדה בעבר לדין (בשנת 1982), אך לגבי התקופה מאז גזר־דינה הקודם לא הוצגו לפני בית הדין כל התראות או אזהרות, והיא אף הועלתה בדרגה. בהתחשב בכך החליט בית הדין כי העונש ההולם הוא אומנם פיטורין, אך החליט להעניק לרחל שלוש שנים.

כן הורה בית הדין על האמצעי המשמעתי של הפקעת החלק השישי ממשכורתה לתקופה של שישה חודשים.

עיריית תל־אביב ערערה לפני בית המשפט העליון נגד קולת האמצעים המשמעתיים. לדברי הנשיא שמגר, אכן הקל בית הדין המשמעתי עם רחל במידה רבה ביותר, הוא עיגן את החלטתו, בין היתר, בכך שאין להסיק מסקנה של פיטורין לגבי מי שלא ניתנה לו התראה מוקדמת, המעמידה אותו על הסיכון הצפוי לו מהמשך הביצוע של הפרות המשמעת.

בנסיבות רגילות, הצדק עם בית הדין, בסוברו שאין להתפס לכל כישלון מקרי של עובד ולהסיק לגביו מסקנה מרחיקת־לכת, שאיננה מתבקשת מן העבירה שנעברה. בעבירות משמעתיות שגרתיות, זכאי העובד לכך שיעמידו אותו באופן שוטף ומתמיד על הליקויים המתגלים בהתנהגותו, כדי שיידע ויתקן דרכיו, ואם אין מתרים בו ואין מכוונים אותו, יתכן שלא יידע כלל כי חטא וכי עליו לשנות אורחותיו.

אך במקרה זה, לדעת הנשיא שמגר, היתה רחל ערה לפסול שבהתנהגותה. היא הורשעה בעבר, והמשפט הקודם צריך היה, כשלעצמו, לשמש אמצעי כדי להזהירה מפני התנהגותה הנלוזה. אולם יתירה מכך, מדובר בשורה כה ארוכה של מעשי התנהגות הפוגעים במשמעת, לרבות ויכוחים עם הממונים, עד כי אין עוד מקום לספק שרחל היתה ערה לכך שנוצרו יחסי עבודה מעורערים, הפוגעים בפעולתו התקינה של אותו חלק מן המשרד אשר בו עבדה. היא סברה כי היא יכולה להכתיב את רצונה לאחרים, ועשה כן בצורה בוטה ומבלי להתחשב בתוצאות של מעשיה ותגובותיה. לכן שגה בית הדין המשמעתי בהתנותו את פיטוריה. בכך רוקן את האמצעי המשמעתי הזה מתוכנו. יש בכך גם כדי לקבוע אמת־מידה עונשית שהשלכותיה על המשמעת ברשות המקומית אינן רצויות.

הנשיא שמגר קיבל איפוא את הערעור, ביטל את האמצעים המשמעתיים שקבע בית הדין המשמעתי, וקבע במקום פיטורין (בלתי מותנים), תוך תשלום פיצויי פיטורין.

אלוהים — הפוליטיקאי הראשון

(המשך מעמוד 6)

השאלה היא, מי היה יכול להיות יותר אנטישמי מהצבא ומהמשטרה והקבוצות הפרה־צבאיות שלהם. האם איננו יודעים מהו חומר הלימוד הנאצי והאנטישמי שמלמדים בתי־הספר לקצינים? האם אותם „מנהיגי קהילה" היו דורשים ריסון גם מיהודי אירופה אילו היו מתקוממים נגד הנאצים לפני השואה?

אני, לעומתם, חושב, שאם יהודי אינו מחליט לעלות לישראל, הוא אינו יכול להישאר אדיש למתרחש מסביבו. וברגעים כאלו שעברנו בדיקטטורה הצבאית, מי שאינו נמצא בבירור בצד זה של המתרס, נמצא אכן בצד השני. כאשר ה„דאיא" (ארגון יצוגי של המוסדות היהודים) הציע לאמהות הנעדרים לשתוק ולא להגיש הביאס קורפוס (הגנה משפטית המכריחה, פורמלית לפחות, את המשטרה לשחרר או להציג את העצור תוך 24 שעות מהצגתה בבית משפט), או כאשר דחו את ההורים המודאגים ולא טיפלו בצרכיהם במשרדי הקהילה, בחרו בכך באיזה צד של המתרס לעמוד.

כך גם בחרנו, אנו ואחרים, כאשר נתנו מחסה וכמה בקהילת „בית אל" ובסמינר הרבני (שני המוסדות של הקהילה המסורתית שמרשל מאייר עמד בראשם) לאמהות והורי הנעדרים, ואת זאת עשינו מבלי לשאול למוצאם ודתם של הבאים, כי רק כך קיימנו את המסר התברתי האמיתי של היהדות.

מעבר לכך, מישהו בוועד המנהל של בית־הכנסת ניסה להפסיק את מדיניות הבית הפתוח שלנו. אמרתי לו פשוט שיש לו לא פחות מ־50 בתי כנסת אחרים ברחבי בואנוס־איירס שבהם יוכל להמשיך ולתרום כסף ולהיות רשום כחבר הוועד המנהל, אבל אנחנו נמשיך בדרכנו.

שגריר בעל שיעור קומה

— ומה היתה התנהגותה של ישראל?

— אני רוצה לציין כאן בבירור, שאם היה מעט למדינת ישראל שגריר בעל שיעור קומה, בעל „אינטגריטי" ללא רבב בהתנהגותו, היה זה השגריר דאז, רם נירגד ד"ל. במשרד הזה שאנו יושבים בו (בסמינר הרבני המסורתי שבו התקיים הראיון), במשרדו ובביתו עשה רם ימים ולילות כדי להציל חיי אדם שנידונו למוות בטוח אילולא הוצאו מתוך ארגנטינה לישראל.

— התרגשה היא לגבי התנהגותו של השגריר או של ממשלת ישראל?

מעט אני יודע על התנהגות ממשלת ישראל, אבל התנהגותו של השגריר היתה מעל ומעבר.

— ומה דעתך על ההאשמה של מכירת נשק ישראלי להונטה הצבאית ששלטה אז בארגנטינה?

בשביל מה לנבור בעבר, כאשר לפנינו עסקים יותר אקטואליים. למה להתעסק עם עסקים מלוכלכים עם ההונטה הארגנטינאית דאז, כשניתן לדבר על מכירת הנשק לדיקטטורות מרכז־אמריקניות דהיום, כולל לסומוזה, על הקשרים עם דרום־אפריקה ועל עוד מיני עבירות שחורות שמבצעת ישראל עבור הדולרים שהיא מקבלת מוושינגטון?

— וכיצד זה משפיע על הקהילות היהודיות בגולה?

זה משפיע באופן בולט. אינך יכול להגיד מצד אחד שישראל היא מרכז החיים היהודיים ולדרוש מהיהודים לקבל זאת, ומצד שני לומר שמדיניות החוץ של ישראל עצמאית ובלתי תלויה בקהילות העולם ואף לא משפיעה עליהן.

פרשת טימרמן

— יש בישראל הטוענים שהממשלה לא חייבת להגביל או להדריך את מדיניותה עלפי הצרכים של יהודי העולם אשר נמנעות מלעלות לארץ כאשר יש באפשרותם לעשות זאת. והדוגמא הארגנטינאית שמביאים היא דווקא זו של העתונאי יעקב טימרמן, שישראל כה עשתה למען שחרורו ולאחר תקופה קצרה הוא החליט לעזוב את הארץ ולהחזיר לארגנטינה.

כמה שקשור לטימרמן, אני עד לכך שארה"ב נתנה לו את אותן האפשרויות שנתנה ישראל כדי שיגיע לשם, והוא בחר בישראל. אלא שלאחר מכן, כפי שקורה בדמוקרטיות, אנשים חופשיים בוחרים היכן הם רוצים לחיות וטימרמן בחר לחיות בארה"ב ואחר כך בספרד ולבסוף לחזור לארגנטינה. זכותו של כל יהודי שהבחירה לעלות תינתן לו באופן חופשי, ולא מתוך אלטרנטיבה.

— הביקור הנוכחי שלך בארגנטינה מתקיים מספר חודשים לאחר הנסיון המוצלח למחצה של הפיכה צבאית בחג הפסחה, כאשר מתקיים ויכוח לגבי חוקי ה„נקודה הסופית והמשמעת המתחייבת" שנתנו חנינה והדיסקוו לחלק הארי של הנאשמים בפשעים נגד האנושות ונגד זכויות האדם, וכאשר מדברים במסדרונות בסיסי הצבא על אפשרות של שיחרור מוקדם של ראשי החונטה הכלואים. כיצד אתה רואה מציאות חדשה זו?

המציאות הזו מכאיבה לי ושוברת אותי מבפנים. אלא שאינני מצביע על הנשיא אלפונסין כאשם ואיני מטיל את כל האחריות על מפלגתו הרדיקלית. לדעתי האשם העיקרי הוא בעם הארגנטינאי והאמונה שלו. שהרי הפרוניסטים — שיכולים להשיג רוב בסנאט – לא הטילו וטו על החוקים הללו, כפי שלא הטילו אותו 25 מיליוני ארגנטינאים שלא יצאו אז לרחובות להפגין נגדם.

— וכיצד ניתן להסביר את האמונה הזאת ארבע שנים בלבד לאחר שהממונים צעקו ברחובות לא לשכוח ולא לסלוח?

כיצד להסביר? רק בכך שאף אחד אינו מעוניין לזכור את התקופות הקשות של עברו. וכדי לא להצביע והוצה, מספיק אם נסתכל על עצמנו. כאשר סקר בין תלמידי תיכון בישראל ב־1987 מוכיח, ש־64% אחוז מהנוער מצדד בפתרונות של גירוש והגבלת זכויות לגבי הערבים הישראלים. אם אנו בעצמנו יכולים לפתח עמדות כאלו לאחר השואה, מה כבר יכול להפתיע אותנו?

השגרירים מבית־זרע

פרוייקט פעילות משפחות מהקיבוץ בעיר סוגר שנה. בימים אלה חוזרים ה„חלוצים" הביתה. ההורים רצו להמשיך, הילדים לחצו לכיוון הקיבוץ.

הנרי אלקסלסי, אשתו ושלושת ילדיהם, חזרו בימים אלה לקיבוצם, בית־זרע, לאחר שנה שלמה בה התגוררו מחוצה לו — בעיר אשדוד. שנה של אורח חיים שונה לחלוטין, של סביבה ודווי שונים, סדרי־יום אחר ומגוון בעיות יומיומיות, קטנות וגדולות, האופייניות לחיי העיר.

איש לא כפה על בני המשפחה להיתלש מסביבתה הטבעית ולעבור לאשדוד. גם לא היתה זו החלטה של משפחה שהתייאשה מחיי הקיבוץ, ובשל כך בחרה בעיר. המעבר נבע ממניעים שונים לחלוטין. „מעורבות בחברה הישראלית העירונית", אומר הנרי, „משמעותה חיים ביחד עם החברה ולא לידה. במרוצת שנת הפעילות ב־1986, כלי המשפחה, באיזור חדרה, רעננה ויישובי הסביבה, הגעתי למסקנה שאין לי מעורבות של ממש בחיי הערים בהן פעלתי, על מכלול בעיותיהן, שכן בערבים הייתי חוזר לקיבוץ, למשפחה, לחיים שלי ולחברים שלי. הרגשתי שכדי להיות מעורב, אני צריך לעבור לגור בעיר עם המשפחה".

נושא יציאת המשפחה הקיבוצניקית מהקיבוץ לעיר החל להתגלגל במסדרונות בית הקיבוץ הארצי במחלקה הרעיונית־פוליטית ובבית מרכז מפ"ם. דחפו את הרעיון יוסי שחר ויהודה ריפתין. את הגיבוי סיפק מזכיר מרכז מפ"ם, חנן ארז, שאף נתן את ברכת הדרך לפעילות מן הסוג הזה. וכך, בוקר אחר קמה משפחת אלקסלסי, ארזה את מיטלטליה, אמרה שלום לחברה וירדה לאשדוד. „עברנו פתאום ממציאות אחת למציאות מסוג אחר", נזכר הנרי. „המשמעות היתה שינוי אורח החיים, העבודה, המגורים, הפעילות היומיומית, החל מוועד הבית, השכונה, בית הספר של הילדים — הכל. פתאום אתה צריך לדאוג לאינסוף פרטים, שבקיבוץ אתה מקבל כמובנים מאליהם. תשלומים שונים, קניות, בישול..."

בקיבוץ שימש הנרי כרכז חברתי במוסד החינוכי, כרכז הנגריה והמטפלת. בעיר, היה לרכז האיזור מטעם מפ"ם ולרכז צוותא

הנרי אלקסלסי — להיות מעורב

אשדוד מטעם הקיבוץ הארצי. האשה עברה כרכזת „שכונה ג'" במועצת הפועלים דרך חיים שונה. על המעבר הקלה קבלת הפנים בה זכו באשדוד. מזכיר הסניף, שלמה אלקבץ, המשמש גם כמ"מ מזכיר מועצת הפועלים, וחברי מפ"ם נוספים, כשלי אבני ונעים שומר, קלטו אותם בזרועות פתוחות.

אגרת חינוך ו„יום בישוב"

עד מהרה מצאו עצמם בני הזוג בליבו של המאבק המפ"מי נגד אגרת החינוך. בשיתוף עם אילן גילאון, רכז הדור הצעיר במפ"ם, וח"כ אמירה סרטני. לאחר פעילות מאומצת הושגה באשדוד הצלחה שהיוותה דוגמה לערים אחרות — ראש העיר הכריז בפומבי כי עירו לא תשלם את האגרה. מספר חודשים לאחר מכן עמד הנרי מאחורי הרעיון של כינוס סימפוזיון כל תנועות הנוער באיזור. המניע: „יש שחיקה בשנים האחרונות בתפישת אוסי תנועות הנוער, מבחוץ ומבפנים". היה חשוב לו ללכת נגד ביצוע העומדים מאחורי המלה שלום, עוד לי מאד", הוא מרגיש.

לא עבר זמן רב ולהנרי היה רעיון חדש — „יום בישוב". תחילה בעיר, ואחר־כך גם בקיבוצים, כשהמטרה פשוטה: הבאת המסר המפ"מי במרוכז, במשך יום פעילות רצוף, תוך העלאת בעיות והצגת שאלות לאנשי מפתח במפלגה על־ידי האנשים במפעל, בחדר האוכל, בבית הספר. הפרוייקט אומץ בהצלחה ביישובים ובקיבוצים בכל רחבי הארץ.

בתום שנת החיים בעיר תכננו הנרי ואשתו להישאר עוד שנה. הרגיש שיש עוד הרבה מה לעשות ולתרום. הילדים לחצו לכיוון חזרה הביתה, לקיבוץ, וההחלטה הסופית לחזור הושפעה בעיקר מרצון הילדים. מחיי העיר התוססים, על החיים הפוליטיים הסוערים בה, חזרו לחיק הקיבוץ. את מקומם בעיר תפסה משפחה אחרת, מקיבוץ מסילות. הצלחתו של הפרוייקט הניעה אף שתי משפחות נוספות מקיבוץ דליה לרדת לגור בירוחם ובבאר־שבע. על הנרי עצמו הוטל לרכז את איזור העמקים.

„יש המון רעיונות", הוא אומר, „צריכים רק אנשים שמאמינים בהם, שמאמינים שאפשר ליישם אותם."

תאורה פנימית

על המתרחש במפ"ם

בעריכת נחום דוניצה

רומן בין־סניפי

לפני קרוב לשנה, בחג הסוכות, החל להתרקם הרומן. רומן פורה, הכולל ביקורי משפחות הדדיים, קשרים בנים בין שני הצדדים ויחס חם וחברי. רומן בין סניף מפ"ם בנצרת לסניפי הרצליה ורמת־השרון.

תחילתו של הסיפור במפגש שנערך בעצרת החג שעבר בסכנין. שם נפגשו לראשונה חברי הסניפים, ערבים ויהודים, ומסכת הידידות האישית החלה לצבור תנופה. במהלך השנה שחלפה אורגנו מספר פעילויות להידוק הקשר, ולפני כחודשיים אף התארחו סניפי הרצליה ורמה"ש בנצרת. על האווירה ששררה במהלך הפגישה, על האוכל המשובח והאירוח הלבבי, דיברו עוד הרבה זמן לאחריה.

אנשי הרצליה ורמה"ש לא רצו להרגיש „מקופחים" ויצאו בהזמנה „נגדית — לבוא להתארח אצלם. וכך, בשבת האחרונה בשעות הבוקר, הגיעו כ־60 איש מנצרת אל מועדון הסניף ההרצלייני שלבש חג.

בשם נצרת בירכו מזכיר הסניף, מחמוד ארחיים, ובשם הרצליה, רובין מני, מוטי אטיאס ואיילה הורש, מזכירת הסניף. הנאספים האזינו בתשומת־לב, אך ניכר היה שקשה להם להתאפק ולשבת בסבלנות לקראת ההמשך, לביקור־הבית. „המבקרים מנצרת היו מאוד נרגשים", מספר מאיר יצחקי, רכז איזור נצרת וכפרי הסביבה. „לחלקם הגדול היה זה ביקור ראשון בבית יהודי בשבת, או בכלל בבית יהודי". קבלת הפנים היתה מעל ומעבר. אחר־כך, באוטובוסים, היתה תחרות מי התקבל יותר יפה. החליפו חוויות והבטיחו כי סדרת המפגשים הזאת תימשך גם בעתיד".

ג'מל בטו, פעיל בסניף רמת־גן, שמשפחתו מתגוררת בנצרת, יצא נרגש מהמפגשים: „ארבע שנים אני בפעילות מפלגתית", הוא אומר, „זו הפעם הראשונה שאני רואה מפגש מהסוג הזה. כבר מזמן רציתי לראות משהו כמו זה קורה, ועכשיו, אחרי המפגש, אני יכול לומר שהמציאות עלתה על התקוות שלי. קשרים התהדקו, קשרים חדשים נפתחו ובכלל — כולם נהנו". לדבריו, חלק מהאנשים בנצרת דאגו קצת לפני־האירוע, מבחינת השפה ומבחינות אחרות, משפחה אחת, למשל, אינה דוברת אף מלה עברית והנה באה להתארח בבית בוורת מהרצליה, שאינה דוברת מלה בעברית... השיחה התנהלה בשפת הידיים ובעזרת תרגום, והעניינים הסתדרו על הצד הטוב ביותר.

בסיום המפגש, לאחר ארוחת הצהריים, לא ויתרו שני הצדדים על טבילה משותפת בים. נערך ביקור בחוף סידני עלי, ובמסגד הסמוך לו ואחר־כך — לים.

נצרתים והרצליינים על חוף הים

בדרך חזרה לנצרת הוחלט באוטובוס לגמול למארחים בשי צנוע, צלחת נחושת חרוטה, שתגיע בימים הקרובים להרצליה. שם כבר החלו לתכנן את המפגש הבא ולהפיץ הלאה את המסר שאין כמו הקשר האישי, של מפגש פנים אל פנים.

סוכת שלום — בעפולה

מבקרים שיזדמנו לעפולה בחג הסוכות הקרוב, יתקלו ללא ספק ב„סוכת השלום" של אנשי הסניף המקומי. מאחורי היוזמה להקמת הסוכה, שתהווה נקודת מפגש לאירועים שונים במהלך החג, עומדים מוני פיקלשטיין מסניף מפ"ם עפולה, חיים נמיר, השליח הקיבוצי בעפולה, הנצרת עילית והנרי אלקסלסי, רכז אזור העמקים. השלושה מרגישים, כי האירוע יתקיים דווקא בעפולה, המהווה מוקד ומרכז לשילוב בין עדות, דתות, עיר וקיבוץ, יהודים וחילונים.

במשך שלושת ימי החג ייערך בכל ערב ב„סוכת השלום", אירוע מיוחד. לערב הראשון, שיקרא „שבת אחים גם יחד", מתוכננות פגישות בין ראשי מועצות אזוריות, אנשי מועצות הפועלים, רשויות מקומיות ואנשי־מפ"ם מקומיים. ייערך גם דיון בנושא השלום. בערב השני, שיוקדש לנושא „ערי עיירות", יקויימו פגישות בין חברי וראשי עיריות מהאיזור, ילובנו בעיות ויפתחו דיונים בענייני מדיניות כלכלית והשתתפות מפ"ם במאבקי עובדים עכשויים. בערב מתוכננת גם הכרזה על הקמתה של מועצה אזורית של ועדי העובדים לאזור העמקים. ישתתפו חנן ארז, מזכיר המרכז, ואפרים דילוני, יו"ר סיעת מפ"ם בהסתדרות.

הערב השלישי יוקדש כולו ל„תגרות הנוער לקראת שנות ה־2000", ובמהלכו יתקיים סימפוזיון בהשתתפות כל תנועות הנוער באזור.

בסניף מפ"ם בעפולה בטוחים כי לאירוע צפויה הצלחה וכי סוכת השלום שלהם תהווה אטרקציה למקומיים ולמבקרים מבחוץ.

בעריכת צביה בן־שלום

מתנות לחג

הסיוט שלי לקראת החגים הוא הכתבה על מתנות, לא שאני עקרונית נגד, אבל איכשהו נדמה לי שאיש אינו זקוק לעצות שלי. מתנות נותנים לשני סוגי אנשים: למי שאוהבים, (ואז גם יודעים מה ישמח אותם) ולמי שסבורים שרצוי לתת להם מסיבות טקטיות, ובמקרה זה, המתנה פשוט צריכה להרשים וזה אפשרי גם במחיר של שקלים בודדים, רק שצריך לחפש. זאת דעתי, אבל יתכן שאני טועה, כי בהתקרב עונת החגים שואלים אותי המוני אנשים אילו רעיונות יש לי, בתור מקצוענית, יעני, והשנה אפילו קבלתי שלושה טלפונים ממקומות רחוקים, אז מי אני שאתנכר למסורת המקודשת של העתונות העברית?

צב"ש

ספר הוא יופי של מתנה

אם אתם בעניין ספרים — וספר הוא תמיד יופי של מתנה — רשמו נא לפניכם שבקומת הקרקע של בית על המשמר נפתחה "חנות־המפעל" של ספרית־פועלים. פתוח בימים א' — ה', מ־7 בבוקר עד 12 בצהרים. המקום קטן אבל יפהפה, הספרים נמכרים ברמות שונות של הנחה (עד 40 אחוז), לפי גיל הספר והביקוש לו. מבצע מיוחד: 5 ספרי ילדים (לא חדישים, אבל טובים) תמורת 10 ש"ח.

הכתובת היא — רחוב חומה ומגדל 2, תל־אביב, (בקרוב מאד למחסן ההלבשה הבינקיבוצי), זה רחוב קטן המקביל לרחוב המסגר, בינו לבין הכביש המהיר של נתיבי־איילון. הבנין בולט בשטח ועל הגג כתוב "מס"ס" באותיות אדומות.

אם אתם דווקא בענין ספרי־בישול ובספרית־הפועלים אין עדיין, תוכלו להצפין כמה עשרות מטרים ברחוב חומה ומגדל לכיוון האלוף שדה, וכדרך תתקלו בחנות המפעל של "מודן". המון ספרי־בישול, והנחה עד 25 אחוז מהמחיר הקטלוגי. שם גם תמצאו מתנה למי שמרבה לטייל ברכב: "אתר ודרך" — מאת אורי דביר — הוצאת מודן. ספר אלבומי, עבה, מהודר, מסודר "נקודת־חן", אבל לא הצעות לטיולים, כי אם ריכוז של כל האתרים בארץ, כפי שהם מופיעים לצידי הכבישים. הספר מחולק לאזורים, מלא מפות, תצלומים, רישומים, רשימות־עזר של אכסניות־נוער, פארקים לאומיים, מוזיאונים, חניונים, תחנות־דלק פתוחות 24 שעות וכו'.

והכל מלווה בכתובות, טלפונים, שעות־ביקור, דמי־כניסה ופרטים חשובים אחרים. בסוף הספר — רשימת הישובים לפי סדר האלף־בית וציון מיקומם על המפה, הכביש שעליו נמצא כל ישוב והדרך להגיע אליו. ספר מועיל מאד למי שמרבה להמצא בכבישים, וכל הקורא בעיון את ההקדמה — גם יידע להשתמש בו.

אינני יכולה להתעלם מספרי־ילדים שראה אור באופן מיוחד לקראת ראש־השנה: "האגדה של השנה" — והוא האחרון בסדרת האגדות של החגים, מאת אפרים סידון (סיפור) ודני אורן (בובות פלסטלינה). הסיפור די נדרש.

זוהי הרפתקאה דמיונית של אח ואחות (שהם גבורי, הסדרה כולה) המתגייסים לעזרת השנה־החולפת ו־12 החודשים שלה, כדי למצוא את השנה החדשה שנעלמה איי־שם בממלכת הזמן. הם מצליחים במשימה בלי בעיות, הודות לקצת מזל, קצת מקרה, הרבה תושיה והמון הומור סירוני.

התצלומים היפהפיים של דמויות הפלסטלינה המלווים את כל הסידרה עושים גם מספר זה משהו מיוחד. המחיר הקטלוגי — 24 ש"ח. הוצאת ר. סירקיס. וזה מזכיר לי שספרי הבישול של הוצאה זו נמכרים ברוכנים שבשווקים במחיר נמוך בהרבה מהקטלוגי. אין לי מושג איך הם מגיעים לשם, אבל מי שלא צריך פתקת החלפה ויודע לארוז לבד באריזת־מתנה — שלא יתבייש לנצל את ההזדמנות.

כלים נאים

כל רשתות־השיווק מודיעות על הנחות במחלקת כלי־בית ועל המבחר הגדול. לדעתי, כלים זאת מתנה לפסח, אם בכלל, אבל אני חייבת להודות שזאת מתנה נוחה, בלתי מחייבת, בלתי אישית. תמיד ניתן למצוא משהו במסגרת התקציב והמון אנשים אוהבים את זה.

הסתובבתי בשטח לראות מה יש. בשקם — מלאן כלים יפים מכל העולם: מאיטליה, צרפת, ספרד, בריטניה, יפן... חוץ מיפנים שהם לבנים, קלאסיים, הכל בצבעים עזים: ארום, צהוב, חום, שחור, ורוד — והכל מבריק, משתלט. זה מה שהולך השנה — הסבירו לי. המבחר גדול וגם המחירים. המון דברים נחמדים ב־10 ש"ח. מערכות כוסות למשל, או כוסיות, או צלוחיות. הרוב יותר יקר.

ברשת חנויות של לפיד־נעמן נמכרים עודפי יצוא ומערכות סוג ב' (פגם קטנטן) בהנחה עד־60 אחוז. המבחר גדול, וניתן להרכיב מערכות מעניינות מכלים בודדים.

ברשת "חוויה" — כלי נירוסטה מצופים בזהב וכסף. הכי — IN — הסבירו לי. המחירים החל מ־26 ש"ח. יש שם ורדים מלאכותיים מצופים זהב, או כסף, באגרטל מזכוכית צבעונית ומבהיקה, (בתמונה למטה), 2 עד 6 ש"ח האחד. אי־אפשר לטעות ולחשוב שהם אמיתיים.

ברשת קלאס כבר חושבים על החורף. מערכות למרק בעיצוב כפרי, מחומרים טבעיים. בשילוב של עץ. מרקיה פלוס תחתית — 16.50 ש"ח, סיר — מ־35 ש"ח ומעלה, לפי הגודל. כמתנה לזוג נאהבים זה עוד סביר, לאירוח (ל־6־8 סועדים) יוצא די יקר.

בכל־בו־שלום — כלי־בית אנגליים מתוצרת של "ג'ונסון ברדרס". כלים בודדים וגם מערכות, עד 86 חלקים. המחירים מתחילים ב־6 ש"ח (צלחת) ומגיעים לשלוש ספרות. אם לא מאנגליה ולא מתוצרת אז: מערכת 5 חלקים לסלט, תוצאת איטליה, מאקרילן צבעוני (28 ש"ח).

משהו אישי - משהו קוסמטי

כל חברת קוסמטיקה המכבדת את עצמה מציעה לחג ערכות־יופי באריזות מתנה. לנערות, לנשים "בשלות" ולכדרניות; וכמו־כן לגברים — וזה בהחלט רעיון כשלא יודעים מה לקנות לו. והכל נותנים הנחות. הלנה רובינשטיין — 20 אחוז, רבלון — 15 אחוז, פלוס שפתון ולכה כמתנה; היבואנים — תשלובת דנשר (פלייר, סימפטי, מנפאואר) עד 25 אחוז.

אגב, בפרפומריות לא תמיד שמעו על מבצעי־ההנחה של היצרן או היבואן, כדאי לשאול מראש.

בדרך כלל חלות ההנחות גם על אריזות־מתנה. ערכות של 2־3 מוצרים. אצל הלנה רובינשטיין למשל, ארוזות ביחד עם קרם־יום וקרם־עיניים, וערכה כזאת מסידרת אקויסטנס היא מן היקרות (83.50) כי זאת סגולה נגד הזדקנות העור. ערכות אחרות: בושם פלוס קרם גוף; בושם ודיאודורנט; לגברים — אפטר־שייב ודיאודורנט, או קצף גילוח... המחירים אצל הלנה־רובינשטיין מתחילים ב־21 ש"ח.

נקה מציעה לצה"ל באהבה משהו שימושי: תיק רחצה שקוף, ובו: שמפו בשפופרת, 3 סבונים וסכוניה אחת, דיאודורנט, משחת שיניים, סינטבון, שפתון־לחות ומסרק. אם התיק מיועד לחייל יש בו גם קצף־גלוח, והמחיר — 20 ש"ח; אם הוא לחיילת — יש בו קרם־ידיים וזה עולה 22 ש"ח.

אצל הלנקרטיס חושבים על הגבר, ומציעים ערכות־קוסמטיקה הכוללת מכונת־גילוח "רמינגטון". רמינגטון לגבר הולך עם אפטר־שייב, לגברת — עם מוצרי טיפוח לשיער. 135 ש"ח, בגלל מכונת הגילוח, כי חבילות שי של קוסמטיקה בלבד וזולות בהרבה: החל ב־20.90 מסידרת 18 פלוס (קצף־אמבטיה, תחליב־גוף, מטפחת־משי) ועד לסלסלה משפחתית של מבחר מוצרים (34.90).

קרליין מציעה מערכות איפור: קופסה ובה 9 צלליות, או 9 צבעי שפתיים וביניהם 4 "בוהקים") — 18־23 ש"ח; מערכת של 8 צבעים (צלליות לעיניים ולשפתיים) — 12 ש"ח.

משהו לנשים שאוהבות להתאפר: משפחה של 13 מברשות איפור "מקצועיות" — 11 ש"ח. צריך לחפש בפרפומריות המתמחות במוצרי "קרלייך".

משהו יותר אינטימי, יתקבל באהדה על מיטיבי לכת: סדרה לטיפול בכפות־הרגליים של "פישר", הכוללת אבקה אנטיספטית בספריי, המונעת הזעת יתר והתפתחות פטריות, דיאודורנט בתרסיס, המקרר ומרענן רגל עייפה, וגם לכף הרגל (בשפופרת) עם לו סגולות רפואיות (מגן מיובש, מונע ריחות, גירויים וסדקים וכו'). הקרם מחירו 9 ש"ח התרסיסים — 11 ש"ח כ"א. אין אריזות מתנה, אבל זה בהחלט מתאים כשי לחייל או למטייל מושבע; בשום אופן לא לשותף לחדר העבודה — לפרש זאת כרמז להרגלי הנקיון שלו.

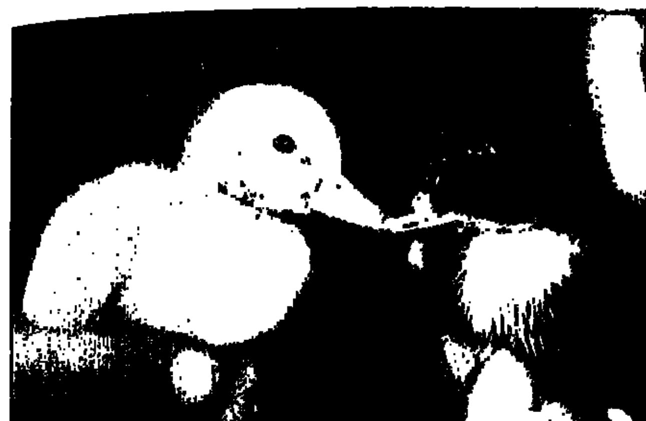

שונות

פרחים, אבל רק כשאין בריחה, כי המחירים מאמירים בצורה מחפירה ערב החג. לעומת זאת אפשר לקנות במחיר לגמרי סביר־עציץ יפה במשתלה.

משחק מנוהלים. יש כל מיני, צריך רק לחפש. קוביות לפירוק והרכבה, מרפסאות מובילה, ליצנים משנים צורה, אביזרי קסמים. זה לאנשים עם חוש הומור, שלכאורה יש לו הכל. או למשוגעים לדברים כאלה.

בגדים. נוהגים לקנות לילדים, עקרונית אני לא מתלהבת, כי בגדים צריך ממילא, אז מה פה המתנה? עכשיו תגידו שאני לא עקבית, כי גם ספרים צריכים, ואוכל לא כל שכן ובכל־זאת לדעתי, אלה מתנות. נכון, אני לא עקבית. במחשבה שניה * אין עקרונות, כבגר הוא מתנה, אם זה משהו מאד מיוחד, נניח שילר נעליים של פירמה יוקרתית ולכולם יש כאלה, או בת־עשרה הולכת על גרביונים עם הדפס, או מישהו שאתם מכירים לוטש עיניים באפודה מסויימת מאד שבחלון הראווה — כן, זאת בהחלט מתנה נהדרת.

תשימה שנתית, או חצי שנתית על עתון מגזין — עברי או זר; מנוי לתיאטרון, מנוי לבריכה, למכון התעמלות, אתם יודעים מה גם כרטיסי־פיס זאת מתנה. אולי יזהה לבנאדם מזל, ואז כאילו נתגם לו — גם בית, גם חלום אטוט... ליתר ביטחון, כדאי לצרף משהו מתוק כפרס תנחומים.

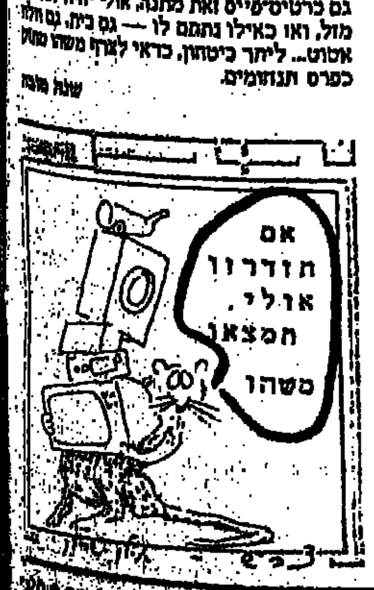

בשמים

בושם הוא מתנה יפה, יוקרתית וכדרך כלל יקרה, אבל המיגוון גדול, גם במחירים. אם קונים לאשה, רצוי לדעת איזה סוג של בשמים היא מעדיפה. הגברים מקפידים פחות, אוהבים להחליף, לנסות דברים חדשים. הכי שמרניות בנושא הבשמים הן, נערות. הן נדבקות לסוג מסוים וישמרו לו אמונים עד שהחברה הטובה תשכנע אותן שיש משהו יותר גזעי. אם רוצים לקנות בושם במתנה, ולא יודעים בדיוק איזה — כדאי ללכת על משהו חדש. אין זה מקרה שדווקא לפני החגים גילו היבואנים פעילות רבה, והשוק מוצף בבשמים חדשים (בכלל, או רק בישראל).

אגב, בושם, זה מונח כללי, בדרך כלל הכוונה גם למי־טואלט, מי־קולון, או אפטר־שייב לגבר.

בין החדשים־חדשים בולטת "נינה" של נינה־ריצ'י, ניחוח פרחים, בקבוק בעיצוב מיוחד, מאד יוקרתי, מאד יקר: 50 מ"ל מי־טואלט — 59.80 ש"ח, 7.5 מ"ל פרפיום — 130.33 ש"ח, ויש באמצע.

מהחדשים בארץ: בשמים של "ג'יאנר ורסצ'ה", מעצב־אופנה איטלקי, רומנטי, אלגנטי. (אני מצטטת מקומוניקטים) יש בושם לאשה, בשלשה גדלים, והמחירים בין 47 ל — 75 ש"ח; ויש גם לגבר, או־דה־טואלט 50 מ"ל (37) ו־100 מ"ל בתרסיס (61), ואפטר־שייב בגדלים אלה, 28 ו־40 ש"ח.

עוד לגבר: אפטר־שייב מסידרת ג'ונימו, "לגבר אלגנטי, גברי, בעל נוכחות מורגשת", ולא יקר: 29 ש"ח ל־100 מ"ל בתרסיס.

חוזר ארצה אחרי העדרות ממושכת (ומה לא שמתם לב?) "אוסקר דה־לה־רנטה", מעצב אופנה פאריזאי, העושה חיל גם בבשמים. מי־טואלט לנשים מתחילים במרסס של 30 מ"ל (61 ש"ח) ומגיעים לבקבוק של 120 מ"ל (124 ש"ח); הפרפיום של 7.5 מ"ל עולה 112 ש"ח, של 15 — 168 ש"ח. הסידרה לגברים כוללת — אפטר־שייב (בין 32 ל־83 ש"ח, לפי גודל האריזה) וקרם אלכוהול (16).

הלנה רובינשטיין חזרה לשווק בארץ את המוצרים של מעצב האופנה ג'ורג'יו ארמני, המקפיד על כל פרט גם בבשמיו. בשמי ארמני לנשים (באריזה שחורה, בניחוח ורדי פרחים, לגברים (אריזה אפורה) בריח לימון עדין, לא מתלטני. גם דיאודורנטים ואפטר־שייב. ולנשים — קרם גוף מבושם, משהו משהו. המחירים מתחילים ב־30—40 ש"ח ומגיעים ל־95, המוצרים לגברים וזולים יותר.

אם מדברים על בשמים של בית־אופנה גם ראש־איטריאני בתמונה, הריח נעים, הבקבוק קצת קיטשי, הצעירות תאהבנה את זה. אין לי מושג מה המחיר.

יש בוודאי עוד בשמים חדשים בשוק, על כל אחד יספרו לכם שהוא מלהיב, פראי, רומנטי, חושני, נשי/גברי, אקזוטי, מיוחד — חצי אבן־שושן, והאמת היא שהריח — הרבה יותר מאשר הטעם — הוא דבר סוביקטיבי, מה שמשגע את פלוני, יגרום לאלמוני לפריחה. רק שמרבית האנשים מושפעים מפרסומות, ואם יש פוסטר־ענק וסרטון בקולנוע המראה גברת מתעלפת מרוב עונג בגלל האפטר־שייב שלו, או שורה של גברים מגלגלים עיניים בהשפעת הבושם שלה — כמעט כל אחד ישמח למתנה כזאת, ולו כדי לנסות.

כולם אוהבים לאכול

אוכל — זה סוג אחר של מתנה שלעולם אינה מאכזבת, כי כולם אוהבים לאכול ומי שלא יכול (דיאטה, עקרונות) להנות בעצמו — ישמח לכבד. חוץ מרשעים נוסח: "גם לי גם לך לא יהיה", אבל מי משוגע להביא מתנות לאנשים כאלה?

לדעתי הכי נחמד לתת (ולקבל) ספציאליטה אילת מיוזן, עוגה, או ריבה, או כיבושים, או לחם מיוחד, או יין ביתי, או ברווז צלוי. מי שלא התברך בכשרון קולינרי יכול לקנות, לא חייבים יקר — רק שיהיה מיוחד, משהו שהמקבל אוהב, או שלא יכול להרשות לעצמו לקנות לעצמו. סוג מיוחד של שימורים (קוויאר, פאטה); סוג מיוחד של ממתקים, לאו דווקא בונבונירה; קפה טוב בצנצנת יפה; כמה צנצנות מלאות תבלינים־אקזוטיים; רטבים מעניינים; פירות מיובשים; כל מיני מאכלים מחנויות־טבע. ולמי שמשוגע לנושא) — כל מה שצריך לעשות זה להכנס למרכול שכונתי, או לאחד ההיפרים ולפקוח עיניים.

בחנויות רבות מוכרים סלסלות מוכנות. משהו לצאת ידי חובה. טוב לוועדי־עובדים. או למנכ"ל האומר למזכירה לשלוח סלסלה לכל חברי הדירקטוריון והלקוחות החשובים. זאת מתנה הניתנת "מסיבות טקטיות" כשאין הגבלות תקציב.

למי שאוהבים־מרכיבים סלסלה בתשומת לב. בוחרים דברים־טובים ולאו־דווקא מרשימים. סלסלת־קש ריקה ניתן להשיג ב־5 ש"ח, אבל אפשר להכיש את הכל גם במגשית קל־קר דקורטיבית ונמכרות בחנויות למוצרי נייר, הכי זול בתל־אביב, ניתן להשיג ברחובות שמסביב לדרך יפו. מכוסה במפית־נייר דמוי תחרה, והמחיר הוא בערך 5 ש"ח לתריסר.

הצירוף של דקורטיבי וטעים לא חייב להיות גרנדיוזי. ספל גדול (מאג) מלא כדורי שוקולד, או שקדים מסוכרים הוא יופי של מתנה, בתנאי שעיצוב הספל קולע לטעמו של מקבל המתנה. אפשר גם לסדר עוגיות־חמאה ופירות־מסוכרים על צלחת מצויירת. או דבש בצנצנת יפה.

בכלל, דבש, זה יופי של מתנה לראש־השנה, שתהיה מתוקה וכו'. השנה שמסתיימת היתה עניה בדבש. היה מחסור, המחירים האמירו, התגלו זיופים וכו', אבל השנה חוזרים לשפע אומרים אנשי מכוורת־גליל שבקבוץ "שמיר", שמוצריהם נמכרים לקראת החג בהנחה של 15 אחוז, ונעים בין 8.72 ש"ח ל־130 גרם מזון מלכות "פורטה" ורכוז 4.500 מ"ג) ל־23.56 ש"ח ל־450 גרם מזון מלכות "עוז" (21.000 מ"ג).

גם מכוורת יד־מרדכי הגדילה את היצור ואת המכירות של מזון־מלכות, שנמכר באריזות של 150 ושל 450 גרם, תמורת 8.71 עד 27.43 ש"ח, לפי הריכוז והכמות.

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות. 08.05 שעת כושר. 08.15 תלמוד — שניים אוחזין — כנא הצי מילי וכו'. 08.40 ספרות יסודי — מסך לספרות — יש לי חלום וכו'. 09.20 אנגלית ו'. 09.20 חינוך מיוחד — השעה שלנו — כובע הקסמים וכו'. 10.00 שעת כושר. 10.10 אנגלית ד'. 10.30 הגיל הרך — פרפר נחמד — חגי תשרי. 11.00 חשבון ה' — מבוא לשברים וכו'. 11.15 צרפתית על יסודי. 11.30 גאוגרפיה ח"ד — יופרכסר. 12.00 ספרות ד"ט' — חצו ותגרי — גלגולו של מוטיב וכו'. 12.25 אנגלית ט'. 13.00 אנגלית י'. 13.30 הסטוריה כללית יוליוס קיסר. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות. 14.05 האוניברסיטה הפתוחה: 1. אמנות בעידן הטכנולוגי — פיקסו — הלהטוטנים. 2. דמוקרטיות ודיקטטורות — היטלר — בדרך לנקמה. 15.00 רכבת ההפתעות — סרט אנימציה. 15.20 גברת פלפלת — להתעורר בזמן. 15.30 שעת כושר. 15.40 מאתיים שניות — משרד הבריאות. 15.50 רחוב סומסום. 16.30 ערב חדש * טקס פתיחת חגיגות ה־40 למדינת ישראל — שידור ישיר מבית הנשיא בירושלים. 17.30 תהילה הפרק השביעי: קשיי בחירה. בכיה"ס מתמנה מנהל חדש. לירדי מתקשה להחליט את מי לספול בבחינות הקבלה למגמת המחול. ניקול מתלבטת אם להישאר בביה"ס או לנסות את מזלה כבדורווי — עם קיבלה תפקיד קטן בהצגה. 18.20 סרט בהנפשה. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 עם הכוכבים: להקת מפלס 42 (ערבית). 18.45 חידושים והמצאות: בירנו מן הים (ערבית). 19.00 יומן השבוע (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 עד סוף — מגזין לספורט ולבידור. שיחה באולפן והרגמות לסיכום ארועי השנה בתחום הספורט הישראלי. מנחים: ענת רולב ומנחם גרנית. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.35 לקראת שידור. 21.50 שושלת הפרק ה־158: סטיבן מבקר את קלודיה בבית המרפא שהיא שוהה בו. פאלון מוצאת את אמה במיטתו של מארק ואלקסיס מחבלת בתכניות הפיוס של קריסטל. 22.40 מבט הרוח — מגזין דו־שבועי לענייני תרבות ואמנות. בתכנית משולבים מופעים, ראיונות ושיחות בתחומים למיניהם. מנחה: ירון לונדון. 23.30 אלפרד היצ'קוק מגיש. 23.55 מסוקו של יום. חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר. 07.09 בהאזנה נינוחה — ויואלדי: קונצ'רטו בלה מינור לאבוב, כלי קשת וצ'מבלו; טלמן: עיניים אהובות קנטטה לסופרן, לאבוב ולבסו קונטינואו; מוצארט: סונטה בלה מג'ור לפסנתר; שוברט: שלישייה אופ. 99 לפסנתר כינור וצ'לו; פורה. 09.00 קונצרט בוקר — מוצרט: סונטה מס' 2 לצ'לו ולפסנתר; שומאן: 3 רומנסות; ובר. קטע קונצרטי כמה מינור לפסנתר ולתזמורת: מוצארט: סימפוניה מס' 40 בסול מינור: פרגולזי: סטאבאט מאטר לסופראן, אלט כלי קשת וקונטינואו: שטמיץ: קונצ'רטו ברה מג'ור לויולה ולתזמורת: טלמן: סויטה חגיגית כלה מג'ור. 11.57 פינת השיר — משירי יוכבד בת־מרים. 12.00 אמנים באולפן — ריימון וריא — טנור, אלדד נוימרק — פסנתר: לוהה: שירים עבריים: סלאריל: 6 שירים סקוטיים: רביסי: 3 שירים של מאלרמה. 13.05 בהאזנה נינוחה — היידן וויואלדי; מוצארט: רביעיית מיתרים מס' 10: ברהמס: סונטה מס' 3 לכנור ופסנתר ברה מינור: היידן: 4 קונצ'נטות (מחבר המילים בלתי ידוע), הנורד, נאמנות, שיר הרוחות, שיר מלחים: באך: סונטה מס' 1 בסי מינור לחליל ולפסנתר: שוברט: מומנט מוסיקלי מס' 6 בלה במול מג'ור. 15.00 מוסיקה כאן ועכשיו — אשר בן יוחנן: קונצ'רטו לכלי קשת; משה קילון: שקיעה כפרית: לוצ'אנו בריו: סינפוניה. 16.00 מוסיקה ליום ראשון. קלאודיו מונטוורדי; מוצארט: מיסת ההכתרה: ברהמס: רקויאם גרמני. 18.00 רפי מסנתר — מוצארט סונטה בלה מינור: שומאן פרפרים: ליסט: ונציה ונאפולי. 19.00 מוסיקה קלאסית קלה. 20.05 אינטרלוד. 20.37 פינת השיר. 20.30 הקונצרט הקאמרי השבועי — כאן באמור והגליל — 1. שיר ערש מתוך המחברת לאנה מגדלנה פרלודים כורלים מתוך ארנשטארטון 2. המנחה המוסיקלית — עבור לשגיה כלי־יואב תלמי. 22.30 קונצרט קצר. 23.00 מתורי יצירות — מוצארט: הקונצ'רטו לפסנתר ולתזמורת.

רשת א'

07.30 רדירקל. 08.05 תגה — עם בני הגיל. 09.05 טלרדיו — שיחות מידע למאזינים. 10.05 שידיקור — מחלות ושירים מזלנו. 11.05 מגזין בוקר. 12.05 מעורב ישראלי — עם חנוכה כהן. 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.05 בראש צעיר — מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 האוניברסיטה המשודרת — צרפתית למתקדמים. 16.05 רדיו־עשרה — מגזין נוער. 17.10 שירי עמים. 18.06 מנגנת ערב. 19.30 שירים לעולם. 22.05 תמוח העץ — תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם. עורכת ומנחה: רבקה מיכאלי. יועץ לתכנית: ד"ר עמירם רביב, פסיכולוג התפתחותי. יצירותיו אצל ילדים.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים עניין. 09.05 כוכבי הבוקר עם אורות הבימה. 10.05 כל צבעי הקשת. 12.10 אלף־אלף — עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום — חדשות ופזמונים. 14.06 לראות או לא לראות — יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק — הווי והומור. 15.05 רגעי קסם. 16.05 יומן כלכלה. 16.30 על מספרים ואנשים — מגזין המשק והחברה. 17.05 שירים ושעורים. 17.55 קראתי ספר — קוראים ממליצים. 18.05 מסיבת עתונאים — עורך ומנחה יצחק גולן. 18.45 היום בספורט — היום הזה. 19.35 עם ישראל — מוסף לעניינים יהודיים בעולם. 20.05 שלום לבן דודי — פיוט וברכה בשידור חי. 22.05 בינינו לבין עצמנו — שיחות עם מאזינים בשידור חי — מנחה: אלכס טלמור. 00.15 להאזין בחלום — שירים לסיומו של יום.

גלי צה"ל

06.05 צלילי בוקר. 06.30 פוקחים עין. 07.07 שבע אפס שבע — עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 אילה בוקר * עם אלי ישראלי. 10.05 מוסיקה — עם אורלי יניב. 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף. 13.05 אחר אחד — להיטים עבריים עם שירה גרא. 14.05 רו רה יומי — עם רוכי לנץ ורני קרסל. 15.05 שירים לחג — עם ארז טל. 16.05 ארבע אחר הצהריים — שעה של שירים עבריים. 16.30 פתיחת ארועי שנת הארבעים — שידור ישיר מבית הנשיא של טקס פתיחת ארועי שנת ה־40 למדינה. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נחשון. 18.45 משולש — עימות יומי בענייני השעה. מנחה: יוסי עוזרד. 19.05 רדיו ספורט — מגאזין ספורט. 20.05 עושים מדינה — עורך ומגיש: דורו רדין (ש"ח). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 לילה לא שקט. 22.05 על הדרש ועל הכיפאק — שירים שהתחברו אוהבים. 23.05 עשרים וארבע — היום שהיה — עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחת חצות — עם עו"ד ציונה פסל — סגנית ראש עיריית הרצליה. 00.05 ציפורי לילה משותחות — עם שלמה ארצי. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר. שידורי 2. 19.05 רדיו רדיו — עם יואב קוטנר. 20.05 סבבבבסיס — מירע רישים. משחקי רדיו ומוסיקה. 21.00 הצדעה לשייקה אופיר ז"ל שידור חי ממוסע אמני ישראל. 22.05 הפסקת עשר. 23.05 פיזמונים לכולכם.

רשת ג'

06.04 בחזרה לאוטר — להיטים ותיקים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר — שירים עבריים. 09.05 מה כבר תשעו? — עם אבי אתגר. 10.05 דברים טובים — עם שמירה אימבר. 11.05 שבעים מי יודע — שירי שנות השבעים. 12.05 אהבה יומיומית — עם יוסי סיאם. 13.05 רק כימי חול — עם מנחם פרי.

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30

אסתר: הטורף 9.40 ,7.15 ,5
אורליו: משפ' מלורר 9.30 ,7.15 ,5
בן־יהודה: מרדף לוהט 9.30 ,7.00 ,4.30
גת: המכשפות מאיסטוויק 9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: השכונה שלנו 9.30 ,7.00
דקל: האלמנה השחורה 9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין: נינג'ה אמריקאי 3 7.45
הוד: צעיר מכרי למות 9.30 ,7.15 ,5
ליטור חדש: המורד 9.30 ,7.15 ,4.30
מוזיאון ת"א: בית האמידים 9.30 ,7.30
9.30 ,7.15 ,4.30
סינמה 1: נינג'ה אמריקאי 3 9.30 ,7.15 ,5
סינמה 2: 007 באזור מסוכן 9.30 ,7.15 ,5
פאר: לא שם זין 9.30 ,7.30 ,5
פאריס: לא יכולה בלי זה 9.30 ,7.15 ,2 ,12
רב־חן:
חן 1: פגישה עיוורת 9.50 ,7.30 ,5
חן 2: ליבו של אנג'ל 9.45 ,7.25 ,5
חן 3: הצוכל האחוזה והמאוהבת 9.45 ,7.40 ,5
חן 4: נשק קטלני 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: אני והחברה 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
שחקו: סוד ההצלחה 9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: רובוקופ 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: החנות מעבר לפינה 9.35 ,7.00 ,4.30
לב 1: המשפחה 9.30 ,7.15 ,4.30 ,2
לב 2: גברים גברים 10.00 ,8 ,5 ,2
לב 3: ימי הרדיו שעות: כמו לב 2
לב 4: גרופי התוק 10.00 ,7.50 ,5 ,2

רמת־גן

אורמים: פגישה עיוורת 9.30 ,6.40 ,4
לילי: לא שם זין 9.30 ,7.15
ארמון: הטורף 9.45 ,7.30 ,5
רב־גן:
גן 1: המכשפות מאיסטוויק 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: הגוכל, האוהבה והמאוהבת 9.40 ,7.20 ,5
גן 3: אני והחברה 9.40 ,7.30 ,5
גן 4: לבו של אנג'ל 9.15 ,6.15

ירושלים

אדיסון: כלא הילטון 9.30 ,7.15 ,4.30
אורנע: לוחם עם כבוד 9.15 ,4.30
בית אגרון:
לאסי שובי הביתה 16.15
המכבסה היפהפיה שלי 17.45
הרולד ומוד 19.30
הצבע ארגמן 21.15
מפירו: סוד ההצלחה 9.30 ,7.00 ,4.00
אוריגל: כייבי אריזונה 9.15 ,7 ,4.30
מוטשל: המשפחה 9.00 ,7.00
סמדר: אני והחברה 9.30 ,7.00
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
אוריון
אור 1: לא שם זין 9.15 ,7.15 ,4.30
אור 2: מרדף לוהט 9.10 ,7.15 ,4.30
אור 3: לא יכולה בלי זה 9.00 ,7.00 ,4.30
אור 4: צעיר מכרי למות 9.00 ,6.30
אור 5: קוקה קולה קיד 9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: רובוקופ 9.00 ,7 ,4.30
תיאטרון ירושלים:
נשיקה ארוכה 21.45 ,18.45

חיפה

אורה: צעיר מכרי למות 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: האלמנה השחורה 9.00 ,6.45 ,4.30
עצמון 1: רובוקופ 9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 2: גבר מאוהב 9.15 ,7.00 ,4.30
עצמון 3: ילדים ודרגים לאלוהים 9.15 ,7.00 ,4.30
רון: משפ' מלורר 9.00 ,6.30 ,4
אמפיר: רחובות של זהב 9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: החנות מעבר לפינה 9.15 ,6.45
קרן אור המדרש: לא שם זין 9.15 ,7.00
פאר: לא שם זין 9.30 ,7.30 ,5.00

נתניה

שרון: רובוקופ 9.15 ,7 ,5
סטודיו: משהו פראי 9.15 ,7 ,5

חולון

מגדל: רובוקופ 9.30 ,7.15 ,5
מגדל: הטורף 9.00 ,6.00
רינה: התיך אמריקאי 9.30 ,7.30 ,5
ארמון: קרוקודיל דנדי 9.30 ,7.30 ,5

בת־ים

עצמאות: עצמאות — סוד ההצלחה 9.30 ,7.15 ,5

הרצליה

דיכל: נינג'ה אמריקאי 3 9.30 ,7.15 ,5.00
מלון דניאל - האודיטוריום
א', ב', ג' - שירותים אישיים 9.30 ,7.45

באר־שבע

חן: נינג'ה אמריקאי 3 9.30 ,7.30 ,4.30

פתח־תקוה

היכל 1: רובוקופ 9.30 ,7.15 ,5
היכל 2: משפחת מלורר 9.30 ,7.15 ,5.00
היכל 3: שם הוורד 9.30 ,7.15

כפר־סבא

בית ברל: התפוז המכני 12.00 ,10.00

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי
הערב יום א', 20.9
מדמואזל ז'ולי: 20.30

חוק התכנון והבניה 1965
מרחב תכנון מקומי
עירון — ואדי ערה

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה 1965 כי הוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה מספר ע/87/2/9/ בגוש 12166 חלקה 1 מגרש א' ע"ש בדר מילחם מכפר ערערה שבאישורה יש הקלה/סטיה מהוראות תכנית מתאר מספר ג/465. מהות ההקלה: שימוש חריג למוסך לתקוני רכב ל־5 שנים. ניתן לעיין בבקשה הנ"ל בוועדה ובשעות קבלת קהל. כל המעוניין רשאי לעיין ולהגיש התנגדות לבקשה הנ"ל לוועדה האמורה תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו בעיתון.

סמיר דרוויש, יו"ר
הוועדה המקומית עירון

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בנית מגורים לבית על חלקה 30 בגוש 8261 רח' לבנטין מס' 2 כהקלה: 12% בניה, 182 ס"מ, בקו בנין צדדי בקיר אטום, 312 ס"מ בקו בנין צדדי בקיר אטום, קומה נוספת 100 ס"מ בליטת מרפסת לא מקורה, בקו בנין קדמי תוכנית מס' 355/87 ת.ב. 411.

את התכנית ניתן לראות במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי
יו"ר הוועדה המקומית

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת בנית מגורים לבית על חלקה 94 בגוש 8261 רח' לבנטין מס' 15 בחריגות כהקלה: 9% בניה, 190 ס"מ בקו בנין צדדי בקיר אטום, 220 ס"מ בקו בנין צדדי בקיר אטום תוכנית מס' 370/87 ות.ב. 30.

את התכנית ניתן לראות במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי
יו"ר הוועדה המקומית

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
דמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן — הוועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בנכס. בגוש 6204 חלקה 85 רח' הגדודים מס' 48 דהיינו הקלה 6% משטח החלקה ו־5% עבור מעלית ו־10% בק.ב. במירווחים צדדיים.

על המעוניין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. התנגדות צריכה להימסר לידי הוועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתונות.

אורי עמית — ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה רמת־גן

הוועדה המקומית לבנין ולתכנון
עיר בני ברק

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

בית כנסת אור ישראל הגיש בקשה לוועדה זאת בהתוכנית מס' א' 19958 לבנות בנין בן 4 קומות מעל קומת מרתף ברח' חבקוק 27 גוש 6192 חלקה 371 באזור תעשיה בחלקות הבאות:

1. בנית בית כנסת, עזרת נשים וכולל באיזור תעשיה.
2. הוות קוי בנין צדדים בצד מזרח ב־30 ס"מ דהיינו בניה קו בנין צדדי (2.70) מ' במקום (3.0) מ' המותר. ובצד מערב ב־40 ס"מ. דהיינו בניה בקו בנין צדדי 3.6 מ', במקום 4.0 מ' המותר.

וזה שלא בהתאם לתכנית בנין עירים ב' 105 החלה במקום.

כל המעונין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הוועדה המקומית בעירית בני־ברק בשעות קבלת קהל ורשאי להגיש התנגדות מנומקת לוועדה המקומית תוך 14 יום מיום פרסום זה.

מ. אירנשטיין, יו"ר
הוועדה המקומית
לבנין ותכנון עיר בני־ברק

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
אילת

הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדת בנין ערים מקומית אילת — בקשה להתרת הקלה בנכס.

בחריגה מת.ב.ע. מפורטת מס': 18/135/03/2.

מהות ההקלה: תוספת בניה בחריגה של 3.26% אחוז בניה בבית 240/4 גוש 40009 חלק 2 שד' התמרים.

שם המבקש: אלקיים אמיר ועליזה.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת, אליה ללא תשלום, במשרד הוועדה המקומית לתכנון ולבניה אילת.

כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע ע"י אישור ההקלה, רשאי להגיש התנגדות בכתב לבקשה האמורה לוועדה המקומית בעירית אילת רח' חטיבת הנגב 5 תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעיתון.

רפי הוכמן
יו"ר הוועדה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
דרום השרון
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא: "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' שר/1/60".

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: חלקי גושים: 7513־7515, 6313, 6311, 7519־7522, 7516 מושב נוה ירק.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת אתור וחלוקה קרוב מתוח המושב תוך הקפדה על ייחודו החקלאי שיתופי.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 2943 ה' תשמ"ג, עמ' 2420 ובעיתון בוקר הצפה מתאריך: 30.6.83 ובעיתון ערב מעריב מתאריך: 30.6.83 בשפה העברית ובעיתון בוקר נוסף "על המשמר" מתאריך 30.6.83 בשפה העברית.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הוועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הוסקר במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה. וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ר. שיש, יו"ר
הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה
מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
אילות
הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה לאשר תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' 146/03/12 שעיקרי הוראותיה: יעוד שטח בגודל 4.000 מטר למתקן הנדסי תחנת טרנספורמציה יוטבתה עבור חברת החשמל וקביעת דרך וגישה לשטח.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית כ־13.306 מ"ר גוש: 39112 חלקות: חלק מ־1 ו־2. אשר הודעה על הפקדתה יחד עם התשריט המצורף אליה, בילקוט פרסומים מס. 3293 מיום 19.1.86 עמוד 1230.

התכנית האמורה בצורה שבה אישרה הוועדה המצוות ביחד עם התשריט המצורף, אליה הופקדה במשרדי הוועדה המחוזית וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה אילות וכל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

שלום דניגו
יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון
ולבניה מחוז ירושלים

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נהריה

הודעה על פי סעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבניה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה של נהריה.

למתן הקלה ב־קו בנין.

דהיינו הקמת 2 קוטג'ים בני 3 מפלסים בקו בנין הדרומי והצפוני של 4.50 מ' במקום 5.0 המותרים. שעל החלקה 119 בגוש 18169 רחוב ז'בוטינסקי 9 נהריה.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה המקומית, בעיריית נהריה. לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

ח. לבב
יו"ר הוועדה (משנה) המקומית
לתכנון ולבניה נהריה

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
גני בת־ים, הנביאים 3

חולון
אחרונוביץ 52

ירושלים
בי"ח ביקור חולים, שטראוס 5

נתניה
פורת, פ"ת 76

פתח־תקוה
גמ"א — חפץ חיים 6

רמת־גן
המגן — ביאליק 30

תל־אביב
שלמה המלך, שלמה המלך 78
קופ"ח כללית, אמסטרדם 7

חיפה
יבנה, אבן סינא 7

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ה', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק - פנימית, נשים, אורטופדית. הדסה ע"כ - ילדים, עיניים, א.א.ג. ביקור חולים - כירורגית.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד יפסור מידע טלפוני בימים א'-ה' ב־08.00—20.00. בימי ו' 08.00—15.00. טלפונים: 03־453300, 03־453500.

יד בדרך - ארגון קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה
ירושלים - 02־243558
ת"א - 226037 (24 שעות)
חיפה - 04־229488 (11.00-20.00)
גליל מערבי - 04־922222.

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' וד' - טל. 229732.

"קו פתוח" - ארגון קשבת לילדים ובני־נוער 03־221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 24.00—18.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 21.00—15.00. הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00-9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 03־283822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32452 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261113
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־35316

סילוק מוטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 1781111. לוד/רמלה — 101, טל' 08־221022. עפולה — טלפון 065־93354. טבעון — 101, טלפון 04־931401. נהריה — טל' 04־823333. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057־74767. שה"ל בגוש דן, טל' 03־530848.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'—ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים:
א'—ו': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'—ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'—ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'—ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05*, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'—ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.55, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

טלקס

● **תלונות על פרסום תמונות של משפחות אבלים**

הוועד הפועל של מועצת העיתונות קיבל פניות נזעמות של הורים שכולים, על פירסום תמונות של משפחות אבלים בהלוויות יקיריהן. וזאת למרות שמועצת העיתונות קבעה, שפירסום כזה הוא אסור.

הוועד הפועל של מועצת העיתונות מזכיר לעורכי העיתונים ולטלוויזיה, כי פירסום תמונות כאלה או חקרנות מהווה פגיעה בכללי האתיקה העיתונאית.

הוועד הפועל של מועצת העיתונות הוקיע בישיבתו ביום ו' כל אלימות כלפי עיתונאים הממלאים את תפקידם וגינה תופעות של פגיעה בעיתונאים העושים את עבודתם העיתונאית. (עש"ת)

● **תושבים הפגינו נגד חברת בנייה בחולון**

עשרות משפחות, שרכשו דירות מחברת סאדאב הבונה בקריית בן־גוריון בחולון, הפגינו אתמול לפנה"צ באתר הבנייה, בטענה שהחברה אינה עומדת בתנאי החוזה עם המשתכנים.

התושבים הנזעמים התאספו על־יד "דירה לדוגמה" של אותה חברה והניפו כרזות נגדה. המפגינים אמרו לכתבנו, שחרף התעמולה שהחברה עושה לטיב הבנייה שלה, העובדות בשטח הן שונות לגמרי. הם התלוננו על עבודות גמר גרועות, מחסור בשטח ירוק, בנייה צפופה, אי־התקנת תשתית למזגנים ואי־העברת הדירות בטאבו.

אשר שילוני

● **55 תלמידים בכיתה בביה"ס המקיף רמלה־לוד**

בבית־הספר המקיף של רמלה־לוד ישנן כיתות המאוכלסות ב־55 תלמידים כל אחת, אף כי התקן המחייב של משרד החינוך עומד על 40 לכל היותר -- נמסר לכתבנו יו"ר ועד ההורים המרכזי, משה נזרחי.

כתבנו מעיר, כי תקן התלמידים המירבי בשנות ה־50 המאוחרות עמד על 55. עתה חוזרת מדינת ישראל 30 שנה אחורנית.

משה נזרחי נפגש בסוף השבוע שעבר עם ועד ההורים של המקיף וביקש מהם לדחות את השביתה שתכננו לקיים עד ל־1.10. נזרחי פנה ליועץ השר, ד"ר דב גולדברגר, וביקש התערבותו הדחופה.

במקיף רמלה־לוד שורר מחסור כבד בציוד לימודי. כך, למשל, עומדות 4 מכונות תפירה לרשות כיתה בת 36 נערות.

יצחק שור

● **תנאים קשים במרכז הקליטה בכרמיאל**

כ־50 משפחות מעולי אתיופיה, המתגוררות במרכז הקליטה בכרמיאל, סובלות מתנאים חברתיים ותברואתיים קשים, טוען מרכז הקליטה במועצת הפועלים בכרמיאל, משולם צפתי, במכתב שיגר לראש העיר, ברוך תגר.

לטענתו, חלק גדול מן העולים מובטל ואלה מביניהם שעובדים משתכרים שכר נמוך. כמו־כן הבניין מוזנח המעלית לא פועלת מזה מספר שבועות ובמקום שוררים תנאים תברואתיים קשים.

יהודה צור

3 ילדים נפצעו במפולת עפר באתר בנייה ברחובות

מאת זהבה מוזס,
כתבת "על המשמר"

שלושה ילדים בני 9־12 נפצעו אתמול, אחד מהם קשה, בהתמוטטות קירות בור באתר בנייה ברחובות.

ארבעה ילדים תושבי כפר־גבירול שברחובות, יצאו אתמול בבוקר לשחק בבור גדול שנפער מאחורי אתר בנייה שם מוקמים בתים דו־קומתיים. שלושה מהם נכנסו לתוך הבור והחלו לחפור בו מחילה. לפתע התמוטטו קירות הבור וקברו את הילדים תחתיהם. הילד שנשאר על שפת הבור מיהר לבית־כנסת סמוך להזעיק עזרה. המתפללים הזעיקו את המשטרה, מד"א ומכבי האש.

תוך זמן קצר חולצו שניים מהילדים ־ ואילו הילד השלישי, ארנון צברי בן 11, שנכנס ראשון לבור, חולץ לאחר מאמצים קשים. הוא הועבר במצב קשה ותוך לטיפול החייאה לבית־החולים "קפלן" ומשם הועבר לבית־החולים תל־השומר ואושפז במחלקת טיפול נמרץ לילדים. לדרכי הנשימה שלו חדרה כמות רבה של חול ומצבו הוגדר קשה. שני הילדים האחרים נפצעו, כאמור, קל.

המשטרה פתחה בחקירה כדי לברר מי חפר את הבור והאם היתה כאן רשלנות כלשהי.

טרדן טלפון מתעתע במשטרה

מטלפן אלמוני מתעתע מזה חודשים אחדים באנשי משטרה, משמר אזרחי וחבלני משטרת מרחב השרון ומודיע על הטמנת פצצות כביכול בשטח בית־חולים מאיר בכפר־סבא.

ביום חמישי הוא עשה זאת שוב. סמוך לשעה 11 בלילה התקשר האלמוני למשטרת כפר־סבא והודיע על הטמנת 8 פצצות בתוך בית־החולים. אנשי משטרה, המשמר האזרחי והחבלנים ממרחב השרון הוזעקו בבהילות לשטח בית־החולים וערכו בו סריקות עד לאחר חצות — ללא תוצאות.

לפני חודש הודיע המטלפן האלמוני על הטמנת פצצה בשטח בית־החולים וחודש לפני כן הזעיק בשעת לילה מאוחרת אנשי משטרה לחנון בית־החולים.

המשטרה רואה המעשה בחומרה רבה ומנהלת חקירה ללכידת האיש. (עתי"ם)

משרד־הדתות המליץ להקצות קרקע לבניית המסגד ברהט

פחות מחודש ימים לאחר שתושבי העיירה הבדואית רהט שמצפון לבאר־שבע הרסו בצו בית המשפט מסגד שבנו ללא רשיון, המליץ משרד־הדתות על הקצאת קרקע לבניית מסגד באותו מקום.

ההמלצה התקבלה בסוף השבוע בלשכתו של ראש מינהל מקרקעי ישראל במחוז הדרום.

מאז הריסת המסגד מתפללים תושבי שכונות 28 ו־29 בעיירה באתר המסגד ההרוס ולקראת החורף הם עמדו להקים במקום אוהל. המתפללים הגישו למשרד־הפנים בקשה לרישום עמותה לבניית מסגד במקום והממונה על מחוז הדרום במשרד הפנים הבטיח לסייע בידם.

בסוף השבוע התקבל מכתב של משרד־הדתות הממליץ על הקצאת קרקע למסגד השכונות 28 ו־29 ברהט.

ביום חמישי התקיימה ישיבה בעניין בלשכת הממונה על מחוז הדרום במשרד הפנים שלום דנינו. מואזין המסגד ג'ומעה אלקסאסי, ביקש להקצות את הקרקע באיזור שבין השכונות 28 ו־29. ראש מועצת רהט ראובן ויסוקר, הסתייג מהמקום המבוקש והציע לבנות את המסגד במקום אחר. המשך הדיון נקבע לעוד שבועיים.

דנינו אמר לכתב עתי"ם, כי אותר שטח במרחק של 100 מטרים מהמקום בו הוקם המסגד הקודם. (עתי"ם)

צוות לקידום החינוך במגזר הערבי הוקם ביוזמת מפ"ם

מאת יצחק שור,
כתבנו לענייני חינוך

ביוזמת מפ"ם הוקם צוות שיעסוק בענייני החינוך במגזר הערבי במישור הפוליטי, במשרדי הממשלה ובשדה — מסר לכתבנו רכז הדור הצעיר של מפ"ם במגזר הערבי, אידריס מוואסי.

הצוות קיים בסוף השבוע פגישה בגבעת חביבה בהשתתפות ח"כ אמירה סרטני, נציגת מפ"ם בוועדת החינוך והתרבות של הכנסת. עם הצוות נמנים אישי חינוך וציבור.

ח"כ אמירה סרטני תשמש פה לנושאים בוערים במגזר הערבי, כמו הדבקת הפיגור הכבד בתחום המבנים, הקמת גני קדם־חובה ובתי־ספר לחינוך מיוחד, פיתוח תוכניות לימודים, השתלמות מורים והדרכתם.

מדיניות הצוות לעניין החינוך הערבי תהיה השגת הישגים ממשיים, ולא עריכת הפגנות ושביתות — אמר לכתבנו אידריס מוואסי.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 18.9.87

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.6700	1.6909	1.6790
דולר אמריקני	1	1.55	1.63	1.5876	1.6074	1.5966
מרק גרמני	1	0.86	0.90	0.8784	0.8894	0.8820
לירה שטרלינג	1	2.58	2.70	2.6230	2.6558	2.6381
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2631	0.2664	0.2646
יין יפאני	100	1.09	1.14	1.1111	1.1250	1.1177
גילדן הולנדי	1	0.76	0.80	0.7807	0.7905	0.7839
פרנק שווייצרי	1	1.04	1.09	1.0605	1.0737	1.0648
כתר שבדי	1	0.25	0.26	0.2499	0.2530	0.2511
כתר נורווגי	1	0.24	0.25	0.2395	0.2425	0.2409
כתר דני	1	0.22	0.23	0.2279	0.2307	0.2292
מרק פיני	1	0.35	0.37	0.3625	0.3670	0.3646
דולר קנדי	1	1.19	1.24	1.2074	1.2225	1.2141
דולר אוסטרלי	1	1.13	1.21	1.1662	1.1807	1.1723
ראנד דר' אפריקני	1	0.47	0.79	0.7774	0.7871	0.7819
פרנק בלגי	10	0.41	0.44	0.4233	0.4286	0.4250
שילינג אוסטרי	10	1.22	1.28	1.2461	1.2617	1.2535
לירה איטלקית	1,000	1.19	1.27	1.2167	1.2319	1.2216

לרחל ולמשפחה ולקיבוץ מעברות
כואבים אתכם
במות
אליהו
בית כרמיה

עם קיבוץ מעברות והמשפחה
על מותו של
אליהו דניאל
חלוץ ומדריך למופת
אבל
קיבוץ רמת־השופט

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 מרחב תכנון מקומי
לודים
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה באישור שר הפנים, שינוי תכנית/מתאר מקומית הנקרא: "שינוי תכנית / מתאר מקומית מס' גז/3/8".

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 4638 חלקי גושים 4155, 4630־4631, 4633־4637, 4639־4642. כפר שמואל.

עיקרי הוראות שינוי התכנית: ביטול ואחוד גושים וחלקות קיימים וחלוקתן מחדש. קביעת יעודים ואזורים. ביטול דרכים קיימות והתוויית דרכים חדשות. ביטול מקרקעי יעוד והפרתם למקרקעי ציבור. קביעת מספר נחלות ומגרשים לבעלי מקצוע.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3417 ה' תשמ"ז, עמ' 489 ובעיתון בוקר דבר מתאריך: 4.1.87 ובעיתון ערב חדשות מתאריך: 4.1.87 בשפה העברית ובעיתון ערב נוסף מעריב.

שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט והמצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה.

וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ר. שיש, יו"ר
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

בפלילים

רב־חובל ו־8 ימאים הואשמו בנסיון הברחה

רב־חובל ושמונה מאנשי צוות האוניה "כימיקל קונטנדר" השייכת לחברת גרדות הואשמו בהברחת מכשירי וידיאו ורדיו־טייפ למכוניות.

נגד רב־החובל, צבי שחור, רב־המלחים, משה מזרחי, קצין האלחוט, אליעזר בן־טובים, והימאים מאיר פלאלס, חיים דר, יעקב אוסטר, משה בן־דוד, שמעון מלול ודוד מנס הוגש ביום שישי כתב־אישום בבית־משפט השלום בחיפה, לאחר נסיון להבריח 105 מכשירי וידיאו, 60 מכשירים לגילוי ראדאר ו־50 רדיו טייפ למכוניות.

הסחורה המוברחת הוסתרה במסוף הכימיקלים ונתגלתה בחודש יולי.

נציגת התביעה, עו"ד אסתר הלפרין, טוענת בכתב־האישום, כי מאיר פלאלס יצא לארה"ב כדי לקנות בשביל יתר הנאשמים, למעט רב־החובל, את הסחורה, וזו הוטענה על האוניה בנמל במדינת ניו־ג'רסי. התביעה טוענת, כי רב־החובל ביקש להעביר בשבילו רדיו טייפ ושני מכשירי טלפון. הוא הואשם בנסיון להתחמק ממס בסך 800 ש"ח. יתר אנשי הצוות ביקשו להתחמק מתשלום מכס ומס קניה בסכום כולל של 145 אלף ש"ח, נטען בכתב־האישום. (עתי"ם)

אסולין מואשם בנסיון לרצוח את גבי פלח

אברהם אסולין (19) מנתניה מואשם בנסיון לרצוח את גבי פלח, על רקע של חיסול חשבונות בין כנופיות עבריינים בנתניה, בכך שהטמין חומר נפץ למכוניתו של פלח וביקש להפעילה באמצעות שלט רחוק.

בכתב־האישום שהוגש לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב טוענת התובעת, עו"ד הלנה ביילין מפרקליטות מחוז המרכז, כי ב־5.8 נרצח יצחק מימון, המכונה "הגמד", שהוא חברו של החשוד. כן כיום נעצר גבי פלח כחשוד ברצח.

התובעת טוענת, כי אסולין ביחד עם נחמן כהן ומשה דמרי תכננו לרצוח את גבי פלח כנקמה על רצח ה"גמד". הם הכינו חבילת חומר נפץ אותה תכננו להפעיל באמצעות שלט רחוק המיועד להטסת מכוניות צעצוע וטיסנים.

ב־16.8 הגיעו אסולין וחבריו לבית־המשפט, שם היה אמור להתנהל הדיון במעצרו של גבי פלח. נחמן כהן, חברו של אסולין, קיבל מידע מהמשטרה שפלח ישוחרר באותו יום. בעקבות זאת הלך אסולין להניח את חבילת הנפץ ליד מכוניתו של פלח.

כאשר ניגש אסולין להניח את המטען, נאמר בכתב האישום, התפוצץ חומר הנפץ והוא נפצע קשה ונזקק לטיפול רפואי. (עתי"ם)

נער חשוד בגניבת תלושי חג של גימלאים

עירנותו של פקיד דואר חיפני הביאה למעצרו של נער בן 16, החשוד בגניבת תלושי מתנת חג שנשלחו לגימלאי "סולל בונה".

הנער, ששמו נאסר לפירסום, הועסק במשלוח תלושי השי לגימלאים. פקיד דואר הבחין כי הנער פתח את דברי הדואר שהיו בידו ונטל מהם תלושים. חקירה העלתה שהנער הוציא חלק מתלושי החג שנשלחו לגימלאים ויצא ל"מסע קניות" פרטי משלו באחת מרשתות השיווק.

הנער נעצר וברשותו נתפסו תלושים החשודים כגנובים וכן "מתנות חג" שקנה לעצמו. (עתי"ם)

לרחל, למשפחה ולקיבוץ מעברות
כואבים אתכם במות
אליהו
חניכיו בקיבוץ מגידו

לרחל, המשפחה וקיבוץ מעברות
אתכם באבלכם במות
אליהו דניאל ז"ל
בית שמרת וחניכיו

לרחל, למשפחה ולקיבוץ מעברות
אנו משתתפים בצער על מותו של
אליהו דניאל
חניכים וחברים
בקיבוץ מסילות

למשפחת יובל ארן וקיבוץ מעברות
אתכם באבל על פטירתה של
קטיה
קבוצת חברים
מעין־השופט

ש"ס והמפד"ל יודיעו הערב על פרישתן מהקואליציה בירושלים

לאחר שפגישת שמיר, פרס והמר עם קולק הסתיימה ללא תוצאות ● נציג מפ"ם בעיריה מציע להכריז על מרכז העיר כאיזור תרבות חופשי ● הדתיים מזהירים מחידוש מלחמת השבת במלוא עוזה אחרי החגים

מאת יצחק שור,
כתבנו בירושלים

נציגי ש"ס והמפד"ל יודיעו בישיבתה של עיריית ירושלים הערב על פרישתם מן הקואליציה העירונית. תהיה זו פעם ראשונה מאז מלחמת השיחרור שאף נציג דתי לא יישב בקואליציה. סיעת "ירושלים אחת" של טדי קולק תשלוט בכיפה, ובה 17 מתוך 31 חברים בעיריה. פרטים אלה מסר אמש לכתבנו חבר העירייה דוד ברגמן (מפד"ל).

ברגמן הזהיר, כי אחרי החגים, בסוף אוקטובר, תתחדש מלחמת השבת במלוא עוזה. "אם יימשכו חילולי השבת תהיה שמחה וששון בירושלים, גיהנום ממש" — אמר דוד ברגמן. לדבריו, נסתיימה פגישת שמיר־קולק־פרס־המר ביום ו' באי־הסכמה, משום שהשר המר אינו מוכן להסכים להמשך פתיחתו של הסינמטק בשבת.

בתום הפגישה הקריא דוברו של שמיר, יוסי אחימאיר, הודעה כוללת ובלתי מחייבת בשם המשתתפים: "אנו קוראים לצדדים לחזור לסטטוס־קוו. אנו קוראים להימנע מעימות סביב בתי־הקולנוע". פרס קרא להידברות ואילו המר הציע להקים ועדה שתבטיח תרבות עם שמירת שבת. קולק סבור, כי לא היתה תועלת בפגישה. הוא הבהיר, כי החוק אינו מאפשר לו לסגור בתי־קולנוע.

איזור תרבות חופשי

נציג מפ"ם בעיריית ירושלים, איתן מלניק, יציע היום לעיריה לאשר תיקון לחוק העזר העירוני, לפיו יופעלו בתי קולנוע ותרבות באזורים שאין בהם אוכלוסיה חרדית מובהקת. מלניק יציע להכריז על מרכז העיר — אבותור, תיאטרון ירושלים, ימין משה והחאן — כעל איזור חופשי, בו יפתחו מסעדות וייערכו פעולות תרבות בשבת. עם זאת יאסור חוק העזר על פעילות תרבותית בשכונות דתיות מובהקות.

התייעצות רמת־דרג בעניין השבת בירושלים. מימין לשמאל: שר הדתות זבולון המר, ראש הממשלה יצחק שמיר, מנכ"ל משרד רה"מ יוסי בן־אהרון ושר־החוץ שמעון פרס (צילום: דן לנדאו)

המכללה בחברון נסגרה בעקבות ההתפרעויות לציון סברה ושתילה

מטען חבלה הושלך לעבר עמדת צה"ל בעזה ● ישראלים הותקפו במוט ברזל בשכם ● 4 מתושבי יו"ש נפצעו בעת פיזור הפגנות

מאת זהבה מוזס,
כתבת "על המשמר"

אלוף פיקוד המרכז, האלוף עמרם מצנע, הורה ביום ו' לסגור את המכללה האיסלמית בחברון למשך שבועיים עקב ההתפרעויות החמורות שהיו במכללה ביום ה' האחרון, לציון יום השנה לאירועי סברה ושתילה.

ההודעה על סגירת המכללה נמסרה לנשיא המוסד ביום שישי אחה"צ, וצו הסגירה נכנס לתוקפו אתמול.

בסוף השבוע היו התפרעויות נוספות ביו"ש ובעזה, במהלכן נפצעו ארבעה מתושבי יו"ש ואזרח ישראלי.

בעזה נזרק אתמול בבוקר מטען חבלה מאולתר לעבר עמדה של חיילי צה"ל. המטען התפוצץ אך איש לא נפגע.

מטען החבלה הושלך לעבר תצפית של חיילי צה"ל שהוצבה בכיכר פלשתין במרכז העיר. בעקבות זאת, נסגר מרכז העיר לתנועה וכוחות הביטחון ערכו סריקות ללכידת משליכי המטען. אחדים מתושבי העיר, שהיו בקירבת מקום, נעצרו לחקירה בידי כוחות הביטחון.

בשכם תקף אתמול אלמוני במוט ברזל שני ישראלים שטיילו בכיכר השעון ואחד מהם נפצע באורח קל.

תושב מחנה הפליטים דהיישה נפצע ביום ו' ברגלו מירי כוחות הביטחון. המקרה אירע כאשר עשרות מתושבי המחנה התפרעו והשליכו אבנים לעבר אנשי סיור משמר הגבול. אנשי הסיור פתחו במרדף אחריהם ובמהלכו נורה ונפגע קל אחד המתפרעים ברגלו. הוא פונה לביה"ח בבית־לחם ואחר־כך לביה"ח הדסה בירושלים.

שלושה מתושבי מחנה הפליטים בלאטה נפצעו במהלך פיזור הפגנה בליל שבת. כמה עשרות מתושבי המחנה הבעירו צמיגים, הניפו דגלי פלשתין ושרפו את דגלי ישראל. כוחות הביטחון שהוזעקו למקום פיזרו את המתפרעים ובמהלך הפיזור נפצעו, כאמור, שלושה מקומיים באורח קל. הפצועים פונו לבית־החולים בשכם.

אם ושלושת ילדיה נפצעו קשה בתאונת דרכים בראשון־לציון

מאת זהבה מוזס,
כתבת "על המשמר"
וסוכנות עתי"ם

אם ושלושת ילדיה נפצעו קשה בתאונת דרכים שהיתה ביום ו' אחרי הצהריים בראשון לציון.

התאונה אירעה כאשר כרמלה וייצמן, תושבת ראשון־לציון בת 36, הלכה עם שלושת ילדיה, בני 10, 7, ו־4, ובת שכנים בת 10 ברחוב הגדוד העברי. לפתע הגיח מרחוב מרגולין טנדר נהוג על־ידי תושב חברון בן 22 שלא ציית לתמרור "עצור" והתנגש במכונית "ויוה" הנהוגה בידי תושבת העיר בת 22. מעוצמת המכה עף הטנדר למדרכה ופגע בחמשת הולכי הרגל.

האם כרמלה נפצעה אנושות בראשה ושלושת ילדיה נפצעו קשה. בת השכנים נפצעה קל. הפצועים הועברו לבית־החולים אסף הרופא והאם הועברה משם לבית־החולים תל־השומר.

4 נפצעו בכביש החוף

4 מתושבי נתניה נפצעו אור לשבת — 2 מהם באורח קשה — בהתהפך מכוניתם בכביש החוף.

הארבעה נסעו במכונית "סוסיתא" בכביש החוף מדרום לצפון. כמה מאות מטרים אחרי מכון וינגייט, בסמוך למחלף אביה, איבד הנהג את השליטה על הרכב. הוא התנגש במעקה הבטיחות והתהפך. הנהג דוד לגזיאל בן 20 ונוסעת שישבה לידו, טלי פרלון בת 18, נפצעו קל ואושפזו בבית־החולים "מאיר" בכפר־סבא.

שני נוסעי המכונית שישבו מאחור, אריאל בן משה ורוני גורודן בן 17, נפצעו קשה מאד והועברו לבית־החולים בילינסון בפתח־תקווה.

חיילת נפצעה בתאונה

חיילת בת 19, דוריטל עזרי תושבת רמתיים, נפגעה קל על־ידי מכונית פרטית, כאשר הלכה על הכביש בנגוד לכיוון התנועה. התאונה היתה ביום ו' ליד מדרשת רופין, בכניסה למושב בית הלוי.

רוכב טילון נפצע מפגיעת גורר

רוכב טילון, אורן מטלון בן 17, נפצע קל ביום חמישי בערב בפתח־תקווה. גורר שנסע לכיוון דרום, בצומת הרחובות סלנט ואחד העם, פנה ימינה ופגע ברוכב הימני של הטילון כאשר זה עקף רכב מימין. רוכב הטילון נפצע קל.

חיילי יוניפי"ל הפעילו גז מדמיע נגד סיור של צד"ל

מאת יהודה צור,
כתב "על המשמר"

חיילים של יוניפי"ל השתמשו בגז מדמיע כדי למנוע מעבר סיור של צד"ל בגיזרה המזרחית.

סיור של צד"ל שנע באיזור מג'דיה נתקל במחסום היחידה הנורווגית ביוניפי"ל. החיילים הנורווגים סירבו לאפשר לאנשי צד"ל להמשיך בדרכם בטענה שלא תיאמו עם קציניהם את ציר התנועה הזה, וביקשו שקציני קישור של צה"ל יתלוו לאנשי צד"ל.

כאשר ניסו אנשי צד"ל להמשיך בכל זאת, הפעילו נגדם החיילים הנורווגים גז מדמיע ובתגובה ירו אנשי צד"ל באוויר.

רק כאשר למקום הגיע קצין קישור של צה"ל יושבה התקרית וחיילי צד"ל הורשו לעבור.

גורמים בדרום לבנון הביעו תמיהתם על כך שאנשי הגדוד הנורווגי מנסים להצר את צעדיהם של אנשי צד"ל באזור השוכן בלב רצועת הביטחון.

לדבריהם, לא ייתכן שיוניפי"ל יקבע לעצמו כללים חדשים בהתייחסותו לצד"ל.

בסוף השבוע נורו פגזי מרגמה ואש מנשק קל לעבר מוצב צד"ל, השוכן על רכס עלי טהאר שמצפון לבופור. חיילי צד"ל השיבו באש לעבר מקורות הירי.

ביקורת חצות

צעירים לנצח

אמש חגגנו עם "הדודאים" 30 שנה להופעה הראשונה. המופע באמפי והל, בהנחייתה המבריקה של רבקה מיכאלי, היה דומה יותר למסיבה משפחתית מורחבת, כשחתני השמחה, בני וישראל, אמנים שהשתלבו בדרכם. לאורך הקריירה שלהם, יחד ולחוד, חנן יובל, רני ליטני (אוי, איזה כשרון אדיר שלא מצא את הצלחה הראויה לו), בלדרי אוליבר ופאקו איבניין, שבא מחוץ־לארץ לחגוג איתם. טוביה צפיר נתן דואט אופראי עם ישראל גוריון. היה מצחיק.

הדודאים היו נפלאים, כתמיד, השירים שלהם, יין ישן וטוב, ורמו נמתיקות בחלל האוויר הקריר וחיממו את הלבבות. שוב, בפעם המי־יודע־כמה, לשמוע את "תפוח חינני", "גד אילך", "ערב של שושנים", "בשדות בית־לחם" וכל השאר. לשמוע ולאהוב, שירים שהם חברים, שהם חלק מן הקלאסיקה של המוסיקה הקלה בארץ.

בני אמדורסקי וישראל גוריון מתבגרים בכבוד והשירים איתם. בני גיל, הם ושיריהם, צעירים לנצח. לחיי השנים שיבואו.

עופר ניר

בנו של דוד לוי ירוץ לראשות מועצת בית־שאן

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר"

ג'קי לוי, בנו של סגן ראש הממשלה ושר־השיכון־והבינוי, דוד לוי, החליט לרוץ בבחירות הבאות לראשות מועצת בית־שאן.

בראש המועצה המקומית בעיר עומד כיום איש הליכוד, שלמה בן־לולו. לוי הצעיר שוקל את הנושא כבר מספר חודשים ופניות של פעילי מפלגה רבים בעיירה מעודדות אותו להתמודד.

ג'קי לוי, שהתפרסם לאחרונה בשל החקירה המשטרתית על דרך העסקתו במועצה המקומית רמת־ישי, אמר לכתב אחד המקומונים, כי החליט להתמודד בשל התמיכה הרבה לה הוא זוכה בבית־שאן. לדבריו, אביו השר לוי לא התערב כלל בהחלטה.

יחד עם זאת סוד גלוי הוא, כי בין ראש המועצה בן־לולו והשר לוי עבר לא מכבר חתול שחור, ובן־לולו, שהיה ממחנה לוי בחירות ונתמך ע"י לוי בבחירות הקודמות, עבר למחנה שרון.

במסגרת פעילותו נפגשו תומכי ג'קי לוי עם ראשי מפלגות אחרות בישוב. והשבוע עומד לוי להיפגש עם אישיות בכירה במפלגת־העבודה ולבקש את תמיכתה במועמדותו לראשות המועצה.

"יד ושם" מוחה על התבטאות לה־פן

הנהלת "יד ושם" מחתה בסוף השבוע בחריפות כנגד התבטאות מנהיג הפרונט נסיונאל הצרפתית, ז'אן־מרי לה־פן, אשר הטיל ספק בקיום תאי גאזים והשמדת יהודים בתוכם במלחמת העולם.

לדעת "יד ושם", אין לעשות שימוש בזכות הדמוקרטית של חופש הביטוי כדי לסלף אמת הסטורית, וכדי לטשטש באורח אווילי את ייחודיותה של שואת יהודי אירופה.

שלמה ארגוב יקבל את "אות מגן ירושלים"

שלמה ארגוב, לשעבר שגריר־ישראל בבריטניה, שנסיון ההתנקשות בחייו היה הסיבה הרשמית לפתיחת ישראל במבצע של"ג שהפך למלחמת לבנון — יקבל את "אות מגן ירושלים" מטעם הוועדה לעניין זה שמקום מושבה בניו־יורק.

יחד עם ארגוב יקבלו את הפרס אידה נודל, המנהיג השחור המנוח ביארד רסטין וד"ר ישראל אלדד.

בנימוקי השופטים על הענקת האות לארגוב נאמר, כי ארגוב הוא סמל לסכנות שנציגי שירות החוץ הישראלי חשופים להן בעולם עוין. "אנו גאים בבחירת נציג נאמן ומסור זה של ישראל, בעבור שירותיו לעם היהודי", נאמר עוד בהנמקות ועדת השופטים.

הפרס יוענק ב־28 באוקטובר בניו־יורק. שלמה ארגוב מאושפז מאז פציעתו בבית־החולים "הדסה" בירושלים.

קנצלר אוסטריה: אי־האמנת השגריר – מצב לא נורמלי

במברק ששיגר אל שר־החוץ, שמעון פרס, הבהיר קנצלר אוסטריה ורניצקי, כי הוא רואה באי־האמנת שגריר ישראלי חדש לאוסטריה מצב לא נורמלי. הקנצלר הביע תקוותו שישראל תשגר בקרוב שגריר לוינה, בשל הידוק היחסים.

דובר משרד־החוץ אמר אמש, בתגובה על פרסומים שונים שהיו בנושא זה בכלי התקשורת, כי ישראל אינה רואה בהאמנת שגרירים עם אוסטריה נושא רגיל של הדדיות דיפלומטית. לישראל, כך נמסר יש בעיה יהודית עם האמנת שגריר על־ידי נשיא אוסטריה הנוכחי קורט ולדהיים. לאוסטריה, לעומת זאת, אין בעיה מקבילה. ישראל, הטעים דובר משרד־החוץ, תצטער אם אוסטריה תנקוט במקרה זה בשיטת ההדדיות. ישראל מעוניינת להמשיך ולטפח יחסי ידידות ושיתוף פעולה עם ממשלת אוסטריה ועמה.

הורחבו סמכויות הוועדה להמתקת עונשי אסירים

שר־המשפטים, אברהם שריר, הרחיב את סמכויותיה של הוועדה לעניין המתקת עונשים של אסירים, במסגרת חגיגות הארבעים של המדינה.

יו"ר הוועדה לביקורת המדינה, פרופ' דוד ליבאי, בירך על־כך שמשרד־המשפטים לא תומך בהענקת חנינה כללית, אלא אינדיבידואלית, לקראת יום העצמאות הבא. לדעת פרופ' ליבאי אין להוציא מכלל אפשרות הפחתת עונשם של אלה שנידונו למאסר של עשר שנים ומעלה, שעה שדווקא השפוטים לתקופות ארוכות, ובכלל זה למאסר עולם ראויים — לדעת המשרד, לבחינה מחודשת.

לדעת ליבאי, אין צורך בקריטריונים כלשהם לעבודתה של ועדת החנינה, בראשותו של השופט בדימוס ישראל וונר. לפיכך תקבע הוועדה לעצמה את מתכונת העניינים שבהם תדון ואת סוגי האסירים שתמליץ להעניק להם חנינה. מחלקת החנינות של משרד המשפטים ושל שירות בתי הסוהר יוכלו להציג לפני הוועדה בקשות חנינה, ככל שימצאו לנכון — נמסר ממשרד המשפטים.